

Številka: 007-288/2012-18
Ljubljana, dne 6.9.2013
EVA 2012-2130-0056
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah – redni postopek – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13 in 47/13 – ZDU-1G) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... sprejela sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah ter ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

Tanja Šarabon
GENERALNA SEKRETARKA

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Urad Vlade Republike Slovenije za intelektualno lastnino

2. a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- mag. Dušan Pšeničnik, generalni direktor Direktorata za notranji trg, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
- Barbara Rižnik Miklavc, vodja Sektorja za gospodarsko pravo in intelektualno lastnino po pooblastilu, Direktorat za notranji trg
- Petra Boškin, sekretarka, Urad RS za intelektualno lastnino
- Mojca Pečar, sekretarka, Urad RS za intelektualno lastnino

2. b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:

- mag. Stanko Stepišnik, minister, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
- Andreja Kert, državna sekretarka, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
- mag. Dušan Pšeničnik, generalni direktor Direktorata za notranji trg, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo

razvoj in tehnologijo – Vesna Stankovič Juričič, v.d. direktorice, Urad RS za intelektualno lastnino – Barbara Rižnik Miklavc, vodja Sektorja za gospodarsko pravo in intelektualno lastnino po pooblastilu, Direktorat za notranji trg – Petra Boškin, sekretarka, Urad RS za intelektualno lastnino – Mojca Pečar, sekretarka, Urad RS za intelektualno lastnino		
3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:		DA
4. a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:		
/		
4. b Predlog za skrajšanje poslovniških rokov z obrazložitvijo razlogov:		
Gradivo naj obravnava Odbor za gospodarstvo in Vlada Republike Slovenije na svoji redni seji v istem tednu.		
5. Kratek povzetek gradiva		
S predlaganim zakonom se spreminja in dopolnjuje Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list, RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo in 68/08; v nadaljnjem besedilu: ZASP), zato da se: – zakon uskladi z evropskim pravnim redom, predvsem z Direktivo 2011/77/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2011 o spremembi Direktive 2006/116/ES o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L št. 265 z dne 11. 10. 2011, str. 1), ki jo je treba prenesti v slovenski pravni red do 1. novembra 2013; – odpravijo ugotovljene pomanjkljivosti v zvezi z nadomestilom za privatno in drugo lastno reproduciranje; – uredi delovanje kolektivnih organizacij tako, da bo njihovo delovanje pregledno in učinkovito, torej da bodo zaračunavale in zbirale avtorske honorarje in nadomestila pregledno in učinkovito ter da bodo pregledno in po vnaprej določenih, vsem razumljivih pravilih delile zbrane avtorske honorarje in nadomestila med tiste imetnike pravic, katerih dela so bila dejansko uporabljena; – vzpostavi večji nadzor imetnikov pravic nad delovanjem kolektivnih organizacij, ki upravljajo njihove pravice; – jasneje določijo pogoji za pridobitev dovoljenja za kolektivno upravljanje pravic in jasneje določijo pristojnosti organa, ki izvaja nadzor nad delovanjem kolektivnih organizacij (Urada RS za intelektualno lastnino).		
6. Presoja posledic		
a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	DA
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	DA
f)	na dokumenta razvojnega načrtovanja: – na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, – na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna	NE

	– na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	
7. a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR		
/		
7. b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR		
Dodatne naloge povezane z nadzorom kolektivnih organizacij se bodo izvajale znotraj razpoložljivih proračunskih sredstev.		
8. Predstavitev sodelovanja javnosti		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja		DA
Datum objave: od 25. 1. do 16. 3. 2012, od 8. 10. 2012 do 9. 11. 2012 ter od 10. 4. 2013 do 7. 5. 2013.		
V razpravo so bili vključeni:		
Prvi sklop javnih predstavitev in usklajevalnih sestankov je bil izveden v ponedeljek 5.11.2012, ko so bili na sestanek vabljeni uporabniki, kolektivne organizacije in avtorji, ter nato še v petek, 9. 11. 2012, ob 10. uri z uporabniki avtorskih del, v petek, 9. 11. 2012, ob 13. uri z avtorji ter v ponedeljek, 12. 11. 2012, ob 15. uri s kolektivnimi organizacijami. V sklopu drugega usklajevanja je bilo sklicanih več sestankov z deležniki – dne 5.7., 8.7., 9.7., 10.7., 11.7., 12.7., 17.7. in 18.7.2013 v skupnem trajanju približno 40 ur, ki jih je po pooblastilu ministra vodil g. Gašpar Gašpar Mišič, državni sekretar v Kabinetu predsednice vlade. Na sestankih so bili na eni strani prisotni predstavniki uporabnikov, ki zastopajo predvsem interese gospodarstva in javnih ustanov, ter na drugi strani predstavniki kolektivnih organizacij, ki v skladu z Direktivo 2004/48/ES in ZASP zastopajo tudi interese svojih članov (imetnikov pravic) oz. so celo aktivno legitimirane za varovanje njihovih pravic. Seznam udeleženih (priloga temu gradivu) ter zaključki navedenih sestankov so bili objavljeni na spletni strani predlagatelja z namenom večje transparentnosti pri oblikovanju zakonskih določb ter preprečitve morebitnih škodljivih lobiranj proti dogovorjenim določbam v kasnejših fazah zakonodajnega postopka.		
Gradivo je bilo poslano: /		
Mnenja, predloge, pripombe so podali:		
Pripombe, mnenja in predloge so poslali: Združenje skladateljev in avtorjev za zaščito avtorske pravice Slovenije (Združenje SAZAS), ZAMP – Združenje avtorjev Slovenije, Zavod za uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov (Zavod IPF), Zavod za uveljavljanje pravic avtorjev, izvajalcev in producentov avdiovizualnih del Slovenije (Zavod AIPA), Slovenska avtorska in založniška organizacija za pravice reproduciranja GIZ (SAZOR), Združenje ZAPIS, Društvo slovenskih pisateljev, Društvo slovenskih književnih prevajalcev, Društvo slovenskih založnikov, Društvo slovenskih skladateljev, Društvo oblikovalcev Slovenije (DOS), Društvo slovenskega animiranega filma (DSAF), Društvo slovenskih filmskih ustvarjalcev (DSFU), Združenje slovenskih filmskih scenografov, kostumografov in oblikovalcev maske (SKOM), Društvo slovenskih režiserjev (DSR), Društvo za ENO glasbo, Društvo Asociacija, GLOSA-SKG Sindikalna konferenca glasbenikov, Sindikat glasbenikov Slovenije, Združenje Slovenska unija glasbenih ustvarjalcev (SUGU), Odvetniška zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije, Združenje kabelskih operaterjev Slovenije GIZ, Gasilska zveza Slovenije, Mladinska knjiga Založba, d. d., Amis, d. o. o., T-2, d. o. o., Telekom Slovenije, d. d., Založba Rokus Klett, d. o. o., PRO PLUS d.o.o., Združenje slovenskih operaterjev digitalnih televizijskih storitev, GIZ lokalnih televizij Slovenija, GIZ radiodifuznih radijskih in televizijskih medijev, Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, Društvo Ljudmila, Združenje fonografske industrije Slovenije, Združenje za zaščito interesov glasbenih založnikov, Avtorska agencija za Slovenijo, d. o. o., Informacijski pooblaščenec RS, Ministrstvo za obrambo, Tržni inšpektorat Republike Slovenije, pravna strokovnjaka s Pravne fakultete Univerze v Mariboru, Koroška galerija likovnih umetnosti Slovenj Gradec, Mestna knjižnica Ljubljana, Zgodovinski arhiv Ljubljana, Javne institucije EPEKA, Narodna in univerzitetna knjižnica, Pokrajinska in študijska		

knjižnica Murska Sobota, Slovenski gledališki muzej, Slovenska kinoteka, Moderna galerija Ljubljana, Pokrajinski arhiv Koper, Inštitut za novejšo zgodovino, Zgodovinski arhiv Celje, Pokrajinski arhiv v Novi Gorici, Inštitut za narodnostna vprašanja, Združenje splošnih knjižnic, Univerzitetna knjižnica Maribor, Osrednja knjižnica Celje, Muzej novejše zgodovine Slovenije, Slovenski glasbenoinformacijski center – SIGIC, dva raziskovalca na Mirovnem inštitutu ter nekaj posameznih imetnikov avtorskih pravic.

Upoštevani so bili:

- v celoti
- pretežno
- **delno**
- niso bili upoštevani, poročilo je bilo dano:

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Resolucijo o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/2009), kar je razvidno v predlogu predpisa.

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja

Gradivo je bilo 8. 10. 2012 poslano v medresorsko usklajevanje:

- Službi Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- vsem ministrstvom
- Informacijskemu pooblaščenču
- Komisiji za preprečevanje korupcije

Gradivo je bilo 1. 8. 2013 poslano v ponovno medresorsko usklajevanje:

- Službi Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- vsem ministrstvom

1. Pripombe Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

Sprejete so vse nomotehnične pripombe ter predlogi za natančnejšo določitev akta o ustanovitvi in včlanitve v kolektivno organizacijo ter določen pristojni organ za nadzor nad delovanjem kolektivnih organizacij..

Glede drugih predlogov:

Predloga za določitev statusne oblike kolektivne organizacije ni mogoče upoštevati, ker Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L 376 z dne 27. 12. 2006, str. 36) ne dovoljuje omejevanja gospodarske pobude na neko dejavnost. Zato ni mogoče predpisati statusne oblike kolektivne organizacije in bo kolektivna organizacija lahko sama izbirala ustrezno statusno obliko. Če bo želela dobiti dovoljenje za kolektivno upravljanje pravic, bodo morali akt o ustanovitvi in drugi notranji akti izpolnjevati pogoje po ZASP. Avtorji, ki bodo pooblastili kolektivno organizacijo, bodo skladno z določbami akta o ustanovitvi, postali člani kolektivne organizacije in jo upravljali.

Rešitev iz predlaganega zakona, da mora kolektivna organizacija pred spremembo akta o ustanovitvi dobiti soglasje pristojnega organa, je bistvena za uspešno izvajanje nadzora nad delovanjem kolektivne organizacije in sledi prvotni rešitvi Zakona o avtorski in sorodnih pravicah iz leta 1995, črtani s spremembami zakona v letu 2004. K aktu o ustanovitvi je soglasje dano z izdajo dovoljenja za kolektivno upravljanje. Če akt o ustanovitvi ni v skladu z ZASP, dovoljenje ni izdano. Po sedanji ureditvi ZASP kolektivna organizacija obvesti pristojni organ o spremembi statuta po njegovem sprejemu, pristojni organ pa mora morebitne neskladnosti statuta z ZASP ugotavljati v dolgotrajnem postopku nadzora nad delovanjem kolektivne organizacije, ki mu praviloma sledi upravni spor zoper sklep pristojnega organa o odreditvi spremembe statuta. Izkušnje so pokazale, da je kolektivna organizacija še pred zaključkom upravnega postopka nadzora ali upravnega spora sprejela nove, drugačne spremembe statuta, s čimer se je izognila zahtevam pristojnega organa za spremembo statuta in povzročila nov postopek nadzora, ki ponovno ni bil izveden zaradi nove spremembe statuta. Temu se je mogoče izogniti z zahtevo po predhodni pridobitvi soglasja za spremembo akta o ustanovitvi.

V ponovnem medresorskem usklajevanju so bile upoštevane vse nomotehnične pripombe.

Upoštevan je bil predlog za črtanje tretjega odstavka 122.a člena, ni pa bilo mogoče črtati 162. člena.

Uporabniki varovanih del in imetniki pravic se množično obračajo na urad s konkretnimi primeri, saj menijo, da je urad pristojen za odločanje o konkretnih sporih (npr. o nepravilno izstavljenem računu), zato je v ZASP potrebna jasna opredelitev pristojnosti pristojnega organa.

Kot že pojasnjeno zgoraj, ni bilo mogoče upoštevati predloga glede določitve statusne oblike.

Dopolnjene ali popravljene so bile tudi obrazložitve tistih členov, pri katerih je bilo opozorjeno na določene nejasnosti. Določbe o pristojnosti sodišča za določitev tarif in o registru so bile črtane.

Upoštevane so bile pripombe k 35. členu predloga.

Prav tako ni možno upoštevati pripomb glede skladov. V ZASP je namreč ponovno vključena možnost ustanavljanja skladov za namene socialne pomoči ali spodbujanja kulturnoumetniškega ustvarjanja. Določbe so vključene v nov 153.a člen. Sklad ni pravna oseba in je oblikovan kot ločeno premoženje ter nanj ni dovoljena izvršba z namenom, da se prepreči prevalitev stroškov delovanja kolektivne organizacije na tak sklad. Za ustanovitev ter za sprejem pravil delovanja sklada je potrebno soglasje Urada RS za intelektualno lastnino. S tem bo zagotovljen nadzor nad preglednim delovanjem namenskih skladov, ki jih bodo ustanovljale kolektivne organizacije in s tem spodbujale slovensko kulturnoumetniško okolje. Kolektivna organizacija bo za sklad lahko namenila največ 10% vseh zbranih honorarjev in nadomestil v tekočem letu. Glede na to, da sklad ni pravna oseba se za njegovo prenehanje ne morejo uporabljati pravila Zakona o gospodarskih družbah. Pravila določi skupščina, smo pa pri tem upoštevali mnenje Službe Vlade RS za zakonodajo in določili natančnejša pravila glede delitve premoženja sklada ob njegovem prenehanju.

2. Pripombe Komisije za preprečevanje korupcije

Upoštevan je predlog, da se v letnem poročilu izrecno izpostavijo podatki o stroških sejin, potnih stroških, nadomestilih za vodenje in drugih odhodkih, ki jih predvideva akt o ustanovitvi kolektivne organizacije. Ni upoštevan predlog, da podatek o višini izplačil v letnem poročilu vsebuje tudi obrazložitev smiselnosti oziroma nujnosti konkretnega posla in morebitno pravno podlago za odločitev o konkretnem nakupu oziroma storitvi, na kateri temelji izdatek, saj bi to predstavljalo preveliko administrativno obremenitev kolektivnih organizacij.

Predlog za določitev najvišje dopustne višine dejanskih stroškov ni bil upoštevan, saj bi šlo za nesorazmeren poseg v zasebno lastninsko pravico.

Glede drugih predlogov:

Predloga za natančnejšo opredelitev, kaj je oziroma ni ekonomsko upravičeno, ni mogoče upoštevati. Delitev avtorskih honorarjev in nadomestil temelji primarno na dejanski uporabi. Delitev se lahko izvede po drugih pravilih le, če delitev po dejanski uporabi glede na naravo uporabe dela ni mogoča in če ni ekonomsko upravičena glede na stroške spremljanja uporabe. Ekonomska upravičenost oziroma neupravičenost glede na stroške spremljanja uporabe se bo ugotavljala v vsakem posameznem primeru. Pravila delitve morajo biti določena vnaprej, sprejme pa jih skupščina. Ker mora kolektivna organizacija na svoji spletni strani objaviti vse notranje akte, bodo objavljena tudi pravila delitve. Tako bodo člani kolektivne organizacije imeli nadzor nad določitvijo pravil delitve, zagotovljena pa je tudi preglednost pravil delitve.

3. Pripombe Ministrstva za finance

Upoštevani so bili predlogi k obrazložitvi finančnih posledic v točki 7. b obrazca gradiva in 38. členu, razen pripombe k drugemu odstavku 38. člena - namen določbe 38. člena je, da proizvajalci in uvozniki niso zavezanci za plačilo tudi, kadar (nove) naprave oziroma nosilce izvozijo tretje osebe, ki so od proizvajalcev ali uvoznikov te naprave oziroma nosilce kupile in jih nato izvozile, in ne samo, kadar so te naprave in nosilce sami izvozili.

V ponovnem medresorskem usklajevanju ministrstvo k predloženemu gradivu ni imelo več pripomb.

4. Pripombe Ministrstva za obrambo

Glede spremembe 130. člena

Predloga za oprostitev plačila nadomestila za javno priobčitev fonograma v korist društev, ki opravljajo humanitarno dejavnost in delujejo v javnem interesu na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ni mogoče upoštevati, ker je v nasprotju z 12. členom Mednarodne konvencije za varstvo izvajalcev, proizvajalcev fonogramov in radiodifuznih organizacij (Uradni list RS-MP, št. 8/1996) ter 15. členom Pogodbe Svetovne organizacije za intelektualno lastnino o izvedbah in fonogramih (Uradni list RS-MP, št. 25/1999). Če bi predlog sprejeli, bi Republika Slovenija kršila omenjena določila. ZASP v skladu z mednarodnimi pogodbami že sedaj omogoča, da se kolektivna organizacija in reprezentativno združenje uporabnikov dogovorita za znižanje ali oprostitev plačila avtorskega honorarja ali nadomestila v nekaterih primerih uporabe varovanih del, npr. na dobrodelni

prireditvi. Kolektivne organizacije so se sicer v preteklosti zaradi dobrodelnega namena prireditve že odrekle avtorskemu honorarju ali nadomestilu.

V ponovnem medresorskem usklajevanju se ministrstvo ni odzvalo.

5. Pripombe Ministrstva za notranje zadeve

Predlog k drugemu odstavku 159. člena je bil delno upoštevan, in sicer tako, da pristojni organ sedaj lahko prepove uporabo avtorskih del, če organizator prireditve ni pridobil ustreznega dovoljenja za njihovo uporabo.

Glede predloga k 146. členu

Predloga za določitev statusne oblike kolektivne organizacije ni mogoče upoštevati, ker Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L 376 z dne 27. 12. 2006, str. 36) ne dovoljuje omejevanja gospodarske pobude na neko dejavnost. Zato ni mogoče predpisati statusne oblike kolektivne organizacije. Kolektivna organizacija bo sama izbirala ustrezno statusno obliko, pri čemer bo morala zagotoviti skladnost delovanja z določbami ZASP. V predlogu je tudi pojasnjeno, da je treba akt o ustanovitvi pravne osebe razumeti široko, kot katerikoli akt, ki ureja njeno ustanovitev in delovanje. V prehodnih določbah predlaganega zakona je predvideno, da kolektivne organizacije uskladijo svoje delovanje s spremembami ZASP v roku enega leta. Če tega ne bodo storile, bo ne glede na njihovo statusno obliko sledil odvzem dovoljenja.

V ponovnem medresorskem usklajevanju ministrstvo k predloženemu gradivu ni imelo pripomb.

6. Pripombe Ministrstva za pravosodje in javno upravo

Glede predloga k tretjemu odstavku 44. člena ZASP

Predloga ni bilo mogoče upoštevati. Člen je bil spremenjen že leta 2004. Kot posledica se je zmanjšala obveznost lastnikov arhitekturnih objektov. Včasih je bilo namreč potrebno za predelavo vseh arhitekturnih objektov predelavo prednostno ponuditi avtorju prvotnega dela. Pri predelavah zgrajenega arhitekturnega objekta je potrebno izhajati iz dejstva, da je ta objekt avtorsko delo, za katerega veljajo določbe ZASP. Omenjeni člen vsebuje izjeme od pravice predelave, saj ima v skladu s 33. členom ZASP avtor izključno pravico, da se njegovo delo predela ali spremeni. Tako pa je soglasje za predelavo potrebno zgolj pri objektih, ki so bili nagrajeni na javnem natečaju, v ostalih primerih pa soglasje ni potrebno. Avtor in naročnik objekta se lahko v pogodbi dogovorita, da lahko naročnik objekt predela brez soglasja. Zmanjševanje administrativnih ovir ni razlog za dodatno omejevanje avtorskih pravic, ki so ustavna kategorija.

Glede predloga k drugemu odstavku 77. člena ZASP

Predlagatelj navaja, da se določba v praksi izvaja v zelo omejenem obsegu in z vidika odprave administrativnih bremen predlaga njeno črtanje. Omejen obseg izvajanja določbe ne more biti razlog za njeno črtanje. Če se določba izvaja v omejenem obsegu, ne prinaša bistvenih administrativnih bremen. Bistvo te določbe je, da lahko RTV organizacija javnemu arhivu brez soglasja avtorja izroči efemerne posnetke, če imajo izredno dokumentarno vrednost (RTV organizacija mora o tem le obvestiti avtorja in ji ni treba pridobiti njegovega soglasja). Brez te določbe RTV organizacija tega ne bi smela storiti in bi jih morala v 1 mesecu izbrisati, kar bi imelo hude posledice za nacionalno kulturno dediščino.

Glede predloga k četrtemu odstavku 159. člena ZASP

Predloga za podaljšanje roka poročanja z enega meseca na tri ni mogoče upoštevati, saj je poročanje v kratkem času od uporabe nujno potrebno za ohranitev podatkov o uporabi. Ti podatki so najpomembnejši za imetnike pravic, saj so osnova za delitev avtorskih honorarjev in nadomestil. Ker bo izmenjava podatkov potekala v elektronski obliki (zaradi nove obveznosti kolektivnih organizacij, da poslujejo v elektronski obliki), bodo zelo zmanjšana sedanja administrativna bremena, podaljšanje roka poročanja pa k temu ne bi bistveno prispevalo.

Glede predloga k tretjemu odstavku 162. člena ZASP

Predlog za podrobnejšo določitev vrste dokumentov oziroma informacij, ki jih pristojni organ lahko zahteva od kolektivne organizacije, ni bil upoštevan. Ni mogoče vnaprej določiti vrste informacij ali dokumentov, ki bi jih lahko pridobil pristojni organ, saj ni znano, kateri dokumenti so v posameznem primeru pomembni za nadzor nad kolektivno organizacijo. Ta člen zelo pomembno vpliva na povečanje pristojnosti pristojnega organa. Izkušnje so pokazale, da mora imeti pristojni organ možnost, da pridobi katere koli informacije ali dokumente o kolektivni organizaciji ali njenem poslovanju, saj brez tega ne more uspešno izvajati nadzora nad njenim delovanjem.

Glede predloga k tretjemu odstavku 150. člena ZASP

Upoštevan je predlog glede uporabe instituta razveljavitve, natančnejših kriterijev za razveljavitev dovoljenja obstoječi kolektivni organizaciji in izdajo novega dovoljenja drugi kolektivni organizaciji pa ni mogoče določiti. Enaka določba je v veljavnem ZASP (3. točka prvega odstavka 149. člena), ki pa v praksi še ni bila uporabljena. Tretji odstavek predlaganega 150. člena se nanaša na primere ohranjenih monopolov kolektivnih organizacij (novi drugi odstavek 147. člena predloga zakona). V postopku izdaje novega dovoljenja bo poleg vložnika kot stranski udeleženec sodelovala tudi obstoječa kolektivna organizacija, ki bo lahko navedla vsa pomembna dejstva in predložila dokaze.

Glede predloga k sedmemu odstavku 157.c člena ZASP

Določbe o Svetu za avtorsko pravo bodo predmet naslednje novele predvidoma že v naslednjem letu.

Glede predloga h kazenskim določbam

Predlog za črtanje petega odstavka 184. člena o odločanju o prekršku po hitrem postopku je upoštevan.

Glede pripombe z vidika nevladnega sektorja

Predloga za oprostitev plačila nadomestil v primeru organizacije prirediteljev ni mogoče upoštevati, ker nasprotuje mednarodnim pogodbam, ki jih je ratificirala Republika Slovenija (npr. 12. člen Mednarodne konvencije za varstvo izvajalcev, proizvajalcev fonogramov in radiodifuznih organizacij (Uradni list RS-MP, št. 8/1996) ter 15. člen Pogodbe Svetovne organizacije za intelektualno lastnino o izvedbah in fonogramih (Uradni list RS-MP, št. 25/1999)) in evropskemu pravnemu redu - dovoljene omejitve pravic reproduciranja, javne priobčitve, dajanja na voljo javnosti in distribuiranja so taksativno našteje v Direktivi št. 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL L št. 167, 22.6.2001, str. 10), med njimi pa ni omejitve, kot jo predlaga Ministrstvo za pravosodje in javno upravo. ZASP sicer v skladu z mednarodnimi pogodbami in evropskim pravnim redom že sedaj omogoča, da se kolektivna organizacija in reprezentativno združenje uporabnikov dogovorita za znižanje ali oprostitev plačila avtorskega honorarja ali nadomestila v nekaterih primerih uporabe varovanih del.

Glede pripombe z vidika dostopa do informacij javnega značaja

Predlogov, ki presegajo načrtovani okvir sprememb in dopolnitev, v tej zakonski noveli ni bilo mogoče upoštevati in bodo zato predmet razprave ob nadaljnjih zakonskih spremembah. Predlagane spremembe 101. člena ZASP (avtorsko delo iz delovnega razmerja) zaradi ponovne uporabe informacije javnega značaja so po vsebini obsežnejše narave in imajo širše oziroma daljnosežnejše posledice za imetnike pravic, zato zahtevajo poglobljeno proučitev ter predhodno širšo javno strokovno razpravo. Predlagana sprememba vpliva na najrazličnejša avtorska dela, ustvarjena v državnih organih, organih lokalnih skupnosti, javnih agencijah, javnih skladih in drugih osebah javnega prava, nosilcih javnih pooblastil in izvajalcih javnih služb, ki so zavezanci po določbah zakona, ki ureja dostop do informacij javnega značaja. Pri teh zavezancih se ustvarjajo ne le pisana dela (npr. študije), ampak tudi gledališka dela, kostumi, scene, glasba, avdiovizualna dela (npr. javni zavodi s področja kulture), zato so vplivi predlagane spremembe izjemno obsežni. Predlagana sprememba bi pomenila ne le omejitev avtorske pravice, ampak tudi popolno razlastitev avtorske pravice avtorja na delu, ustvarjenem v delovnem razmerju pri organih, ki so zavezanci za dostop do informacij javnega značaja. Tako spremembo je treba skrbno preučiti zlasti z vidika Bernske konvencije za varstvo književnih in umetniških del (Uradni list SFRJ-MP, št. 14/75 in 4/86, Uradni list RS št. 24/92, Uradni list RS-MP, št. 9/92 in 3/07; v nadaljnjem besedilu: Bernska konvencija), evropskega pravnega reda in Ustave Republike Slovenije, saj je avtorska pravica ustavno varovana. Ker 101. člen ZASP že zdaj omogoča rešitev navedene težave, in sicer s sklenitvijo ustrezne pogodbe o prenosu pravic, ni podano stanje, ki bi terjalo nujno spremembo te določbe brez preučitve vseh možnih posledic in opravljene javne razprave. Menimo tudi, da je treba s sistemskega vidika vprašanja dostopa do informacij javnega značaja reševati z zakonom, ki ureja dostop do informacij javnega značaja, in ne z ZASP.

V ponovnem medresorskem usklajevanju smo upoštevali tiste vse pripombe Ministrstva za pravosodje, ki jih je bilo, glede na časovnico mogoče. Tako so bile črtane določbe o pristojnosti sodišča za določitev tarif (pripomba k 23. v zvezi s 25. ter 43. členom predloga) in o registru (pripombe k 35. členu predloga). Pripomba k 38. členu (novi 186.a člen ZASP) je bila v celoti upoštevana.

Glede pripomb k 144. členu ZASP

Predlogov, ki presegajo načrtovani okvir sprememb in dopolnitev, v tej zakonski noveli ni bilo mogoče upoštevati in bodo zato predmet razprave ob nadaljnjih zakonskih spremembah. S predlagano pripombo se strinjamo, vendar menimo, da bi se do tega predloga morala opredeliti tudi

zainteresirana javnost.

7. Pripombe Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport

Glede spremembe 101. člena

Predlogov, ki presegajo načrtovani okvir sprememb in dopolnitev, v tej zakonski noveli ni bilo mogoče upoštevati in bodo zato predmet razprave ob nadaljnjih zakonskih spremembah. Predlagana sprememba je po vsebini obsežnejše narave in ima daljnosežnejše posledice za imetnike pravic, zato zahteva poglobljeno preučitev in predhodno širšo strokovno razpravo. Ministrstvo se je v svojem predlogu sklicevalo na primerjavo evropske avtorskopravne zakonodaje, po kateri naj bi 101. člen ZASP odstopal od zakonodaj drugih držav članic, vendar te primerjave ni predložilo, prav tako ni navedlo nobenih drugih podatkov, ki bi utemeljevali tako mnenje. Posledica predlagane ukinitve 101. člena (avtorsko delo iz delovnega razmerja) bi bila, da ZASP ne bi vseboval pravne domneve prenosa pravic za deset let z avtorja na delodajalca, zato bi veljalo splošno pravilo, da avtorske pravice pripadajo avtorju, kar bi poslabšalo položaj delodajalca. Ustava Republike Slovenije tudi prepoveduje retroaktivno veljavo predpisov in poseganje v pridobljene pravice. Ker 101. člen ZASP že zdaj omogoča rešitev problema, na katerega opozarja ministrstvo, in sicer s sklenitvijo ustrezne pogodbe o prenosu pravic, ni podano stanje, ki bi terjalo nujno spremembo te določbe, brez preučitve vseh možnih posledic in javne razprave.

V ponovnem medresorskem usklajevanju Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport k predloženemu gradivu z vidika svojega dela ni imelo pripomb.

V ponovnem medresorskem usklajevanju Ministrstvo za kulturo k predloženemu gradivu po usklajevalnemu sestanku ni imelo pripomb.

8. Pripombe Informacijskega pooblaščenca

Glede spremembe 99. in 101. člena

Predlogov, ki presegajo načrtovani okvir sprememb in dopolnitev, v tej zakonski noveli ni bilo mogoče upoštevati in bodo zato predmet razprave ob nadaljnjih zakonskih spremembah. Predlagane spremembe določb o naročenem avtorskem delu in avtorskem delu iz delovnega razmerja so po vsebini obsežnejše narave in imajo širše oziroma daljnosežnejše posledice za imetnike pravic, zato zahtevajo poglobljeno preučitev in predhodno širšo strokovno razpravo. Informacijski pooblaščenec se je med drugim skliceval na primerjalno-pravno študijo, po kateri naj bi ureditev po ZASP odstopala od ureditve v drugih državah članicah Evropske unije, vendar te kljub pozivu predlagatelja ni predložil. Predlagane spremembe bi pomenile obsežno omejitev ali celo popolno razlastitev avtorske pravice avtorja na delu, ustvarjenem v delovnem razmerju pri organih, ki so zavezanci za dostop do informacij javnega značaja. Take spremembe je treba skrbno preučiti zlasti z vidika Bernske konvencije, evropskega pravnega reda in Ustave Republike Slovenije, saj je avtorska pravica ustavno varovana. Ker 101. člen ZASP že zdaj omogoča rešitev navedene težave, in sicer s sklenitvijo ustrezne pogodbe o prenosu pravic, ni podano stanje, ki bi terjalo nujno spremembo teh določb, brez preučitve vseh možnih posledic in javne razprave. Prav tako Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 in 117/06) že zdaj omogoča seznanitev z informacijo javnega značaja, ki je varovana z avtorsko pravico, in sicer z vpogledom. S systemskega vidika je treba vprašanja dostopa do informacij javnega značaja reševati z zakonom, ki ureja dostop do informacij javnega značaja, in ne z ZASP.

9. Pripombe Tržnega inšpektorata Republike Slovenije

Predlog za črtanje določbe v prvem odstavku 186. člena ZASP, da se zadeve v inšpekcijskem nadzoru obravnavajo kot nujne, je upoštevan.

Predlog za črtanje prekrška iz 2. točke prvega odstavka 185. člena ZASP (če uporabniki kolektivni organizaciji ne posredujejo sporedov uporabljenih del) ni bil upoštevan, ker je poročanje uporabnikov o uporabi varovanih del predpogoj za izvajanje nalog kolektivne organizacije. Sporedi uporabljenih del so bistvenega pomena za imetnike pravic, saj so osnova za delitev avtorskih honorarjev in nadomestil, ki mora temeljiti na dejanski uporabi del. Če bi se izpolnjevanje te obveznosti lahko uveljavljalo le s civilnimi pravnimi sredstvi, bi morala kolektivna organizacija vsakokrat najprej tožiti uporabnika za predložitev sporedov uporabljenih del, šele po uspešni pridobitvi sporedov pa bi lahko izvedla delitev avtorskih honorarjev (če bi uporabnik pred tem sploh plačal račun). S tako ureditvijo ne bi bilo zagotovljeno učinkovito varstvo avtorske in sorodnih pravic, ki ga je Republika Slovenija dolžna zagotoviti (41. člen Sporazuma o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (Uradni list RS-MP, št. 10/95)).

Datum pošiljanja: 8. 10. 2012 in 1. 8. 2013		
Gradivo je usklajeno: z Ministrstvom za finance, Ministrstvom za notranje zadeve, Ministrstvom za znanost in šport, Ministrstvom za infrastrukturo in prostor, Ministrstvom za kulturo in Ministrstvom za pravosodje. Gradivo je v pretežni meri usklajeno s Službo Vlade RS za zakonodajo.	v pretežni meri	
10. Gradivo je lektorirano		DA
11. Zahteva predlagatelja za		
a)	obravnava neusklajenega gradiva	NE
b)	nujnost obravnave	NE
c)	obravnava gradiva brez sodelovanja javnosti	NE
12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti		DA
13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade		DA
14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. ... z dne ...		
mag. Stanko Stepišnik MINISTER		

PRILOGA:

- jedro gradiva
- seznam udeležениh na usklajevalnih sestankih od 5.7. do 18.7.2013
- korelacijska tabela
- izjava o skladnosti

EVA 2012-2130-0056

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah redni postopek

I. UVOD

Ustvarjalno delo in njegova rast sta vitalna interesa Republike Slovenije. Odnos do intelektualne lastnine in njeno pravično varovanje usodno prispeva k narodovi gospodarski uspešnosti in kulturni identiteti, splošni rasti, zato Republika Slovenija razume Zakon o avtorski in sorodnih pravicah kot enega najpomembnejših državnih zakonov.

Ta zakon ureja razmerja med ustvarjalci in uporabniki intelektualne lastnine z izrazito skrbjo za zaščito ustvarjalcev in njihovih pogojev dela, ki jih zagotavlja Bernska konvencija ter spoštuje intelektualno lastnino kot zasebno lastnino.

1. Ocena stanja na področju urejanja

Varstvo avtorske in drugih pravic, ki izvirajo iz umetniške dejavnosti, zagotavlja 60. člen Ustave Republike Slovenije. Republika Slovenija je spomladi leta 1995 sprejela svoj prvi Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 21/95, v nadaljnjem besedilu: ZASP-95), ki je bil do sedaj večkrat dopolnjen, zadnjič v letu 2008. Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo in 68/08, v nadaljnjem besedilu: ZASP) je temeljni predpis, ki ureja vsa vprašanja o avtorski in sorodnih pravicah. Posamezna vprašanja so urejena še z:

- Uredbo o zneskih nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje (Uradni list RS, št. 103/06), ki določa le višino posameznih zneskov, ki jih morajo plačevati zavezanci za plačilo nadomestila za privatno in drugo lastno reproduciranje pristojni kolektivni organizaciji (preostala vprašanja v zvezi s privatnim in drugim lastnim reproduciranjem so urejena v ZASP – 37. do 39. in 50. člen);
- Uredbo o mediaciji v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami (Uradni list RS, št. 35/05), ki natančneje ureja postopek mediacije, mogoče v nekaterih primerih (163. člen ZASP), ter s tem v zvezi Sklep o določitvi seznama mediatorjev (Uradni list RS, št. 82/05) in Sklep o dopolnitvi seznama mediatorjev (Uradni list RS, št. 36/07);
- Uredbo o arbitraži v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami (Uradni list RS, št. 65/06).

Podatki iz študije »Gospodarski prispevek panog, ki temeljijo na avtorski pravici, v Sloveniji«¹, kažejo, da so panoge, temelječe na avtorski pravici, zelo pomembne za slovensko gospodarstvo. Po podatkih za leto 2007 so v slovenski BDP prispevale:

- 4,2 milijarde evrov k obsegu proizvodnje (5,8 % obsega proizvodnje),
- 1,7 milijarde evrov k dodani vrednosti (5,1 % nacionalnega BDP),
- 54.506 delovnih mest (6,8 % na ravni države).

Povprečna produktivnost panog, ki temeljijo na avtorski pravici, je bila v letu 2007 v Sloveniji (merjena kot dodana vrednost na zaposlenega) 32.025 evrov. Ugotovitve kažejo, da je prispevek panog k BDP, ki temeljijo na avtorski pravici, primerljiv s prispevkom javne uprave in obvezne socialne varnosti ter da presega prispevek izobraževanja, zdravstva in socialnega skrbstva, finančnega posredništva, oskrbe z električno energijo, plinom in vodo, gostinstva itd.²³

---

¹ Chitrakar, Urša, Ljubica Knežević Cvelbar, Karmen Hren, Mojca Marc, Anže Podnar, Peter Rebec, Sonja Šlander Wostner. 2010. Gospodarski prispevek panog, ki temeljijo na avtorski pravici, v Sloveniji. Dostopno prek: http://www.uil-sipo.si/fileadmin/upload_folder/prispevki-mnenja/Studija_ASP-BDP-SI_WIPO.pdf (22. Marec 2013).

² ibid. iv

Glede temeljne ureditve avtorske in sorodnih pravic ter upravičenj, ki izhajajo iz njih, pri izvajanju zdaj veljavnega ZASP v praksi ni posebnih težav, ki bi zahtevale njegovo obsežno spremembo. Tudi Ustavno sodišče Republike Slovenije še ni ugotovilo neskladja določb ZASP-95 ali njegovih poznejših sprememb z Ustavo Republike Slovenije (sklep št. U-I-149/98 (Uradni list RS, št. 85/01), odločba št. U-I-200/02 (Uradni list RS, št. 58/04) in sklep št. U-I-191/09 (Uradni list RS, št. 85/10)).

Od zadnje spremembe ZASP je bila sprejeta Direktiva 2011/77/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2011 o spremembi Direktive 2006/116/ES o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L št. 265 z dne 11. 10. 2011, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2011/77), ki jo je treba prenesti v slovenski pravni red do 1. novembra 2013. Direktiva 2011/77 je poenotila trajanje avtorskopravnega varstva skladb z besedilom in podaljšala trajanje varstva za izvedbe na fonogramih. Za izvajalce je uvedla možnost preklica pogodbe o prenosu pravic do posnetka na proizvajalca fonogramov, če ta ni dal v prodajo zadostne količine primerkov fonograma s tem posnetkom ali če javnosti ni dal na voljo takega fonograma. Za izvajalce je določila tudi pravico do dodatnega nadomestila, ki ga plača proizvajalec fonograma. Pravica do tega nadomestila se obvezno upravlja kolektivno, torej po kolektivni organizaciji. Teh določb ZASP ne vsebuje, zato je nujna njegova uskladitev z Direktivo 2011/77.

ZASP je treba dodatno uskladiti še z Direktivo 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (kodificirano besedilo) (UL L št. 376 z dne 27. 12. 2006, str. 28; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2006/115), ki je nadomestila Direktivo Sveta št. 92/100/EGS z dne 19. novembra 1992 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter določenih pravicah, sorodnih avtorski, na področju intelektualne lastnine (UL L št. 346, 27. 11. 1992, str. 61). Direktiva 2006/115 v 5. členu določa, da avtor in izvajalec obdržita pravico do pravičnega nadomestila, če sta na proizvajalca fonograma prenesla izključno pravico dajanja v najem fonogramov s svojim avtorskih delom ali izvedbo. Pravici do tega nadomestila se avtor in izvajalec ne moreta odpovedati, kar jima zagotavlja vir prihodkov zaradi uporabe fonogramov. Ta določba ni bila v celoti prenesena v ZASP.

Pri izvajanju določb ZASP v zvezi z nadomestilom za privatno in drugo lastno reproduciranje oziroma uporabo so bile ugotovljene nekatere pomanjkljivosti, ki jih je treba odpraviti:

- Nadomestilo se plačuje pri prvi prodaji ali uvozu naprav in nosilcev, ki omogočajo reproduciranje varovanih del (37. člen ZASP). Po veljavni ureditvi (38. člen ZASP) so nekateri zavezanci za plačilo nadomestil pri izvozu naprav ali nosilcev, za katere se plačuje nadomestilo, obravnavani neenako. Proizvajalci naprav ali nosilcev, za katere se plačuje nadomestilo, niso zavezani k plačilu nadomestila, če jih izvozijo (drugi odstavek 38. člena ZASP). Uvozniki, ki takšne naprave in nosilce uvozijo in nato izvozijo, pa so zavezani k plačilu nadomestila, čeprav te naprave in nosilci ne bodo prišli na trg v Republiki Sloveniji in ne bodo tu uporabljeni za privatno ali drugo lastno reproduciranje. Tako razlikovanje med uvozniki in proizvajalci naprav in nosilcev ni ustrezno.
- Zavezanci morajo na zahtevo kolektivne organizacije ob koncu vsakega četrletja sporočiti podatke za izračun dolžnega nadomestila (četrti odstavek 38. člena ZASP), kar obema stranema povzroča nekatere stroške. Obremenitev zavezancev in kolektivne organizacije je mogoče zmanjšati brez oškodovanja imetnikov pravic, tako da se obdobje poročanja s četrletja podaljša na pol leta.
- Zavezanci za plačilo nadomestil, ki so organizirani v Trgovinski zbornici Slovenije, so predlagali, da se višina nadomestila določi v skupnem sporazumu med reprezentativnim združenjem zavezancev in pristojno kolektivno organizacijo, torej po enakih pravilih, kakršna veljajo pri tarifi za uporabo varovanih del, in ne več z uredbo Vlade Republike Slovenije. Zavezanci menijo, da se bodo lahko s kolektivno organizacijo, ki bo upravljala pravico do tega nadomestila, hitreje in enostavneje dogovorili za spremembe skupnega sporazuma, ki bodo nujne zaradi tehnološkega razvoja (nove naprave in nosilci), sprememb cen na trgu ipd.
- Višina nadomestil se po ZASP določa po več kriterijih, ki pa ne izražajo dejanske škode, nastale imetnikom pravic zaradi dovoljene privatne ali druge lastne uporabe. V skladu s sodbo Sodišča Evropske unije v zadevi C-467/08 je treba pri določitvi višine nadomestila poleg lastnosti naprav in nosilcev, ki omogočajo reproduciranje varovanih del, upoštevati, da se za privatno ali drugo lastno uporabo uporabijo le nekatere naprave in nosilci, da na obseg te

uporabe vpliva cena naprav in nosilcev, upoštevati pa je treba tudi višino prikrajšanja imetnikov pravic zaradi dovoljene privatne ali druge lastne uporabe ter stopnjo uporabe tehničnih ukrepov, ki preprečujejo reproduciranje varovanih del.

Pokazalo se je, da je treba jasneje določiti prosto uporabo za namene obveščanja (48. člen ZASP), ker nastajajo zaradi novejših predpisov o dostopu do informacij javnega značaja različne razlage določb ZASP o teh vsebinskih omejitvah avtorske in sorodnih pravic.

Vse od uveljavitve ZASP-95 nastaja največ težav s kolektivnim upravljanjem avtorske in sorodnih pravic. To področje ni neposredno urejeno v nobeni mednarodni pogodbi in tudi ne v evropskem pravnem redu (Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kolektivnem upravljanju avtorskih in sorodnih pravic ter izdajanju večozemeljskih licenc za pravice za glasbena dela za spletno uporabo na notranjem trgu, št. 12669/12 je bil objavljen dne 17. julija 2012³). Tudi Sodišče Evropske unije je kolektivno upravljanje pravic obravnavalo le z vidika konkurenčnega prava (npr. sodba v zadevi 127/73, sodba v združeni zadevi 55/80 in 57/80, sodba v zadevi 125/78, C-52/07).

S kolektivnim upravljanjem pravic se po ZASP lahko ukvarjajo pravne osebe, ki imajo za to dovoljenje pristojnega organa. V skladu z drugim odstavkom 6. člena Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/03, 45/04 – ZVOP-1, 86/04, 138/04, 52/05, 82/05, 17/06, 76/06, 132/06, 41/07, 64/08 – ZVIs-F, 63/09, 69/10, 40/11, 98/11, 17/12 in 23/12) je pristojni organ za opravljanje upravnih in strokovnih nalog na področju varstva avtorskih in sorodnih pravic Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino (v nadaljnjem besedilu: urad). Do zdaj je izdal več dovoljenj za kolektivno upravljanje avtorske in sorodnih pravic. Dovoljenje za kolektivno upravljanje imajo:

– ZAMP – Združenje avtorjev Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Združenje ZAMP) za kolektivno uveljavljanje avtorskih pravic na delih s področja književnosti, znanosti, publicistike in njihovih prevodih,

– Združenje skladateljev in avtorjev za zaščito avtorske pravice Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Združenje SAZAS) za kolektivno uveljavljanje avtorskih pravic na delih s področja glasbe,

– Zavod za uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Zavod IPF) za kolektivno uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov na fonogramih,

– SAZOR – Slovenska avtorska in založniška organizacija za pravice reproduciranja GIZ (v nadaljnjem besedilu: SAZOR GIZ) za kolektivno upravljanje pravic avtorjev in založnikov del s področja književnosti, znanosti, publicistike in njihovih prevodov v primeru reproduciranja in distribuiranja avtorskih del v korist invalidnih oseb ter reproduciranja avtorskih del za privatno in drugo lastno uporabo ter fotokopiranje preko obsega iz 50. člena ZASP, in

– Zavod za uveljavljanje pravic avtorjev, izvajalcev in producentov avdiovizualnih del Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Zavod AIPA) za kolektivno upravljanje pravic, in sicer:

1. za soavtorje avdiovizualnih del, to je avtorja priredbe, pisca scenarija, avtorja dialogov, direktorja fotografije, glavnega režiserja, skladatelja filmske glasbe, ki je posebej ustvarjena za uporabo v avdiovizualnem delu, in glavnega animatorja, če je animacija bistven element v avdiovizualnem delu, pravice do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje avdiovizualnih del, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe, in pravice radiodifuzne retransmisije v primeru kableske retransmisije avdiovizualnih del;

2. za izvajalce, katerih izvedbe so uporabljene v avdiovizualnih delih, pravice do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje njihovih izvedb v avdiovizualnih delih, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe;

3. za filmske producente pravice do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje avdiovizualnih del na videogramih, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe.

ZASP v 147. členu določa primere, ko je kolektivno upravljanje pravic obvezno, in sicer pri priobčitvi javnosti neodrskih glasbenih in pisanih del (male pravice); ponovni prodaji izvirnikov likovnih del (sledna pravica); reproduciranju avtorskih del za privatno ali lastno uporabo ter njihovom fotokopiranju prek obsega iz 50. člena ZASP; kableski retransmisiji avtorskih del razen

---

³ http://www.uil-sipo.si/fileadmin/upload_folder/novice_dogodki/EU_COM_2012_372_Predlog_direktive.doc

pri lastnem oddajanju RTV-organizacij, ne glede na to, ali gre za njihove lastne pravice ali pa so te nanje prenesli drugi imetniki pravic. Dovoljenje za kolektivno upravljanje pravic je bilo izdano v vseh primerih razen pri sledni pravici.

Pri izvajanju ZASP v praksi se je pokazalo, da bi sedanjo ureditev kolektivnega upravljanja pravic veljalo izboljšati.

V primerih obveznega kolektivnega upravljanja (147. člen v povezavi drugim in tretjim odstavkom 151. člena ZASP) lahko upravlja pravice le kolektivna organizacija, in sicer brez pooblastila imetnika pravice. ZASP v teh primerih ne omogoča, da bi se posamezni imetnik odpovedal upravljanju svoje pravice ali da bi kolektivni organizaciji prepovedal upravljanje svojih pravic in jih upravljal sam. Kolektivne organizacije zato v določenih primerih uporabe varovanih del (tretji odstavek 151. člena ZASP) upravlja tudi pravice tistih imetnikov, ki tega ne želijo. Tudi uporabniki varovanih del ne morejo izbirati med kolektivnimi organizacijami, čeprav bi morda iz različnih razlogov (npr. pretekli spori zaradi neurejenih obveznosti, zavračanje novih pogajanj, zavračanje sklenitve pogodbe) laže in učinkoviteje uredili svoje obveznosti s katero drugo kolektivno organizacijo. Uporabniki plačujejo za uporabo celotnega repertoarja kolektivne organizacije, čeprav morda uporabljajo le nekatera dela iz repertoarja (npr. uporabnik neke zvrsti glasbe).

Praksa je pokazala določene pomanjkljivosti določb o formalnih in vsebinskih pogojih za pridobitev dovoljenja za kolektivno upravljanje pravic (148. in 149. člen ZASP), ki povzročajo težave pri vodenju upravnih postopkov izdaje dovoljenj kolektivnim organizacijam. Zaradi teh določb vlagajo pravne osebe pomanjkljive in nejasne vloge, zato jih urad večkrat poziva k dopolnitvi in razjasnitvi vlog, s čimer se podaljšuje trajanje upravnega postopka, ki je že zaradi posebnosti kolektivnega upravljanja pravic zelo zahteven in zapleten. Različno razumevanje in razlage določb ZASP o pogojih za izdajo dovoljenja za kolektivno upravljanje vplivajo tudi na povečanje števila upravnih sporov zoper odločitve urada.

Tudi določbe o delovanju kolektivnih organizacij so se izkazale za nejasne, zaradi česar nastajajo spori o pravilnosti delovanja nekaterih večjih kolektivnih organizacij. Zaradi teh določb ZASP imetniki pravic ne morejo preveriti pravilnosti delovanja kolektivne organizacije pri zbiranju avtorskih honorarjev in nadomestil, spremljati uporabe del in delitve zbranih sredstev med upravičene imetnike pravic, pojavlja se neenakopravno obravnavanje imetnikov pravic, odrekanje včlanitvi, omejitev pravic glasovanja v skupščini itd. Poleg jasnejšega besedila določb je potrebno vzpostaviti tudi učinkovitejše ukrepe, ki bodo imetnikom pravic pri upravljanju kolektivnih organizacij in uradu omogočali učinkovit nadzor nad delovanjem teh organizacij, da bo to preglednejše in pravilno. Natančneje je treba določiti tudi možnost imetnikov pravic za poseben pregled poslovanja kolektivne organizacije (poleg rednega letnega pregleda – 2. točka prvega odstavka 161. člena ZASP), saj sedanja ureditev (drugi odstavek 160. člena ZASP) omogoča zlorabo tega instituta (npr. člani organov upravljanja in nadzora kolektivne organizacije, ki imajo popoln vpogled v njeno poslovanje in so zanj tudi odgovorni, zahtevajo izredni pregled, zato da preprečijo vpogled v njeno poslovanje drugim imetnikom pravic).

Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in Trgovinska zbornica Slovenije so opozorile na neenako obravnavo uporabnikov in administrativne ovire pri kolektivnem upravljanju pravic (možnost zmanjšanja administrativnih bremen s sodelovanjem kolektivnih organizacij pri administrativno-tehničnih poslih in možnost izdaje skupnega računa uporabnikom).

Urad je določen kot organ, pristojen za nadzor nad skladnostjo delovanja kolektivne organizacije z ZASP, vendar pa se je v praksi pokazalo, da za to potrebuje ustreznejša pooblastila. Urad lahko po sedaj veljavnih določbah od kolektivne organizacije zahteva podatke in informacije le v potrebnem obsegu na podlagi obrazložene in natančne pisne zahteve. Torej bi moral že vnaprej imeti obširne in natančne podatke o domnevni nepravilnosti, da bi od kolektivne organizacije lahko zahteval poročilo o poslovni zadevi ali vpogled v poslovno knjigo, kar se je v praksi pokazalo za neizvedljivo. Poleg tega taka določba omogoča kolektivni organizaciji, da zavrne zahtevo po predložitvi podatka kot neutemeljeno ali nezadostno razloženo.

Izvajanje ZASP je pokazalo tudi na neučinkovitost delovanja Sveta za avtorsko pravo (v nadaljnjem besedilu: Svet) kot takega in postopkov pred njim. Deležniki so izrazili nezaupanje v delovanje Sveta in nezadovoljstvo s takšno ureditvijo ter izpostavili potrebo po drugačnem, bolj učinkovitem sistemu določanja tarif. Želja deležnikov je bila, da bi tarife, določalo sodišče, kar pa pomeni večjo sistemsko spremembo in terja dalj časa za pripravo ustreznih rešitev. Ta vprašanja bodo zato obravnavala pri naslednji spremembi ZASP.

Zgoraj naštete, skozi prakso ugotovljene pomanjkljivosti trenutne ureditve so povzročile splošno nezaupanje imetnikov avtorske in sorodnih pravic ter uporabnikov varovanih del v celoten sistem kolektivnega upravljanja pravic v Republiki Sloveniji. Ta bi moral že zaradi vpetosti v notranji trg Evropske unije in svetovno gospodarstvo zagotoviti učinkovit sistem uveljavljanja avtorske in sorodnih pravic, vključno z njihovim kolektivnim upravljanjem. K vzpostavitvi učinkovitega sistema uveljavljanja avtorske in sorodnih pravic jo zavezujejo tudi mednarodne pogodbe, ki jih je ratificirala, in evropski pravni red.

Nujna je tudi uskladitev določb ZASP o prekrških z določbami Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljnjem besedilu: ZP) in Zakona o uvedbi eura (Uradni list RS, št. 114/06), saj so globe v ZASP še vedno določene v tolarjih.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilji predlaganega zakona so:

- uskladitev ZASP z evropskim pravnim redom;
- odprava pomanjkljivosti ZASP pri nadomestilu za privatno in drugo lastno reproduciranje;
- ureditev delovanja kolektivnih organizacij tako, da bodo delovale pregledno in učinkovito, torej da bodo pregledno in učinkovito zaračunavale in zbirale avtorske honorarje in nadomestila ter pregledno in po vnaprej določenih, vsem razumljivih pravilih delile zbrane avtorske honorarje in nadomestila med tiste imetnike pravic, katerih dela so bila dejansko uporabljena;
- vzpostavitev večjega nadzora imetnikov pravic nad delovanjem kolektivnih organizacij, ki upravljajo njihove pravice;
- jasnejša določitev pogojev za pridobitev dovoljenja za kolektivno upravljanje pravic in jasnejša določitev pristojnosti organa, ki izvaja nadzor nad delovanjem kolektivnih organizacij.

2.2 Načela

Predlog zakona sledi načelom, ki so bila upoštevana že ob pripravi veljavnega zakona.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

- V 32.a členu se definicija pravice dajanja na voljo javnosti uskladi z Direktivo 2001/29.
- Zaradi prenosa določb Direktive 2011/77 v ZASP je določeno, če sta bila pri glasbenem delu z besedilom glasba in besedilo napisana z namenom, da se uporabita skupaj, varstvo glasbenega dela z besedilom preneha 70 let po smrti zadnjega preživelega avtorja glasbe ali avtorja besedila, ne glede na to, ali sta določena kot soavtorja (sprememba 60. člena ZASP). Podaljšano je trajanje varstva za izvedbe na fonogramih s 50 na 70 let (spremembe 127. in 132. člena ZASP). Za izvajalce je natančneje določena možnost preklica pogodbe o prenosu pravic do posnetka na proizvajalca fonogramov, če ta ni dal v prodajo zadosti primerkov fonograma s tem posnetkom ali če takega fonograma ni dal na voljo javnosti (novi 122.a člen). ZASP namreč v 83. členu že določa možnost preklica pogodbe o prenosu materialnih pravic za avtorje in imetnike sorodnih pravic. Za izvajalce je določena pravica do dodatnega nadomestila, ki ga plača proizvajalec fonograma (nova 122. b in 122. c člen). Pravica do tega nadomestila se obvezno upravlja kolektivno, torej po kolektivni organizaciji (sprememba 147. člena ZASP). V skladu z določbami Direktive 2011/77 je v prehodnih določbah (48. člen predloga zakona) predvideno, za katere posnetke izvedb in fonograme ter za katera glasbena dela z besedilom se uporabljajo nove določbe. Predlagana je tudi dodatna uskladitev z Direktivo 2006/115, s katero se za avtorja in izvajalca uvaja pravica do nadomestila zaradi dajanja fonogramov v

najem (nov 131.a člen). Nadomestilo plača proizvajalec fonogramov, avtor in izvajalec pa se tej pravici ne moreta odpovedati. Zaradi natančnih določb Direktive 2011/77 drugačne rešitve niso mogoče.

– Pri ureditvi plačila nadomestila za privatno in drugo lastno reproduciranje se glede izvoza izenačuje položaj proizvajalcev novih naprav in nosilcev, ki omogočajo reproduciranje, z uvozniki teh naprav – sedanje razlikovanje med uvozniki in proizvajalci naprav v enakih okoliščinah ni utemeljeno. V 37. členu se trenutek nastanka obveznosti za proizvajalce in uvoznike izenači tako, da se določi, da obveznost nastane ob prvi prodaji. Tako bodo tudi uvozniki zavezani za plačilo nadomestila šele ob prvi prodaji in ne že ob uvozu naprav in nosilcev. Z namenom zmanjšanja administrativne obremenitve zavezancev in kolektivnih organizacij se podaljšuje poročevalsko obdobje za izračun dolžnega nadomestila s četrtertletja na polletje (sprememba 38. člena ZASP). Upošteva se predlog Trgovinske zbornice Slovenije, da se višina nadomestila namesto z uredbo Vlade Republike Slovenije določi s skupnim sporazumom med reprezentativnim združenjem zavezancev in pristojno kolektivno organizacijo (sprememba 39. člena), torej po enakih pravilih, kakršna veljajo za druge primere kolektivnega upravljanja pravic. Zavezanci menijo, da bo s skupnim sporazumom mogoče hitreje in enostavneje urejati vprašanja, povezana s kolektivnim upravljanjem pravice do tega nadomestila. V predlagani prehodni določbi (40. člen predloga) se do sklenitve skupnega sporazuma ali določitve tarife s sodno odločbo nadomestila za privatno in drugo lastno reproduciranje plačujejo po začasni tarifi, ki jo kolektivna organizacija iz prvega odstavka 39. člena tega zakona določi v skladu s četrtrim odstavkom 156. člena tega zakona. V skladu s sodbo Sodišča Evropske unije v zadevi C-467/08 so dodana merila za določitev višine nadomestil: pričakovani obseg uporabe naprav in nosilcev za privatno ali drugo lastno uporabo in njihov cenovni razred, zmanjšani obseg prihodkov imetnikov pravic zaradi dovoljene privatne ali druge lastne uporabe ter stopnja uporabe tehničnih ukrepov, ki preprečujejo reproduciranje varovanih del. Pri določitvi višine nadomestil se upošteva tudi obseg uporabe t.i. prostih licenc.

- V 48.a člen je uvedena nova izjema javne priobčitve na terminalih, ki jo omogoča Direktiva 2001/29/EC v točki (n) tretjega odstavka 5. člena. Tako lahko javni arhivi, javne knjižnice, muzeji ter izobraževalne ustanove v namen raziskave ali zasebnega študija posameznim pripadnikom javnosti prosto priobčijo dela iz svojih zbirk, ki niso urejena s prodajnimi ali licenčnimi pogoji, po temu namenjenih terminalih, ki se nahajajo v njihovih prostorih. V celoti je bila torej upoštevana pobuda Narodne in univerzitetne knjižnice ter ostalih knjižnic, muzejev in arhivov, ki so podali enako pobudo.

– Bistvene spremembe pri ureditvi kolektivnega upravljanja avtorske in sorodnih pravic:

1. Število primerov obveznega kolektivnega upravljanja pravic se je povečalo (sprememba 147. člena ZASP) v skladu z evropskim pravnim redom.

Imetniki pravic se bodo razen v petih primerih, v katerih zakon ohranja obvezno kolektivno upravljanje pravic, lahko odločali, ali jih bodo upravljali samostojno oziroma individualno ali pa bodo za to pooblastili kolektivno organizacijo. Obvezno kolektivno upravljanje je ohranjeno pri priobčitvi javnosti neodrskih glasbenih in pisanih del (male pravice), le da je sedaj vsaka pravica urejena v svoji točki. Tretji primer obveznega kolektivnega upravljanja se nanaša na reproduciranje varovanih del za privatno in drugo lastno uporabo ter njihovo fotokopiranje prek obsega iz 50. člena tega zakona, pri kateri je zaradi narave upravljanja pravice smiselno, da je določeno obvezno kolektivno upravljanje, saj individualno ne bi bilo izvedljivo. Obvezno kolektivno upravljanje je ohranjeno tudi pri pravici kableske retransmisije avtorskih del razen pri lastnem oddajanju RTV-organizacij, in sicer ne glede na to, ali je to njihova lastna pravica ali so jo nanje prenesli drugi imetniki pravic, saj tako določa Direktiva Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorskih in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kablesko retransmisijo (UL L št. 248 z dne 6. 10. 1993, v nadaljnjem besedilu: Direktiva 93/83, str. 15). Četrty primer se nanaša na kolektivno upravljanje pravice do dodatnega letnega nadomestila, ki se s prenosom določb Direktive 2011/77 uvaja v ZASP in za katero ta direktiva določa, da jo obvezno upravlja kolektivna organizacija.

Določa se možnost avtorjev, da se odpovejo določeni pravici za določene načine uporabe določenega glasbenega ali pisanega dela ter da lahko individualno upravljajo pravico javnega

glasbenega izvajanja in javnega prenašanja svoje žive izvedbe ter javnega predvajanja. V zadnjih dveh primerih avtorji kolektivni organizaciji prepovejo upravljanje svojih pravic, česar sedaj v primerih obveznega kolektivnega upravljanja niso mogli storiti. To je predvsem želja neuveljavljenih avtorjev, ki želijo svoja dela brezplačno deliti z uporabniki. Poleg tega se avtorjem del iz 1. in 2. točke drugega odstavka 147. člena (male pravice) omogoča individualno upravljanje s svojimi pravicami. Tudi ta rešitev bo dodatno spodbudila ustvarjalnost še neuveljavljenih avtorjev glasbenih in pisanih del, ki bodo sedaj imeli več instrumentov za preboj med uveljavljene avtorje.

Poleg tega se sedaj 3. odstavek 149. člena prestavi v 150. člen. S tem se ohrani možnost zamenjave monopolne organizacije, v primeru, da se na področju obveznega upravljanja istih avtorskih pravic pojavi učinkovitejša kolektivna organizacija. Tako je v sicer monopolni sistem, ki ga ureja 147. člen, vnesena možnost konkurence, kar ZASP že sedaj omogoča.

2. Natančneje se določa vsebina zahteve za izdajo dovoljenja za kolektivno upravljanje in pogojev za pridobitev tega dovoljenja (sprememba 148. in 150. člena ZASP).

Natančno se določa vsebina prilog k zahtevi za izdajo dovoljenja, s katerimi pravna oseba, ki želi pridobiti dovoljenje, dokazuje svojo usposobljenost za opravljanje nalog kolektivne organizacije (akt o ustanovitvi in drugi notranji akti, repertoar, dokazila o sredstvih, osebju in opremi; ob zahtevi za izdajo dovoljenja, ki ga lahko dobi le ena kolektivna organizacija, tudi pisma o nameri ali pogodbe o zastopanju tujih kolektivnih organizacij ali mednarodnih združenj). Predlagana rešitev je skladna s tujimi rešitvami. Posledično je nujna uskladitev določbe, kdaj se dovoljenje izda.

Ohranitev sedanje ureditve vsebine vloge in odločanja o njej ni primerna. Mogoča bi bila tudi določitev dodatnih pogojev, ki pa ne bi bistveno vplivali na odločitev o usposobljenosti pravne osebe za opravljanje nalog kolektivne organizacije.

3. V skladu s ciljem večje učinkovitosti in preglednosti kolektivnih organizacij se določa vsebina akta o ustanovitvi pravne osebe (sprememba 149. člena ZASP).

Za zagotovitev vodenja postopka izdaje dovoljenja za kolektivno upravljanje je nujna ponovna uvedba določbe o aktu o ustanovitvi pravne osebe (ZASP-95 je že vseboval podobno določbo o statutu, a je bila z ZASP-B črtana). Z najnujnejšimi določbami o aktu o ustanovitvi pravne osebe se zagotavlja, da bodo kolektivne organizacije ne glede na svojo statusno obliko delovale enako. Ključna vprašanja za njihovo učinkovito delovanje morajo biti določena enako za vse. Morale bodo npr. določiti pogoje za včlanitev v kolektivno organizacijo, tako da bodo pod enakimi pogoji odprte vsem imetnikom pravic; glasovalne pravice članov bodo morale biti določene tako, da bodo imeli pravico glasovanja vsi člani, kar pa ne pomeni, da morajo imeti vsi člani enako glasovalno pravico. Jasno je določeno, o čem mora kolektivna organizacija poročati svojim članom. Pomembna je tudi določba, po kateri bodo morala biti pravila delitve zbranih avtorskih honorarjev in nadomestil jasna ter temeljiti na dejanski uporabi avtorskega dela, kjer je to mogoče glede na naravo njegove uporabe in ekonomsko upravičeno glede na stroške spremljanja dejanske uporabe. Določitev najnujnejše vsebine akta o ustanovitvi pravne osebe je potrebna že zaradi določitve pogoja za pridobitev dovoljenja (skladnost akta o ustanovitvi z zakonom). Določena je najnujnejša vsebina akta o ustanovitvi pravne osebe in uvedbi nove določbe o načelu finančne preglednosti (novi 160.b člen), po katerem mora kolektivna organizacija zagotoviti jasno in primerno ločevanje upravljanja različnih pravic različnih imetnikov, vključno z računovodskimi izkazi in vsemi poslovnimi evidencami.

Različica rešitve določitve posebne statusne oblike za kolektivno organizacijo glede na določbe Direktive 2006/123 ni dovoljena, ker se ponudniku storitev ne sme določati obveznosti, da prevzame določeno pravno obliko ali da se omeji opravljanje njegove dejavnosti. Glede na to je edina možnost, da se v aktu o ustanovitvi pravne osebe določijo najnujnejše vsebine.

Določeni so ukrepi, ki imetnikom pravic omogočajo učinkovitejši nadzor nad kolektivno organizacijo (spremembe 155. in 160. člena ZASP, novi 160.a, b, c in d člani, sprememba 161. člena ZASP).

Predlagane so:

- nova določba (sprememba 155. člena ZASP) o podatkih, ki jih mora kolektivna organizacija objaviti na svoji spletni strani; med drugim so to podatki o članih organov kolektivne organizacije (razen skupščine), obvestila o napovedanih sejah in gradivo, zapisniki sej, seznam oseb, zaposlenih v kolektivni organizaciji, in seznam avtorjev ali avtorskih del, za katera zaradi pomanjkljivih podatkov ni mogoče izplačati avtorskega honorarja ali nadomestila; podatki o repertoarju in sklenjenih skupnih sporazumih, vzorec pogodbe z uporabnikom ipd. bodo pomembni tudi za uporabnike;
- nove določbe, ki zagotavljajo vpogled v gradivo kolektivne organizacije vsakemu avtorju oziroma imetniku pravice, in sicer ne glede na to, ali je član kolektivne organizacije ali ne (če ta upravlja njegove pravice), za obdobje zadnjih pet let – sprememba 160. člena ZASP;
- dopolnitve določbe o izrednem pregledu poslovanja, ki ga mora na svoje stroške izvesti kolektivna organizacija na zahtevo svojih članov, v obsegu, ki ji ga določijo; člani določijo tudi revizijsko družbo ali pooblaščenega revizorja, ki naj opravi ta pregled; enako kakor v veljavnem ZASP se lahko tak pregled opravi le enkrat na leto (novi 160. a člen);
- obveznost ločevanja računovodskih izkazov kolektivnega upravljanja različnih pravic (novi 160.b člen), kar bo v delovanje kolektivnih organizacij vneslo višjo mero preglednosti ne glede na njihovo statusno obliko;
- novi 160.c člen določa standarde vodenja poslovnih knjig in vsebino letnega poročila kolektivne organizacije ter morebitne pooblaščen osebe za opravljanje administrativno-tehničnih poslov;
- obveznost revizorja, da mora pregledati letno poročilo kolektivne organizacije v skladu z določbami ZASP in zakona, ki ureja revidiranje (novi 160.d člen);
- dopolnitve določbe o vsebini gradiva, ki ga mora obravnavati skupščina kolektivne organizacije, s čimer se zagotavlja, da bodo člani te organizacije, kolikor je mogoče natančno, obveščeni o njenem delovanju (sprememba 161. člena ZASP).

Kolektivne organizacije upravlajo sorazmerno veliko premoženje, ki pripada imetnikom pravic in ne pravni osebi – kolektivni organizaciji, zato je ključno, da ti lahko dobijo prav vse podatke. Predlagane rešitve omogočajo imetnikom različne ukrepe za nadzor nad delovanjem kolektivne organizacije, od vpogleda v vsako njeno gradivo do zahteve za izredni pregled poslovanja v določenem obsegu.

5. V ZASP je ponovno vključena možnost ustanavljanja skladov za namene socialne pomoči ali spodbujanja kulturnoumetniškega ustvarjanja. Določbe so vključene v nov 153.a člen. Sklad je oblikovan kot ločeno premoženje in nanj ni dovoljena izvršba. To preprečuje prevalitev stroškov delovanja kolektivne organizacije na tak sklad. Za ustanovitev ter za sprejem pravil delovanja sklada je potrebno soglasje pristojnega organa. S tem bo zagotovljen nadzor nad preglednim delovanjem namenskih skladov, ki jih bodo ustanovljale kolektivne organizacije in s tem spodbujale slovensko kulturnoumetniško okolje. Kolektivna organizacija bo za sklad lahko namenila največ 10% vseh zbranih honorarjev in nadomestil v tekočem letu.

6. Sodelovanje pri izvajanju administrativno tehničnih nalog

Predlog zakona spodbuja kolektivne organizacije k sodelovanju pri izvajanju administrativno tehničnih nalog s spremembo drugega odstavka 146. člena, ki določa, da kolektivna organizacija lahko pooblasti drugo kolektivno organizacijo ali gospodarsko družbo ali samostojnega podjetnika za opravljanje administrativno tehničnih nalog iz 6. do 9. točke prejšnjega odstavka. V teh točkah so zajete tiste naloge, ki lahko prihranijo največji del sredstev, namenjenih administrativno tehničnim nalogam.

7. Dopolnjene so določbe o nadzoru pristojnega organa nad delovanjem kolektivne organizacije (sprememba 162. člena ZASP).

Predlagane rešitve krepijo nadzor pristojnega državnega organa nad delovanjem kolektivne organizacije. Že ZASP-95 je določal nekatere ukrepe nadzora, ki se spet predlagajo ali natančneje urejajo. Pristojni organ po uradni dolžnosti (v javnem interesu) nadzoruje, ali kolektivna organizacija opravlja naloge v skladu z ZASP, in sicer s systemskega vidika. Pristojni organ pa ne more odločati o individualnih sporih med imetniki pravic in kolektivno organizacijo ali med uporabniki varovanih del in kolektivno organizacijo – o tem lahko po izvedenem kontradiktornem postopku odloči le sodišče. Odpravljena je določba, da mora pristojni organ natančno obrazložiti pisno zahtevo za pregled določenega vprašanja, kar je onemogočalo

vsakršen nadzor nad kolektivno organizacijo. Pristojni organ lahko brez omejitev zahteva katere koli informacije ali dokumente o kolektivni organizaciji ali njenem poslovanju ter vpogleda v njene poslovne knjige in druge dokumente (tudi če vsebujejo osebne ali druge varovane podatke), od članov organov upravljanja in nadzora kolektivne organizacije ter oseb, ki v njej opravljajo katere koli naloge, pa zahteva ustna ali pisna pojasnila o njenem delovanju. Dodana je možnost zahteve pristojnega organa, da pooblaščen revizor na stroške kolektivne organizacije in v obsegu, ki ga določi ta organ, pregleda delovanje kolektivne organizacije (podobno, kakor je predlagano za imetnike pravic). Ponovno je predlagano, da se lahko pristojni organ udeležuje sej skupščine in drugih organov kolektivne organizacije s pravico do besede, vendar brez pravice glasovanja. Natančneje je tudi določeno, katere dokumente mora kolektivna organizacija predložiti pristojnemu organu (brez njegovega poziva) in v katerem roku.

Različice rešitve, ki so bile preučevane:

– ohranitev sedanje ureditve, določene z ZASP-B, ki pristojnemu organu ne omogoča izvajanja nadzora nad kolektivnimi organizacijami, ali celo popolna odprava nadzora države nad delovanjem kolektivne organizacije. Z ZASP-B je bilo sprejeto, da naj delo kolektivne organizacije nadzorujejo predvsem imetniki pravic, državni organ pa praviloma ne, ker se njeno delovanje nanaša na upravljanje zasebnih pravic, kar je v interesu imetnikov pravic; izvajanje določb ZASP-B oziroma ZASP je pokazalo, da tolikšna sprostitev nadzora nad kolektivnimi organizacijami v slovenskem prostoru ni primerna, sploh če imetniki pravic nimajo na razpolago dovolj ukrepov, ki bi jim omogočili ta nadzor; zaradi pomanjkanja tradicije kolektivnega upravljanja pravic v slovenskem prostoru in sodne prakse, ki se šele razvija, ni primerno, da bi se nadzor prepustil izključno imetnikom pravic, ki so v razmerju do kolektivne organizacije šibkejša stran;

– vzpostavitev inšpekcijskega nadzora pristojnega organa z zelo širokimi pooblastili po zgledu Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08 in 40/09) – po tej različici rešitev se najbolj okrepi nadzor pristojnega organa, saj se nadzor nad upravljanjem zasebnih pravic kljub uvedbi ukrepov za imetnike pravic prenaša na državni organ; ker kolektivne organizacije upravljajo zasebne pravice, je primernejše, da se najbolj okrepi nadzor imetnikov pravic in ne državnega organa; ta naj posreduje, če bodo ugotovljene sistemske nepravilnosti v delovanju kolektivne organizacije, ki bodo zahtevale ukrepanje v javnem interesu; pristojni organ ne sme postati organ, ki bo odločal o tem, ali je kolektivna organizacija posameznemu uporabniku pravilno izdala račun ter ali je posameznemu imetniku pravic pravilno obračunala avtorski honorar in nadomestilo – reševanje posamičnih sporov mora ostati v pristojnosti sodišč, ki bodo po ugotovitvi vseh dejstev in okoliščin ustrezno odločila o zahtevkih strank; ob tem je treba poudariti, da nadzor nad izvajanjem nekaterih določb že zdaj izvaja TIRS, zato ni potrebno, da se poleg TIRS dajo inšpekcijska pooblastila tudi pristojnemu organu.

b) Način reševanja:

– Vprašanja, ki se bodo reševala s predlaganim zakonom

S predlaganim zakonom se odpravljajo vse ugotovljene pomanjkljivosti sedanje ureditve. V ZASP se prenašajo določbe Direktive 2011/77, predvsem pa se odpravljajo pomanjkljivosti sedanjega sistema kolektivnega upravljanja avtorske in sorodnih pravic, ki se najbolj kažejo pri nepregledni, nejasni in nepreverljivi delitvi zbranih sredstev. Zmanjšujejo ali odpravljajo se tudi administrativne ovire in nekatere druge manj pomembne pomanjkljivosti, npr. pri privatnem in drugem lastnem reproduciranju, prekrških.

– Vprašanja, ki jih bodo urejali izvršilni predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati

Vprašanja v zvezi z mediacijo bo še naprej urejala Uredba o mediaciji v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami (Uradni list RS, št. 35/05), ki je zaradi predlaganih sprememb zakona ne bo treba spreminjati.

Z uveljavitvijo predlaganega zakona bosta prenehali veljati:

1. Uredba o zneskih nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje (Uradni list RS, št. 103/06);
2. Uredba o arbitraži v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami (Uradni list RS, št. 65/06).

– Vprašanja, ki se bodo reševala na drug način in kako (npr. kolektivne pogodbe)

Po predlaganih spremembah se bo višina nadomestila za privatno in drugo lastno reproduciranje, ki je zdaj določena z uredbo Vlade Republike Slovenije, določala s skupnim sporazumom med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem uporabnikov, tako kakor že velja za druge tarife za uporabo varovanih del.

– Vprašanja, v katera ni mogoče poseči s predpisi

S predpisi ni mogoče poseči v izključne pravice imetnikov, razen če to dopuščajo mednarodne pogodbe in evropski pravni red.

– Vprašanja, ki naj bi bila deregulirana (ni več potrebe po regulaciji)

V skladu s predlogom zavezancev za plačilo nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje višina tega nadomestila ne bo več določena z uredbo Vlade Republike Slovenije, ker jo bosta sporazumno določala kolektivna organizacija in reprezentativno združenje uporabnikov, tako kakor že velja za druge tarife za uporabo varovanih del.

– Vprašanja, ki se bodo reševala s predpisi, za katera je bilo poprej opravljeno eksperimentiranje in testiranje zaradi ugotovitve primernosti ukrepanja

Ni takih vprašanj.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je usklajen z obstoječim pravnim redom in splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava ter mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo. Predlog zakona ne vpliva na druge predpise.

č) Usklajenost predloga predpisa:

Pri pripravi predlaganega zakona so bili, kolikor je to mogoče, upoštevani predlogi, ki so jih poslali kolektivne organizacije, posamezni imetniki pravic, stanovska in sindikalna združenja imetnikov pravic, reprezentativna združenja uporabnikov, posamezni uporabniki, državni organi in posamezni pravni strokovnjaki. Odpravljene ali zmanjšane so bile ugotovljene administrativne ovire in, kolikor je mogoče, uvedene rešitve, ki prinašajo zmanjšanje stroškov, povezanih s kolektivnim upravljanjem pravic (npr. elektronsko poslovanje kolektivnih organizacij z imetniki pravic in uporabniki varovanih del, podaljšano poročevalsko obdobje pri nadomestilu za privatno in drugo lastno uporabo).

Nekaterih prejetih predlogov ni mogoče upoštevati, ker nasprotujejo mednarodnim pogodbam ali evropskemu pravnemu redu ali pa bi pomenili neutemeljen ali nesorazmeren poseg v pravice drugih. Kolektivne organizacije niso državni organi, ampak subjekti zasebnega prava, ki so organizirani kot društvo, zavod ali gospodarsko interesno združenje (statusna oblika kolektivne organizacije ni določena, mora pa biti organizirana kot pravna oseba). Tudi uporabniki avtorskega dela ali predmeta sorodne pravice so najrazličnejši, med njimi so npr. posamezne fizične osebe, skupine fizičnih oseb (npr. pevski zbori), izobraževalne in kulturne ustanove, različna združenja, državni organi, gospodarski subjekti, npr. samostojni podjetniki, podjetniki posamezniki in gospodarske družbe. Med imetniki pravic in uporabniki varovanih del obstaja velik konflikt interesov. Prvi praviloma želijo zadržati čim večji obseg pravic in za uporabo svojih del iztržiti čim več, drugi pa želijo doseči čim večjo omejitev avtorske ali sorodnih pravic in plačati čim manj za uporabo varovanih del. Razmerje med avtorjem, imetnikom sorodne pravice ali kolektivno organizacijo in uporabnikom avtorskega dela ali predmeta sorodne pravice je zasebne narave, vanj pa država poseže le toliko, kolikor je to nujno potrebno za vzpostavitev ravnotežja med različnimi ustavno varovanimi pravicami. Ker je vsak poseg v to občutljivo razmerje poseg v ustavno varovano pravico najmanj ene strani, ga je treba dobro utemeljiti in pretehtati posledice za obe strani. S predlaganim zakonom so se, kolikor je mogoče, upoštevali interesi imetnikov pravic in uporabnikov varovanih del, zato da se zagotovi učinkovito varstvo avtorske in sorodnih pravic, vključno z njihovim kolektivnim upravljanjem, ob hkratnem upoštevanju interesov uporabnikov varovanih del do izobraževanja, obveščeniosti, gospodarske pobude ipd.

d) Povzetek Poročila o sodelovanju javnosti pri pripravi predloga zakona:

Predlog zakona je bil od 25. 1. do 16. 3. 2012, nato od 8. 10. 2012 do 9. 11. 2012 ter od 10. 4. 2013 do 7. 5. 2013 objavljen na spletni strani predlagatelja. V tem času je zainteresirana javnost poslala svoje predloge in pripombe.

Pripombe, mnenja in predloge so poslali: Pripombe, mnenja in predloge so poslali: Združenje skladateljev in avtorjev za zaščito avtorske pravice Slovenije (Združenje SAZAS), ZAMP – Združenje avtorjev Slovenije, Zavod za uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov (Zavod IPF), Zavod za uveljavljanje pravic avtorjev, izvajalcev in producentov avdiovizualnih del Slovenije (Zavod AIPA), Slovenska avtorska in založniška organizacija za pravice reproduciranja GIZ (SAZOR), Združenje ZAPIS, Društvo slovenskih pisateljev, Društvo slovenskih književnih prevajalcev, Društvo slovenskih založnikov, Društvo slovenskih skladateljev, Društvo oblikovalcev Slovenije (DOS), Društvo slovenskega animiranega filma (DSAF), Društvo slovenskih filmskih ustvarjalcev (DSFU), Združenje slovenskih filmskih scenografov, kostumografov in oblikovalcev maske (SKOM), Društvo slovenskih režiserjev (DSR), Društvo za ENO glasbo, Društvo Asociacija, GLOSA-SKG Sindikalna konferenca glasbenikov, Sindikat glasbenikov Slovenije, Združenje Slovenska unija glasbenih ustvarjalcev (SUGU), Odvetniška zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije, Združenje kabelskih operaterjev Slovenije GLZ, Gasilska zveza Slovenije, Mladinska knjiga Založba, d. d., Amis, d. o. o., T-2, d. o. o., Telekom Slovenije, d. d., Založba Rokus Klett, d. o. o., PRO PLUS d.o.o., Združenje slovenskih operaterjev digitalnih televizijskih storitev, GIZ lokalnih televizij Slovenija, GIZ radiodifuznih radijskih in televizijskih medijev, Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, Društvo Ljudmila, Združenje fonogramske industrije Slovenije, Združenje za zaščito interesov glasbenih založnikov, Avtorska agencija za Slovenijo, d. o. o., Informacijski pooblaščenec RS, Ministrstvo za obrambo, Tržni inšpektorat Republike Slovenije, pravna strokovnjaka s Pravne fakultete Univerze v Mariboru, Koroška galerija likovnih umetnosti Slovenj Gradec, Mestna knjižnica Ljubljana, Zgodovinski arhiv Ljubljana, Javne institucije EPEKA, Narodna in univerzitetna knjižnica, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, Slovenski gledališki muzej, Slovenska kinoteka, Moderna galerija Ljubljana, Pokrajinski arhiv Koper, Inštitut za novejšo zgodovino, Zgodovinski arhiv Celje, Pokrajinski arhiv v Novi Gorici, Inštitut za narodnostna vprašanja, Združenje splošnih knjižnic, Univerzitetna knjižnica Maribor, Osrednja knjižnica Celje, Muzej novejše zgodovine Slovenije, Slovenski glasbenoinformacijski center – SIGIC, dva raziskovalca na Mirovnem inštitutu ter nekaj posameznih imetnikov avtorskih pravic.

Z zainteresirano javnostjo je bilo opravljenih več obsežnih posvetov in usklajevanj predlogov rešitev.

Predlagatelj je upošteval več prejetih pripomb in v največji možni meri sledil predlogom, ki so bili usklajeni med uporabniki varovanih del in kolektivnimi organizacijami. Predlagatelj ni upošteval predlogov in pripomb, ki so v nasprotju z evropskim pravnim redom ali mednarodnimi pogodbami ter predlogov, ki niso dovolj utemeljevali sprememb ali pa bi pomenili nepotreben ali nesorazmeren poseg v obstoječo ureditev, posledično pa ne bi prispevali k njenemu izboljšanju.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- Ocena finančnih sredstev za državni proračun
Predlagane rešitve ne bodo imele posledic na državni proračun.
- Ocena drugih javnofinančnih sredstev
Predlagane rešitve ne bodo imele posledic na druga javnofinančna sredstva.
- Predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna
Povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna ni predvideno.
- Predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva
Predlagane rešitve ne bodo imele posledic na druga javnofinančna sredstva.
- Predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva

Predlagane rešitve ne bodo imele posledic na državni proračun in druga javna finančna sredstva.

– Sredstva bodo zagotovljena z zadolževanjem (poročstva)
Sredstva ne bodo zagotovljena z zadolževanjem.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva dodatne porabe proračunskih sredstev v državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE⁴

Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih je povzet po primerjalni študiji, ki so jo za naročnika – Ministrstvo Republike Slovenije za kulturo, pripravili Urša Chitrakar, Tina Prešeren, Maja Pušnik in Matej Verbajs in ki poleg drugega vključuje pregled avtorskopравnih predpisov Avstrije, Nemčije, Madžarske, Francije, Belgije, Nizozemske, Danske, Norveške, Švedske in Finske.

– Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

1. Trajanje varstva in nove pravice po Direktivi 2011/77

Države članice Evropske unije še niso prenesle določb Direktive 2011/77 v svoj pravni red. Rok za ta prenos poteče 1. novembra 2013. Zaradi natančnih določb Direktive 2011/77 pri prenosu ni pričakovati razlik.

2. Kolektivno upravljanje

Ureditev kolektivnega upravljanja avtorskih pravic je zelo raznovrstna. Ponekod zakonodajalec izrecno predpiše statusnopravno obliko in način ustanovitve kolektivnih organizacij (npr. v Avstriji, na Madžarskem, v Franciji in Belgiji), drugje se ravna po splošnih predpisih, ki veljajo tudi za druge gospodarske družbe ali organizacije (npr. v Nemčiji, na Nizozemskem in v nordijskih državah).

Razlikuje se tudi ureditev glede monopolnega položaja kolektivnih organizacij. V Avstriji je monopolni položaj kolektivnih organizacij predpisan v zakonu (za vse kolektivne organizacije), drugje je tak položaj zagotovljen samo nekaterim kolektivnim organizacijam, ki jim je zaupano upravljanje z določenimi vrstami pravic, za druge pa velja načelo konkurence. Tako je na Madžarskem, kjer morajo biti take kolektivne organizacije posebej registrirane in kjer velja pravilo, da se za eno vrsto avtorskih del registrira samo ena kolektivna organizacija. Podobno je na Nizozemskem in Finskem, kjer dovoljenje za delovanje nekaterih kolektivnih organizacij (npr. tistih, ki pobirajo nadomestila za privatno reproduciranje in javno izposajo) podeljuje minister za pravosodje, in to le eni organizaciji. Drugje zakonodaja monopolnega položaja kolektivnih organizacij ne ureja in praviloma velja, da je konkurenca med več kolektivnimi organizacijami mogoča. Vendar v teh primerih večinoma velja tudi, da so si kolektivne organizacije monopolni položaj izbojevale na trgu (Nemčija, Danska, Norveška in Švedska).

Razmerja med kolektivnimi organizacijami in njihovimi člani se praviloma urejajo z notranjimi pravili teh organizacij. V Franciji zakon izrecno predpisuje možnost članov, da zahtevajo predložitev in vpogled v dokumentacijo, pod določenimi pogoji pa celo imenujejo strokovnjaka, ki pripravi poročilo o delovanju kolektivne organizacije. V Belgiji imajo člani kolektivnih organizacij položaj družbenikov in v zvezi z upravljanjem in nadziranjem delovanja kolektivnih organizacij pravice družbenikov v skladu s predpisi o gospodarskih družbah. Poleg tega lahko na podlagi določb avtorskega zakona zahtevajo nekatere dokumente in informacije, kot so letna

---

⁴ Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih je povzet po primerjalni študiji, ki so jo za naročnika – Ministrstvo Republike Slovenije za kulturo – pripravili Urša Chitrakar, Tina Prešeren, Maja Pušnik in Matej Verbajs in ki poleg drugega vključuje pregled avtorskopравnih predpisov Avstrije, Nemčije, Madžarske, Francije, Belgije, Nizozemske, Danske, Norveške, Švedske in Finske.

poročila, poročila revizorjev, zneski izplačil poslovnim osebam, tarife in podatki o delitvi sredstev nadomestil. Na Madžarskem pa lahko vsak član kolektivne organizacije sproži spor pred rednim sodiščem zaradi nezakonite odločbe organa kolektivne organizacije v 30 dneh, odkar je izvedel zanjo.

Za reševanje konfliktov med kolektivnimi organizacijami, ki zastopajo imetnike pravic, in uporabniki del iz repertoarja teh organizacij imajo države večinoma urejene mehanizme za izvensodno reševanje sporov, kot so postopki mediacije, arbitraže ali postopki pred posebnimi razsodišči ali strokovnimi telesi. V večini držav si stranke lahko same izberejo postopek, ki ga želijo uporabiti. Postopek mediacije poznajo na Madžarskem, v Franciji, na Nizozemskem, Danskem in Norveškem in se največkrat uporablja glede sporov v zvezi s kabelsko retransmisijo, v nekaterih primerih tudi za reševanje drugih sporov. Arbitražni postopek poznajo v večini nordijskih držav in Nemčiji, kjer je postopek pred arbitražnim svetom procesna predpostavka za vložitev tožbe pred rednim sodiščem. Najbolj pogosto pa se izvensodno reševanje sporov glede kolektivnega upravljanja pravic zaupa posebnim strokovnim telesom ali razsodiščem, tako je npr. na Norveškem, Danskem, v Belgiji, Avstriji in na Madžarskem.

Zelo različna je ureditev nadzora nad delovanjem kolektivnih organizacij. Praviloma je v državah z dolgoletno tradicijo teh organizacij nadzor omejen na poročanje pristojni vladni službi ali ministru (na Danskem, Norveškem in Finskem). Kolektivne organizacije večinoma same poskrbijo za preglednost svojega delovanja, tako da na lastno pobudo objavljajo podatke in dokumentacijo o tem na svojih spletnih straneh, v letnih poročilih in drugih publikacijah.

V Avstriji in Nemčiji je nadzor nad kolektivnimi organizacijami strožji. V Avstriji poznajo poseben nadzorni organ, ki zagotavlja, da ustrezno izpolnjujejo zakonsko določene naloge. Ta organ ima v primeru ugotovljenih nepravilnosti na voljo različne ukrepe zoper vodstvo kolektivnih organizacij in v skrajnem primeru lahko kolektivni organizaciji celo prekliče dovoljenje za opravljanje dejavnosti. V Nemčiji nadzor opravlja patentni urad, ki zagotavlja, da kolektivne organizacije ustrezno opravljajo svoje naloge, podeljuje jim dovoljenja, od njih zahteva podatke in dokumentacijo, prisostvuje na sejah, zahteva menjavo njihovega vodstva in v skrajnem primeru prepove njihovo delovanje.

V Franciji morajo kolektivne organizacije poročati o svojem delu ministru, pristojnemu za kulturo. Z vladno uredbo je imenovana posebna stalna komisija za nadzor nad njimi, ki lahko preverja njihovo delovanje, zahteva revizijo računovodskih izkazov, predložitve dokumentov in informacij ter o svojih ugotovitvah poroča parlamentu in vladi. Direktorji kolektivnih organizacij morajo po zakonu sodelovati s stalno komisijo in ji omogočiti dostop do podatkov, sicer se jim lahko izreče zaporna ali denarna kazen. Tudi na Madžarskem nadzoruje delovanje kolektivnih organizacij minister za kulturo, ki lahko (enkrat na leto ali večkrat po potrebi) preveri, ali kolektivne organizacije izpolnjujejo zakonsko določene pogoje, in pregleda njihovo dokumentacijo (statut, notranja pravila poslovanja, pravila delitve zbranih sredstev, letna poročila, sklenjeni sporazumi itd.). V primeru ugotovljenih kršitev lahko minister za kulturo pozove kolektivne organizacije k spoštovanju pravil in pravnemu poslovanju, o njihovem nepravilnem delovanju obvesti tožilstvo in razveljavi njihovo registracijo, s čimer jim onemogoči nadaljnje delovanje. O svojih ukrepih mora madžarski minister za kulturo poročati ministru za pravosodje in patentnemu uradu.

V zadnjih letih sta nadzor nad delovanjem kolektivnih organizacij precej poostrili tudi Belgija in Nizozemska, ki sta sprejeli posebne zakone o nadzoru nad kolektivnimi organizacijami. V Belgiji nadzor opravlja poseben nadzorni organ, ki deluje v okviru zveznega ministrstva. Če so ugotovljene nepravilnosti v delovanju kolektivnih organizacij, jim nadzorni organ predlaga ukrepe, izreče opomin, zamenja člane uprave ali celo prepove opravljanje dejavnosti. Poleg tega belgijski kralj za kolektivne organizacije predpiše posebna računovodska pravila, v katerih določi tudi podatke in informacije, ki jih morajo kolektivne organizacije razkriti. Na Nizozemskem prav tako poznajo poseben svet za nadzor nad kolektivnimi organizacijami, ki izvaja nadzor zgolj nad nekaterimi kolektivnimi organizacijami. Nadzorni svet mora nekatere odločitve teh kolektivnih organizacij predhodno odobriti, njegovi člani pa imajo tudi dostop do poslovnih prostorov kolektivnih organizacij, lahko se udeležujejo njihovih sej in pregledujejo dokumentacijo. V letu 2009 je bil nizozemskemu parlamentu predložen predlog sprememb zakona o nadzoru nad delovanjem kolektivnih organizacij, s katerim naj bi se pristojnosti

nadzornega sveta še okrepile, predvsem tako, da bo imel na voljo učinkovitejše ukrepe za sankcioniranje.

Razširjena kolektivna licenca je institut, ki so ga začeli uporabljati v 60. letih v nordijskih državah na področju radiodifuznega oddajanja avtorskih del. V teh državah je ta sistem dobro razvit in se je razširil na številna druga področja, zlasti na področja sekundarne uporabe varovanih del, kjer se uporablja veliko število del, na katerih obstajajo pravice različnih imetnikov, ki jih je v praksi težko ali nemogoče določiti (npr. na področju kabelske retransmisije, reprografske reprodukcije, privatne reprodukcije in reprodukcije, ki je dovoljena nekaterim javnim ali socialnim ustanovam). Pri tej ureditvi zakon razširi učinek sporazumov, ki jih kolektivne organizacije v imenu imetnikov pravic sklepajo z reprezentativnimi organizacijami uporabnikov del. V teh sporazumih stranke v pogajanjih prosto določijo pogoje za uporabo del in višino nadomestil. Na podlagi zakonskih določb pa je učinek tako sklenjenih sporazumov razširjen, tako da velja tudi za dela tistih imetnikov pravic, ki sicer niso sodelovali pri pogajanjih (ker niso člani kolektivnih organizacij). Uporabniki imajo zato na podlagi pravil o razširjeni kolektivni licenci možnost neomejene uporabe vseh del, ki so iste vrste kot dela, za katera je bil sklenjen sporazum, imetniki pravic pa lahko zahtevke za poplačilo naslovijo le na kolektivno organizacijo, ne pa na uporabnike. V nekaterih državah lahko imetniki pravic svoja dela izvezajo iz tega pravila, tako da izrecno prepovedo uporabo svojih del (Danska, Švedska), drugje pa te možnosti nimajo (Norveška, Finska). Možnost razširjene kolektivne licence so sprejele tudi nekatere druge države. Tako na Madžarskem zakon uporabnikom, ki so plačali nadomestilo kolektivni organizaciji, omogoča, da na podlagi pravila o razširjeni kolektivni licenci uporabljajo vsa varovana dela iste vrste. Na Nizozemskem in v Belgiji se pravilo razširjene kolektivne licence uporablja za kabelsko retransmisijo.

3. Vsebinske omejitve avtorskih pravic

Vse države so prilagodile svoje zakone Direktivi 2001/29/ES v delu glede vsebinskih omejitev avtorske in sorodnih pravic, vendar je med njimi še vedno precej razlik. Nobena država v svojo zakonodajo ni prevzela vseh omejitev, ki jih vsebuje Direktiva 2001/29/ES. V vseh državah pa v zakonih obstaja poleg omejitev, ki jih določa Direktiva, tudi nekaj dodatnih omejitev, ki jih države niso odpravile.

Privatno reproduciranje je prav tako urejeno zelo različno. Praviloma se za reprografsko reprodukcijo sklepajo sporazumi med kolektivnimi organizacijami in predstavniki uporabnikov, zato se tudi tarife za tako uporabo del določajo v pogajanjih. Drugače je pri tonskem in slikovnem snemanju, pri katerem višino nadomestil večinoma določi državni akt, npr. zakon ali vladna uredba. V Franciji višino nadomestil določi posebna komisija, katere člani so predstavniki upravičencev do plačila nadomestila ter predstavniki zavezancev, organizacij potrošnikov in oblasti. Na Nizozemskem višino nadomestil določi pogajalski odbor, sestavljen iz predstavnikov gospodarstva in imetnikov pravic, v Nemčiji pa od leta 2008 višine zneskov nadomestil ne določa več zakonodajalec, ampak se o njih dogovorijo kolektivne organizacije ter predstavniki uvoznikov in proizvajalcev naprav oziroma drugih zavezancev za plačilo nadomestila.

Za prazne nosilce zvoka in slike (in podatkov) se nadomestila plačujejo na Finskem, Švedskem, Danskem, Nizozemskem, v Belgiji, Franciji, na Madžarskem, v Nemčiji in Avstriji. Nadomestila od naprav za tonsko in slikovno snemanje se plačujejo v Nemčiji, Avstriji in Belgiji. V Belgiji je s kraljevim odlokom predpisano nadomestilo za fotokopirne stroje, pisarniške razmnoževalne naprave in skenerje, pa tudi nadomestilo, ki se plačuje za vsako posamezno kopijo (stran) varovanega dela. Za reprografske naprave plačujejo nadomestila še na Madžarskem in v Avstriji, kjer nadomestila plačujejo tudi tisti, ki opravljajo dejavnost fotokopiranja. Posebnost norveške ureditve je, da za dovoljeno privatno reproduciranje (razen za reprografsko in digitalno reprodukcijo) avtorjem iz državnega proračuna namenijo sredstva, ki se jim razdelijo kot letne štípendije.

– Prikaz ureditve v pravnem redu EU

1. Kolektivno upravljanje

Kolektivno upravljanje pravni akti Evropske unije še ne urejajo posebej, zato to področje v Evropski uniji ni poenoteno (Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kolektivnem

upravljanju avtorskih in sorodnih pravic ter izdajanju večozemeljskih licenc za pravice za glasbena dela za spletno uporabo na notranjem trgu je bil objavljen 17. julija 2012⁵).

Možnost kolektivnega upravljanja pravic določajo Direktiva Sveta št. 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (UL L 248 z dne 6. 10. 1993, str. 15), Direktiva št. 2001/84/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2001 o sledni pravici v korist avtorja izvirnega umetniškega dela (UL L 272 z dne 13. 10. 2001, str. 32) in Direktiva 2011/77.

Prva v 9. členu določa obvezno kolektivno upravljanje pravice kabelske retransmisije avtorskih del in predmetov sorodnih pravic. V skladu z drugim odstavkom 9. člena se, če imetnik pravic njihovega uveljavljanja ni prenesel na kolektivno organizacijo, šteje, da je kolektivna organizacija, ki uveljavlja pravice iste vrste, pooblaščen za uveljavljanje njegovih pravic. Kadar pravice iste vrste uveljavlja več kot ena kolektivna organizacija, se imetnik pravic prosto odloča, katero od njih šteje kot pooblaščen za uveljavljanje svojih pravic. Imetnik pravic iz tega odstavka ima enake pravice in obveznosti, ki izhajajo iz dogovora med kolektivno organizacijo, ki se šteje kot pooblaščen za uveljavljanje njegovih pravic, kakor imetniki pravic, ki so to kolektivno organizacijo pooblastili, ter se lahko sklicuje na te pravice v obdobju, ki ga določijo države članice in ki ni krajše od treh let od datuma kabelske retransmisije, v katero je vključeno njegovo delo ali predmet sorodnih pravic. V 10. členu je določena izjema od obveznega kolektivnega upravljanja za tiste pravice, ki jih izvršuje RTV-organizacija glede lastnih oddaj, ne glede na to, ali so te pravice njene lastne ali so jih nanje prenesli drugi imetniki pravic.

Direktiva št. 2001/84/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2001 o sledni pravici v korist avtorja izvirnega umetniškega dela (UL L 272, 13. 10. 2001, str. 32) v drugem odstavku 6. člena določa, da lahko države članice poskrbijo za obvezno ali neobvezno kolektivno upravljanje te pravice.

Direktiva 2011/77 določa obvezno kolektivno upravljanje, torej po kolektivni organizaciji, in nove pravice izvajalca do dodatnega nadomestila, ki ga plača proizvajalec fonograma. Rok za prenos določb te direktive v domači pravni red poteče 1. novembra 2013.

2. Vsebinske omejitve avtorskih pravic

Izjeme in omejitve so urejene v Direktivi št. 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL L 167 z dne 22. 6. 2001, str. 10; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2001/29). V skladu s točkama a in b drugega odstavka 5. člena je dovoljeno reproduciranje na papir ali podoben nosilec in v vseh medijih, ki jih izdelava fizična oseba za zasebno uporabo in namene, ki niso posredno ali neposredno komercialni, če imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo, pri katerem se upošteva uporaba ali neuporaba tehničnih ukrepov na reproduciranem delu ali predmetu.

– Prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU

1. Kolektivno upravljanje

V **Avstriji** delovanje kolektivnih organizacij ureja Zakon o kolektivnih organizacijah⁶. Kolektivne organizacije zakon določa kot podjetja, usmerjena v upravljanje avtorskih in sorodnih pravic tako, da uporabnikom za plačilo nadomestila podeljujejo dovoljenja za uporabo varovanih del in uveljavljajo druge zahteve po avtorskem zakonu. Kolektivne organizacije so lahko organizirane kot zadruga ali kapitalske družbe s sedežem v Avstriji. So neprofitne in morajo jamčiti za ustrezno izpolnjevanje zakonskih nalog in dolžnosti. Za izpolnjevanje tega pogoja morajo imeti poklicno in strokovno usposobljeno vodstvo; ta pogoj pa je izpolnjen, če je vsaj en sodelavec, ki so mu zaupane poslovodske naloge, v kolektivni organizaciji redno zaposlen in strokovno usposobljen.

Kolektivne organizacije lahko delujejo le z dovoljenjem nadzornega organa. Dovoljenje za upravljanje določene pravice se lahko podeli samo eni kolektivni organizaciji. Če se zanj

⁵ http://www.uil-sipo.si/fileadmin/upload_folder/novice_dogodki/EU_COM_2012_372_Predlog_direktive.doc

⁶ *Verwertungsgesellschaftengesetz*, BGBl. I, št. 9/2006, 82/2006, 1/2010 in 50/2010.

potegujeta dve ali več, se podeli tisti, od katere je pričakovati, da bo naloge opravljala najbolje. Pri tem se šteje, da bodo obstoječe kolektivne organizacije opravljale naloge bolje od tistih, ki jim še ni bilo podeljeno nobeno dovoljenje. Če ni mogoče odločiti niti po tem merilu, se dovoljenje podeli tisti kolektivni organizaciji, od katere je pričakovati, da bo z zahtevki najbolj ravnala z ekonomskega vidika. Če je tudi ekonomski pomen enako velik, je odločilen časovni vrstni red prijave. Dovoljenje se izda za nedoločen čas. Tudi sicer naj se dovoljenje ne bi podeljevalo več kolektivnim organizacijam, kot je potrebno za učinkovito in ekonomično uveljavljanje pravic njihovih imetnikov in uporabnikov. Če za dovoljenje zaprosi nova kolektivna organizacija, mora nadzorni organ pozvati obstoječe kolektivne organizacije, ki izpolnjujejo pogoje za podelitev tega dovoljenja, da se prav tako prijavijo za izdajo dovoljenja. Če kolektivna organizacija pri uveljavljanju pravic in zahtevkov prekorači obseg pooblastil iz dovoljenja, ji mora nadzorni organ na zahtevo udeleženca ali po uradni dolžnosti s sklepom naložiti opustitev teh dejanj. Prenos pravic na kolektivno organizacijo zaradi skupnega uveljavljanja nima učinka, če je opravljen s pooblastili iz dovoljenja. Če je namen združitve dveh ali več kolektivnih organizacij v eno, morajo o tem obvestiti nadzorni organ. Če ta v štirih tednih združitve ne prepove, je dovoljena. O izvedeni združitvi je treba takoj obvestiti nadzorni organ, da to objavi na spletni strani. Za združitve kolektivnih organizacij ne velja nadzor po kartelnem zakonu. Napovedana združitve se lahko prepove, če ne ponudi popolnega jamstva, da bo primerno izpolnjevala naloge, ki so bile zaupane dosedanjim kolektivnim organizacijam. Tudi nadzorni organ lahko predlaga, da se preveri možnosti za združitve ene ali več kolektivnih organizacij, če je pričakovati, da bo takšna združitve omogočila smotnejše in varčnejše upravljanje avtorskih pravic.

Delovanje kolektivnih organizacij nadzoruje nadzorni organ, ki skrbi za ustrezno izpolnjevanje zakonskih nalog in dolžnosti. To funkcijo je v Avstriji prej opravljal KommAustria, s 1. oktobrom 2010 pa jo je prevzel Nadzorni organ za kolektivne organizacije (*Aufsichtsbehörde für Verwertungsgesellschaften*), ki je samostojen organ, podrejen Ministrstvu za pravosodje. Po izdaji dovoljenja za kolektivno uveljavljanje avtorskih pravic lahko nadzorni organ kadar koli preveri, ali kolektivna organizacija še izpolnjuje pogoje za izdajo dovoljenja. Preverjanje je obvezno vsakih deset let. Če pregled pokaže, da kolektivna organizacija ne izpolnjuje več (vseh) pogojev, nadzorni organ dovoljenje delno ali v celoti prekliče. Nadzorni organ skrbi, da kolektivne organizacije svoje naloge po tem zakonu ustrezno izpolnjujejo. Kolektivna organizacija mora nadzornemu organu dati vse zahtevane informacije o poslovanju ter mu omogočiti vpogled v poslovne knjige in druge dokumente. Nadzorni organ ima pravico sodelovati na generalni skupščini ter, če so sklicane, tudi na sejah nadzornega in posvetovalnega sveta. Sodelovanje obsega dajanje razlag in pobud. Če kolektivno organizacijo vodi kolektivni organ, lahko nadzorni svet na svojo zahtevo z dajanjem razlag in pobud sodeluje tudi v tem organu. Nadzorni organ lahko, če ugotovi pomanjkljivosti pri poslovanju, kolektivni organizaciji s sklepom naloži izvedbo določenih ukrepov in določi rok za njihovo izvedbo. Če kolektivna organizacija tega pravočasno ne izpolni, lahko nadzorni organ kolektivni organizaciji naloži odpoklic odgovornega organa in v določenih primerih celo prekliče dovoljenje. S sklepom, s katerim prekliče dovoljenje (zaradi neizpolnjevanja pogojev za delovanje ali zaradi neizpolnjevanja obveznosti), mora nadzorni organ čas začetka učinkovanja preklica določiti tako, da je nadaljnje uveljavljanje pravic in zahtevkov kar najbolj nemoteno. Če se hkrati s preklicem dovoljenja podeli dovoljenje drugi kolektivni organizaciji, se pogodbe prenesejo nanjo, pravila prejšnje kolektivne organizacije pa ostanejo v veljavi in prav tako dovoljenja za uporabo, ki jih je podelila prejšnja kolektivna organizacija. Prenesejo se tudi pogodbe o upravljanju, razen če upravičenec (tj. posamezni član) temu v štirih tednih od objave preklica in podelitve dovoljenja novi kolektivni organizaciji pisno ugovarja. Prejšnja kolektivna organizacija mora novi izročiti vso dokumentacijo in informacije, potrebne za uveljavljanje pravic in zahtevkov.

Kolektivne organizacije morajo v svojih organizacijskih predpisih predvideti primeren način za sodelovanje članov pri oblikovanju volje kolektivne organizacije. Če sta v eni kolektivni organizaciji dve ali več skupin članov z različnimi interesi, je treba skrbeti za njihovo uravnoteženo upoštevanje. Pri tem je treba na primeren način zagotoviti, da lahko kolektivna organizacija opravlja naloge učinkovito in da potrebne spremembe predpisov niso otežene po nepotrebnem.

Kolektivne organizacije morajo nadzornemu organu sporočiti vsako spremembo oseb, pooblaščenih za zastopanje, in ga nemudoma seznaniti z vsako spremembo organizacijskih

predpisov (zadružne pogodbe, družbene pogodbe, pravil in statuta), s splošnimi pogoji za sklenitev skupnih sporazumov, z vzajemnimi pogodbami, s pravili o delitvi nadomestil in njihovimi spremembami, tarifami in njihovimi spremembami, skupnimi pogodbami, sklepi generalne skupščine, nadzornega in posvetovalnega sveta ter drugih odborov ali komisij, z letnimi poročili in, če nadzorni organ tako zahteva, tudi z odločitvami v sodnih in drugih postopkih, v katerih je kolektivna organizacija stranka. Če namerava kolektivna organizacija spremeniti splošne pogoje za sklepanje pogodb za uveljavljanje pravic, mora o tem obvestiti nadzorni organ. Ta lahko spremembo v štirih tednih prepove, če ne ustreza zahtevi po primernosti in enotnosti. Pred iztekom tega roka spremenjenih pogojev ni dovoljeno uporabljati. Za imetnike pravic morajo biti v vsakokrat veljavnem besedilu, na njihovo zahtevo tudi v tiskani obliki, dostopni ti dokumenti: dovoljenje nadzornega organa za delovanje kolektivne organizacije, notranji organizacijski predpisi, splošni pogoji za sklepanje pogodb, pravila delitve nadomestil, pravila za nakazila za t. i. socialne in kulturne sklade ter področja dejavnosti za preteklo leto, pri čemer je treba paziti na varstvo podatkov upravičencev. Kolektivna organizacija mora na svoji spletni strani javno objaviti tudi: seznam upravičencev s podatki o morebitnih vsebinskih ali krajevnih omejitvah pri uresničevanju pravic, seznam sklenjenih vzajemnih pogodb s tujimi kolektivnimi organizacijami ter skupnih sporazumov in zanje veljavnih pravil, tarife, po katerih se obračunava pravica do nadomestila, če za posamezen primer ne velja skupni sporazum, in pravila ali poseben dogovor. Kolektivne organizacije morajo vsakomur brezplačno posredovati informacije o tem, ali na območju Avstrije zahtevajo izključno pravico za nameravani način uporabe avtorskega dela ali predmeta sorodne pravice. Če je odgovor na tako vprašanje povezan s posebnimi stroški, lahko kolektivna organizacija s soglasjem nadzornega organa veže odgovor na plačilo vnaprej določenega zneska. Kolektivna organizacija mora letnemu poročilu priložiti podatke o poteku svojega poslovanja in svojem stanju, o razvoju članstva in uveljavljanju pravic, o prihodkih, stroških upravljanja, nakazilih socialnim in kulturnim skladom ter razdeljenih prispevkih. Če revizor pri preizkusu letnega poročila ugotovi dejstva, ki kažejo, da kolektivna organizacija ne more izpolnjevati svojih obveznosti ali da jih ne bo sposobna izpolnjevati v prihodnosti, mora o tem obvestiti nadzorni organ. Kolektivna organizacija mora podatke o sklenjenem skupnem sporazumu nemudoma objaviti na svoji spletni strani in v svojem glasilu, če tako glasilo obstaja (slednje velja tudi za organizacije uporabnikov).

Kolektivne organizacije in združenja uporabnikov po potrebi lahko sklenejo skupne sporazume (*Gesamtvertrag*), s katerimi določijo vsebino pogodbe, s katero kolektivna organizacija podeli uporabnikom del in drugih predmetov varstva dovoljenje za uporabo avtorskega dela in nadomestilo za uporabo. Če potrebujejo uporabniki za neko vrsto uporabe soglasje več kolektivnih organizacij, lahko združenje uporabnikov zahteva skupna pogajanja za sklenitev skupnih sporazumov. Določbe skupnega sporazuma veljajo kot sestavni del posamičnih pogodb z uporabniki. Če tega skupni sporazum ne izključuje, se lahko posamezniki s pogodbo dogovorijo tudi kaj drugega, pod pogojem, da je to za uporabnika ugodnejše in da to potrdi organizacija uporabnikov. Skupni sporazumi o poplačilu zakonsko določenih pravic do nadomestila vežejo člane organizacije uporabnikov tudi brez sklenitve posamične pogodbe. Skupni sporazum, ki se sklene v pisni obliki, mora vsebovati zlasti določbe o višini in obliki izračunavanja in plačevanja nadomestila za izdajo soglasja za uporabo ali zakonsko določenega nadomestila. Prav tako mora skupni sporazum določiti, da se morebitni spori med kolektivno organizacijo in člani organizacij uporabnikov rešujejo po mirni poti. V tem smislu se lahko določi, da sprte strani pred vložitvijo tožbe uporabijo mirne rešitve s pogajanja – to velja posebno za spore o sklenitvi ali spremembi posamičnih pogodb, zlasti glede odmere nadomestil in uvrstitve v tarifne razrede. V skupnem sporazumu si kolektivna organizacija, če je to mogoče, lahko tudi zagotovi, da ji bodo člani organizacij uporabnikov redno predložili informacije, potrebne za izračun in delitev nadomestil. Skupni sporazumi se lahko sklenejo samo za nedoločen čas (drugačni dogovori so neveljavni), stranke pa jih lahko kadar koli prekličejo, spremenijo ali nadomestijo z novimi. Če med strankami ni soglasja, na zahtevo ene od njih o tem odloči Senat za avtorsko pravo (*Urheberrechtssenat*, v nadaljnjem besedilu: *senat*), toda če se taka zahteva vloži pred iztekom dveh let od sklenitve osnovnega sporazuma, mora k zahtevku za odločanje senata dati soglasje nadzorni organ.

Senat na zahtevo kolektivne organizacije ali združenja uporabnikov odloči tudi, če so pogajanja za sklenitev skupnega sporazuma med kolektivno organizacijo in združenjem uporabnikov neuspešna. Odločitev senata ima učinek sklenjenega skupnega sporazuma. Sicer t. i.

avtonomne tarife, torej tarife, ki niso del skupnih sporazumov, določijo kolektivne organizacije enostransko. Pri tem morajo upoštevati splošne smernice, določene v zakonu, po katerih morajo kolektivne organizacije uporabnikom z določitvijo primernih pogojev in primernega nadomestila kar najbolj olajšati pridobitev dovoljenja za uporabo avtorskega dela.

Senat je ustanovljen pri Ministrstvu za pravosodje in odloča o pritožbah zoper odločitev nadzornega organa. Pristojen je tudi za reševanje sporov med strankami skupnega sporazuma, za določanje tarif za izračun primernega nadomestila za uporabo avtorskih del iz repertoarja kolektivne organizacije in za določanje tarif za izračun zakonskih nadomestil, ki jih uveljavlja kolektivna organizacija. O zadevah iz pristojnosti senata redna sodišča ne smejo odločati. Če pa so v postopku pred rednim sodiščem sporne tarife, mora sodišče na zahtevo stranke prekiniti postopek, da se stranka z zahtevo za določitev tarife lahko obrne na senat. Pred senatom sklenjene poravnave imajo učinek sodne poravnave. Senat odloča kot drugostopenjski organ o pritožbah zoper odločitve nadzornega organa, glede preostalih svojih pristojnosti pa kot prvi in zadnji organ, zoper odločitve katerega je mogoča le pritožba na ustavno sodišče, niso pa podvržene presoji upravnega sodišča. Senat je sestavljen iz treh članov: predsednika (ki mora biti ob izvolitvi sodnik višjega sodišča) in dveh članov (sodnikov na drugih sodiščih na področju civilnega ali gospodarskega prava). Člani se volijo za pet let in so lahko ponovno izvoljeni. Pri opravljanju svoje funkcije so neodvisni, minister za pravosodje pa se ima pravico seznaniti o vseh vidikih delovanja senata. Člani senata imajo pravico do povračila stroškov za svoje delo, za postopek pred senatom pa se plača tudi taksa. Višino nadomestila in takse predpiše minister z uredbo. Če kolektivna organizacija in združenje uporabnikov ne dosežeta sporazuma o vsebini skupnega sporazuma, lahko predlagata senatu, naj s pravili uredi njuno medsebojno razmerje, toda le, če je bil pred poravnalnim svetom že izveden poravnalni postopek. Poravnalni svet (ki je sestavljen iz treh članov; po enega predlaga vsaka stranka, ta dva pa skupaj določita predsednika) mora v treh mesecih izdati poravnalni predlog. Ta mora vsebovati popolnoma izdelan predlog skupnega sporazuma, biti pa mora tudi obrazložen. Če v štirih tednih nobena izmed strank od senata ne zahteva izdaje pravil, velja skupni sporazum iz poravnalnega predloga.

V **Nemčiji** delovanje kolektivnih organizacij ureja Zakon o upravljanju avtorskih in sorodnih pravic⁷ v štirih poglavjih: (1) dovoljenje za opravljanje dejavnosti kolektivne organizacije, (2) pravice in obveznosti kolektivne organizacije, (3) nadzor nad kolektivnimi organizacijami ter (4) prehodne in končne določbe. Zakon ne določa izrecno statusopravne oblike kolektivne organizacije, določa pa, da se dovoljenje za delovanje lahko podeli fizični ali pravni osebi in združenju oseb. Kdor želi za račun več avtorjev ali imetnikov avtorskih pravic skupno uveljavljati pravice uporabe, pravice za izdajo soglasja ali zahtevke za plačilo nadomestila, ki izhajajo iz avtorskega zakona, potrebuje za to dovoljenje, ne glede na to ali upravlja s pravicami v lastnem ali v tujem imenu. Dovoljenje izda nadzorni organ na pisno zahtevo, ki ji je treba priložiti statut kolektivne organizacije, podatke o imenu, naslovu in državljanstvu za zastopanje po zakonu ali statutu pooblaščenih oseb ter izjavo o številu oseb, ki so kolektivno organizacijo pooblastile za uveljavljanje pravic. Izdaja dovoljenja se lahko zavrne le, če statut ni sestavljen skladno z zakonom, če je glede na okoliščine mogoče sklepati, da oseba, pooblaščen za zastopanje, ni dovolj zanesljiva, ali če glede na ekonomsko osnovo kolektivne organizacije ni mogoče pričakovati, da bo lahko uveljavljala pravice in zahtevke. Dovoljenje je mogoče preklicati, če se pokaže, da ob njegovi podelitvi kateri izmed razlogov za zavrnitev ni bil znan ali je nastopil naknadno, pa te pomanjkljivosti kolektivna organizacija v postavljenem roku ne odpravi, ali če kljub opominu nadzornega organa še ne izpolni zakonskih obveznosti. Preklic dovoljenja je treba obrazložiti in vročiti kolektivni organizaciji, učinkuje pa po treh mesecih od dne, ko ga ni več mogoče izpodbijati, če ni v njem določen daljši rok. Izdaja in preklic dovoljenja se objavita v uradnem listu.

V Nemčiji velja sistem prostega ustanavljanja kolektivnih organizacij. Zakon ne določa njihovega monopolnega položaja, dejansko pa obstajajo t. i. *de facto* monopoli, za katere velja strog državni nadzor.

---

⁷ *Urheberrechtswahrmungsgesetz* z dne 9. 9. 1965, BGBl. I S. 1294, nazadnje spremenjen in dopolnjen z Drugim zakonom o ureditvi avtorskega prava v informacijski družbi z dne 26. 10. 2007, BgBl. I S. 2517.

Funkcijo nadzornega organa v Nemčiji opravlja Patentni urad (*Das Deutsche Patent- und Markenamt*). O izdaji in preklicu dovoljenja za opravljanje nalog kolektivne organizacije odloča ta urad v soglasju z zveznim kartelnim uradom (*Bundeskartellamt*). Če soglasja ni, Patentni urad predloži zadevo Ministrstvu za pravosodje, ki v soglasju z Ministrstvom za gospodarstvo in tehnologijo izda navodila, ki nadomeščajo soglasje kartelnega urada. Patentni urad skrbi, da kolektivne organizacije ustrezno izvajajo z zakonom določene naloge. Če kolektivna organizacija deluje brez dovoljenja, lahko patentni urad prepove njeno nadaljnje delovanje. Patentni urad lahko za zagotovitev siceršnjega ustreznega delovanja kolektivnih organizacij uporabi vse potrebne ukrepe. Od kolektivne organizacije lahko kadar koli zahteva podatke o poslovanju ter predložitve poslovnih knjig in drugih dokumentov. Prav tako ima pravico do udeležbe na seji skupščine kolektivne organizacije in nadzornega organa, če tak organ v kolektivni organizaciji obstaja. Če okoliščine dopuščajo sklepanje, da zakoniti ali statutarni zastopnik kolektivne organizacije pri opravljanju nalog ni zanesljiv, ji Patentni urad z grožnjo odvzema dovoljenja za delovanje določi rok za razrešitev zastopnika, v izogibitev težjim posledicam pa do izteka tega roka lahko tudi prepove njegovo nadaljnje delovanje. Kolektivne organizacije morajo Patentni urad obvestiti o vsaki spremembi zakonitega ali statutarnega zastopnika, o vsaki spremembi statuta, o tarifah in njenih spremembah, o skupnih pogodbah, dogovorih s tujimi kolektivnimi organizacijami ter o sklepih skupščine, nadzornega organa in vseh odborov ali komisij. Seznaniti ga morajo z letnim poročilom, poročilom o stanju in revizijskim poročilom. Če Patentni urad tako zahteva, ga morajo seznaniti tudi z odločitvami v sodnih ali upravnih postopkih, katerih stranka je kolektivna organizacija.

Kolektivna organizacija mora tarife in vsako njihovo spremembo objaviti v uradnem listu (*Bundesanzeiger*). Takoj po koncu poslovnega leta mora za preteklo leto izdelati zaključni račun, letno bilanco, izračun dobička in izgube ter poročilo o stanju. Letno poročilo pregleda en ali več izvedenih revizorjev, ki so lahko le poklicni revizorji oziroma revizorske hiše (poklicni nadzorniki knjigovodstva oziroma družbe, ki se s tem ukvarjajo). Po reviziji izdelajo pisno poročilo. Če zoper poročilo ni ugovorov, se ustreznost letnega poročila potrdi z opombo na njem. Če pa ugovori so, ga revizor le delno potrdi ali zavrne. Letno poročilo mora kolektivna organizacija objaviti v uradnem listu najkasneje 8 mesecev po izteku poslovnega leta. Na pisno zahtevo mora vsakomur dati podatke o tem, ali upravlja pravice uporabe za neko delo oziroma uveljavlja pravice za izdajo soglasja ali zahtevke za plačilo nadomestila za nekega avtorja ali imetnika sorodne pravice.

Kolektivna organizacija mora vsakomur pod primernimi pogoji priznati pravico uporabe glede varovanih del. Če se kolektivna organizacija in uporabnik ne sporazumeta o višini nadomestila, še šteje, da je pravica uporabe priznana, če uporabnik plača nesporni del nadomestila, preostanek pa ali plača in si pridrži pravico zahtevati njegovo vračilo ali pa ga položi v korist kolektivne organizacije. Tarifo o višini nadomestil za pravice in zahtevke, ki jih uveljavlja, določi kolektivna organizacija. Če so sprejeti skupni sporazumi, veljajo v njih dogovorjene tarife. Osnova za obračun tarife se praviloma določi v denarni vrednosti, lahko pa se sklicuje tudi na drugo obračunsko podlago. Pri oblikovanju tarife je treba upoštevati delež uporabe avtorskega dela glede na celoten obseg uporabe del. Kolektivna organizacija mora pri oblikovanju tarife in zbiranju nadomestil upoštevati religiozne, kulturne in socialne interese zavezancev za plačilo nadomestila, pa tudi interese v skrbi za mladostnike. Posebne določbe veljajo glede določanja tarife za privatno in drugo lastno reproduciranje v zvezi z napravami in mediji za shranjevanje podatkov. Pred sestavo tarife za naprave in medije za shranjevanje podatkov se mora kolektivna organizacija pogajati z združenji ustreznih proizvajalcev o primerni višini nadomestila in sklenitvi skupnega sporazuma. Če pogajanja spodletijo, lahko kolektivne organizacije mimo zakona tarife za privatno reproduciranje, izdajo šele na podlagi empiričnih raziskav o dejanski uporabi. V primeru spora med kolektivno organizacijo in uporabniki se lahko na zahtevo vsakega udeleženca skliče arbitraž, če je to spor o uporabi varovanih del ali predmetov sorodnih pravic, spor o obveznosti plačila nadomestila ali spor pri sklepanju ali spremembi skupnega sporazuma. Prav tako se lahko skliče arbitraž v primeru spora o obveznosti sklenitve pogodbe o kabelski retransmisiji (*Kabelweitersendung*), v katerem sta udeležena RTV-organizacija in kabelski operater. Arbitraž se organizira v okviru Patentnega urada. Sestavljajo jo predsednik (ali njegov namestnik) in dva člana. Člani morajo biti usposobljeni za sodniško službo po nemškem zakonu o sodniški službi. Postavi jih Ministrstvo za pravosodje za določen čas, najmanj za eno leto, in mogoča je ponovna izvolitev. Člani arbitraže so neodvisni in se skličejo na pisno zahtevo. V sporu glede sklenitve ali spremembe skupnega sporazuma morajo

obseg uporabe del ugotavljati empirično. V sporu o obveznosti plačila nadomestila imajo zvezne krovne organizacije združenj uporabnikov možnost dati pisno stališče. Arbitraža si mora prizadevati za mirno rešitev spora. Na podlagi poravnave, sklenjene v arbitražnem postopku, je mogoče zahtevati izvršbo, če je na poravnavi označen dan sklenitve poravnave in če so jo predsednik in stranke podpisali. Sklic arbitraže enako kakor vložitev tožbe pretrga zastaranje. Arbitraža odloča z večino vseh glasov. Arbitraža mora udeležencem v roku enega leta (po izteku tega roka se lahko rok s soglasjem vseh udeležencev vsakokrat podaljša še za pol leta) po sklicu pripraviti obrazložen poravnalni predlog in jim ga vročiti. Posebej jih je treba opozoriti na možnost ugovora in na posledice zamude roka zanj. Če v enem mesecu (oziroma treh, če gre za reševanje spora v zvezi s sklepanjem pogodbe o kabelski retransmisiji, podelitev ali prenos pravic pri kabelski retransmisiji) nobena od strank pisno ne ugovarja, se poravnalni predlog šteje za sprejetega. Če je v sporu o uporabi varovanih del ali predmetov sorodnih pravic sporna uporaba oziroma primernost tarife in je tudi sicer sporno dejansko stanje, se lahko arbitraža v poravnalnem predlogu omeji na stališče do uporabe in primernosti tarife. V sporih o skupnih sporazumih mora poravnalni predlog vključevati vsebino skupnega sporazuma. Arbitraža lahko predlaga skupni sporazum le z veljavnostjo od 1. januarja tistega leta, v katerem je bil dan zahtevek za poravnavo, dalje. Na zahtevo enega izmed udeležencev lahko arbitraža uredi spor z začasno odredbo; ta ureditev velja (če ni dogovorjeno drugače) do zaključka postopka pred arbitražo. O tem postopku mora arbitraža obvestiti zvezni kartelni urad. Smiselno enak postopek velja za spore o pravicah kabelske retransmisije. Postopek pred arbitražo o sporih glede uporabe avtorskih del ali predmetov sorodnih pravic in glede plačila nadomestila se lahko prekine do priprave poravnalnega predloga v odprtem postopku glede spora o skupnem sporazumu. Postopek pred arbitražo predpiše minister za pravosodje z uredbo in je procesni pogoj za vložitev tožbe. V zadevah obveznega plačila nadomestila za privatno in drugo lastno reproduciranje je namesto arbitraže mogoča tudi prostovoljna poravnava.

Finski zakon o avtorski pravici (404/1961)⁸ je začel veljati leta 1961 in je bil od takrat spremenjen in dopolnjen že 21-krat, nazadnje v letu 2006. Poleg tega to področje ureja še finski kazenski zakonik (zakon št. 578 z dne 21. aprila 1995)⁹ in uredba vlade o avtorski pravici (uredba št. 574 z dne 21. aprila 1995)¹⁰. Zakon o avtorski pravici ne predpisuje posebne statusnopravne oblike. Večina kolektivnih organizacij so krovne neprofitne organizacije, ki združujejo več društev, nekatere pa kot člane sprejemajo tudi posamezne imetnike avtorskih pravic. Za dela na posameznem področju se lahko ustanovi več kolektivnih organizacij, vendar Ministrstvo za izobraževanje lahko podeli posamezni organizaciji, ki zastopa veliko število avtorjev s tega področja in katerih dela se uporabljajo na Finskem, pooblastilo, da lahko podeljuje razširjeno kolektivno licenco, ali da pobira nadomestilo za reproduciranje, ali za ponovno prodajo umetniških del. Razširjene kolektivne licence lahko za posamezno področje podeljuje več organizacij, kadar zastopanja avtorjev ni mogoče doseči drugače. Kolektivne organizacije torej nimajo monopolnega položaja, vendar se lahko posamezni organizaciji podeli posebna naloga, npr. pobiranje nadomestila za privatno reproduciranje.

Splošnih določb o nadzoru nad kolektivnimi organizacijami finski zakon ne pozna. Kljub temu pa določa nekatere pogoje za tiste organizacije, ki jim ministrstvo podeli posebne naloge. Tako je v 26. členu zakona določeno, da mora kolektivna organizacija, ki podeljuje razširjene kolektivne licence, vsako leto Ministrstvu za izobraževanje poslati poročilo o ukrepih, ki jih je sprejela na podlagi odločbe ministrstva za podelitev te naloge. V tej odločbi so lahko določeni tudi splošni pogoji za delitev licenc, ki jih mora organizacija upoštevati. Odločba o podelitvi te naloge se lahko razveljavi, če organizacija resno ali bistveno krši ali opusti svojo dolžnost v nasprotju z odločbo o podelitvi in če na podlagi opominov ali opozoril, ki so ji bila dana, pomanjkljivosti v delovanju niso odpravljene.

Splošnih pravil o sodelovanju članov v zakonu ni, ker to urejajo notranja pravila kolektivnih organizacij. Običajno lahko člani sodelujejo na skupščini kolektivne organizacije, na kateri potrjujejo letna poročila in finančne izkaze.

---

⁸ Copyright Act (Act no. 404, of July 8, 1961).

⁹ The Penal Code of Finland, Chapter 49: Violation of Certain Intellectual Property Rights (Act no. 578, of April 21, 1995).

¹⁰ Copyright Decree (Decree no. 574, of April 21, 1995).

Splošnih pravil za zagotavljanje preglednega delovanja ni, vendar morajo organizacije, ki jim je podeljena posebna naloga, spoštovati določena pravila.

Zakon določa, da se pravila o razširjeni kolektivni licenci uporabljajo, kadar se o uporabi dela dogovorita uporabnik in organizacija, ki jo določi Ministrstvo za izobraževanje, ki na določenem področju zastopa več avtorjev del, ki se uporabljajo na Finskem. Pridobitelj licence lahko pod pogoji, določenimi v licenčni pogodbi, uporablja delo z istega področja, čeprav organizacija avtorja ne zastopa. Ministrstvo za izobraževanje na podlagi prijave za največ pet let določi kolektivno organizacijo, ki mora imeti primerne finančne in organizacijske zmožnosti, da upravlja zadeve v skladu z odločbo o podelitvi te naloge. Organizacija ministrstvu letno poroča o ukrepih, ki jih je sprejela v skladu z odločbo o podelitvi. Organizacija oziroma organizacije, kadar zastopanja avtorjev ni mogoče doseči drugače, kakor da se določi več organizacij, morajo zastopati pretežni del avtorjev na določenem področju, katerih dela se uporabljajo na podlagi razširjene licence. Če se določi več organizacij, mora odločba o podelitvi te naloge zagotoviti, kadar je to potrebno, da se licence izdajajo istočasno in pod usklajenimi pogoji. Odločba lahko določi tudi splošne pogoje za podeljevanje licenc v praksi. Določbe, ki jih organizacija upošteva glede delitve honorarjev za reproduciranje, komuniciranje ali posredovanje del za avtorje, ki jih zastopa, ali glede uporabe honorarjev za skupne cilje avtorjev, veljajo tudi za avtorje, ki jih organizacija ne zastopa. Če organizacija, ki je določena za podeljevanje kolektivnih licenc, ne določa pravice do posamičnega plačila avtorjem, ki jih zastopa, imajo avtorji, ki jih ne zastopa, kljub temu pravico zahtevati posamično plačilo.

Tarifo za uporabo del določi kolektivna organizacija skupaj z uporabniki del. O višini se navadno pogaja z organizacijami, ki zastopajo uporabnike del.

Zakon določa arbitražo kot način reševanja sporov, če se ni mogoče dogovoriti o podelitvi razširjene licence ali pogojev zanjo. Vsaka stranka določi svojega arbitra, ta dva pa skupaj določita tretjega, ki arbitraži tudi predseduje. Če ena od strank spora ne določi arbitra v enem mesecu od obvestila, da ga je imenovala druga stranka, se šteje, da je odklonila arbitražo. V takem primeru lahko o sporu odloča sodišče. Za te spore je pristojno okrožno sodišče v Helsinkih. Kakršna koli licenca, ki jo podeli arbiter ali sodišče, ima enake učinke kakor licenca.

2. Vsebinske omejitve avtorskih pravic

Avstrijski Zvezni zakon o avtorski pravici na literarnih in umetniških delih in o sorodnih pravicah, s krajšim naslovom *Avtorski zakon*¹¹, določa, pod katerimi pogoji je dopustno reproduciranje za lastno in privatno uporabo. Vsakdo lahko za lastno uporabo izdela posamezne kopije na papirju ali podobnem nosilcu, na drugih nosilcih pa le za lastno uporabo v raziskovalne namene in z in neprofitnimi cilji. Vsakdo lahko izdela tudi posamezne kopije del, objavljenih v okviru poročanja o dnevni dogodkih, če so namenjeni za podobno uporabo. Vsaka fizična oseba lahko za privatno uporabo izdela kopije dela tudi na drugih nosilcih, pod pogojem da niso ne neposredno ne posredno namenjeni za komercialne namene. Za lastno uporabo gre le pod pogojem, da kopije dela niso dostopne javnosti. Pod določenimi pogoji lahko potrebno število kopij izdelajo šole in univerze za namen pouka ter javne ustanove, ki zbirajo avtorska dela. Ne glede na določbo, ki dovoljuje izdelavo kopij za namene pouka, pa je vedno potrebno soglasje upravičenca, če gre za kopiranje celotnih knjig, revij ali notnih izdaj ali njihovih kopij. To velja tudi za kopiranje kopij teh del. Dovoljeno pa je razmnoževanje s prepisovanjem, razmnoževanje neizdanih ali razprodanih del ter v javnih ustanovah izdelava in uporaba ene kopije lastnega primerka. Prav tako je potrebno dovoljenje upravičenca za gradnjo arhitekturnega dela po načrtu ali poznejšo gradnjo po načrtih že zgrajenega arhitekturnega dela. Po naročilu in brez plačila nadomestila je dovoljena izdelava kopij tudi za lastno uporabo drugega primerka. Taka uporaba je vsakič dovoljena tudi za plačilo nadomestila, če je kopija izdelana s pomočjo reprografskih ali podobnih postopkov, če gre za reproduciranje literarnega ali glasbenega dela s prepisovanjem ali če gre za kopije del, objavljenih v okviru poročanja o dnevni dogodkih, kolikor so namenjeni za podobno uporabo. Navedeni pogoji za dovoljeno

---

¹¹ (*Bundesgesetz über das Urheberrecht an Werken der Literatur und der Kunst und über verwandte Schutzrechte; Urheberrechtsgesetz*, BgBl. I. 111/1936, s številnimi dopolnitvami – v nadaljnjem besedilu: UrhG).

reproduciranje za lastno in privatno uporabo ne veljajo za računalniške programe in ne veljajo v celoti za podatkovne baze.

Pravna podlaga za plačilo nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje in za fotokopiranje je Avtorski zakon in Zakon o kolektivnih organizacijah. Če je glede na naravo dela, ki je bilo radijsko oddajano, dano na razpolago javnosti ali je fiksirano na nosilcu zvoka ali slike, namenjenemu za prodajo, pričakovati, da bo razmnoženo za lastno uporabo, ima avtor zahtevek za plačilo nadomestila (*Leerkassettenvergütung*), če nosilci pridejo odplačno v promet v Avstriji. Če je glede na naravo dela pričakovati, da bo delo razmnoženo s pomočjo reprografskega ali podobnega postopka, ima avtor pod določenimi pogoji (če pride naprava, primerna za izdelovanje tovrstnih kopij, odplačno v promet v Avstriji in če takšna naprava obratuje v šolah, visokih šolah, ustanovah za poklicno izobraževanje ali drugih izobraževalnih ustanovah, raziskovalnih institucijah, javnih knjižnicah ali podobnih ustanovah, ki kopije izdelujejo odplačno) zahtevek za plačilo nadomestila za reprografijo (*Reprographievergütung*).

Zavezanci za plačilo nadomestila so uvozniki, proizvajalci in prodajalci praznih nosilcev zvoka in slike ter naprav za tonsko ali vizualno snemanje in fotokopiranje. Zakon določa tri vrste nadomestila, in sicer: o nadomestilu za prazne nosilce zvoka in slike (*Leerkassettenvergütung*); o nadomestilu za naprave za tonsko in vizualno snemanje in za fotokopiranje (*Gerätevergütung*) ter o nadomestilu za obratovanje (*Betriebervergütung*). Zavezanec za plačilo nadomestila za prazne nosilce zvoka in slike ter nadomestila za naprave za tonsko in vizualno snemanje in za fotokopiranje je vsak, ki nosilce in naprave, proizvedene doma ali v tujini, prvi da odplačno v promet (to bo praviloma uvoznik, v primeru domače izdelave pa proizvajalec). Vsak prodajalec, torej vsak, ki nosilce in naprave prodaja ali ponuja naprodaj, vendar jih ne da prvi v promet, za plačilo nadomestila odgovarja kot porok in plačnik. Nadomestila ne plačajo manjši prodajalci, ki v polletju prodajo za manj kot 5.000 ur predvajanja nosilcev zvoka in za manj kot 10.000 ur predvajanja nosilcev slike. Nadomestilo za obratovanje plača tudi tisti, ki opravlja dejavnost fotokopiranja.

Pri določanju višine nadomestila mora kolektivna organizacija upoštevati zlasti te okoliščine: pri nadomestilu za prazne nosilce zvoka in slike trajanje predvajanja, pri nadomestilu za naprave njihovo zmogljivost, pri nadomestilu za obratovanje pa način in obseg uporabe, ki je verjeten glede na okoliščine, zlasti glede na vrsto obrata, lokacijo naprave in običajno uporabo. S 1. 10. 2010 je bila uvedena obveznost plačila nadomestila tudi za trde diske v/za stacionarne računalnike, trde diske in delovni spomin v/za vse vrste prenosnih računalnikov (notebooki, netbooki, tableti), zunanje diske in zunanje multimedijske diske brez snemalne funkcije. Višina nadomestila se lahko določi tudi s pogodbo med kolektivno organizacijo in zavezanci. Zakonodajalec je predvidel možnost vračila nadomestila, če se izkaže, da ga ni bilo treba plačati in sicer v primeru (ponovnega) izvoza nosilcev ali naprav in v primeru, ko so nosilci namenjeni za razmnoževanje s soglasjem upravičenca. Zadošča, da tisti, ki terja vračilo, navedene pogoje verjetno izkaže. 50 odstotkov zbranih sredstev mora kolektivna organizacija po zakonu nameniti za socialne in kulturne sklade, ki jih ustanovi za svoje člane in njihove svojce, preostanek pa razdeli individualnim upravičencem.

Zakonodajalec je nadomestilo za fotokopiranje za lastno uporabo uzakonil leta 1996. Vračilo nadomestila za naprave za kopiranje je mogoče zahtevati, če se naprava pred prodajo končnemu kupcu (ponovno) izvozi. Višina nadomestila se določi glede na vrsto in obseg uporabe, ki je verjetna glede na vse okoliščine (lokacijo, zmogljivost in tehnične lastnosti naprave – črno-belo ali barvno kopiranje).

Nemški Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (*Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte, Urheberrechtsgesetz*) določa, da je za privatno uporabo fizične osebe dovoljeno reproduciranje objavljenega dela na poljubnem nosilcu, če namen reproduciranja ni pridobiten. Reprodukcijsko lahko upravičencu izdelata tretji, če to stori brezplačno in če gre za reprodukcijo na papirju ali podobnem nosilcu, izdelanem s pomočjo fotomehničnega postopka ali postopka s podobnim učinkom. Dovoljeno je reproduciranje posameznih del za lastno znanstveno uporabo, če njegov namen ni pridobiten, za lasten arhiv, za lastno informiranje o dnevni vprašanji, če je bilo delo posredovano po RTV, in za siceršnjo lastno uporabo, če gre za manjše dele avtorskega dela ali če je delo vsaj dve leti razprodano. Dovoljeno je prepisovanje grafičnih izdaj glasbenih del in bistvenega dela knjige ali revije, sicer pa le s soglasjem upravičenca ali za

lastno uporabo, če so primerki razprodani vsaj leti. Reprodukcijski ni dovoljeno distribuirati in javno predvajati. Pod pogoji za privatno in drugo lastno reproduciranje je v javnih knjižnicah dovoljeno tudi naročilo in pošiljanje posameznih člankov po pošti in telefaksu, v elektronski obliki pa izključno v grafični datoteki in za ponazoritev pri pouku ali za namen znanstvenega raziskovanja, če je to upravičeno za zasledovanje negospodarskih namenov. Če je glede na vrsto avtorskega dela mogoče pričakovati, da bo razmnoževano pod omenjenimi pogoji, lahko avtor od proizvajalcev naprav in medijev za shranjevanje podatkov, če so naprave in mediji sami ali v povezavi z drugimi napravami primerni za razmnoževanje, zahteva plačilo nadomestila, razen če glede na okoliščine ni pričakovati, da bodo uporabljeni za tak namen.

Višina nadomestila se določi glede na pričakovani obseg uporabe naprav in medijev, glede na uporabo tehničnih zaščitnih ukrepov ter glede na tehnične lastnosti in zmogljivosti posamezne naprave in medija, kakršni sta velikost pomnilnika in sposobnost večkratnega presnemavanja. Višina nadomestila mora biti določena glede na cenovni razred naprave ali medija.

Zavezanci za plačilo nadomestila so proizvajalci, uvozniki in prodajalci naprav in medijev za shranjevanje podatkov. Avtor ima pravico zahtevati to plačilo tudi od upravnikov kopirnih strojev, če so namenjeni kopiranju avtorskih del v šolah in drugih izobraževalnih ustanovah, raziskovalnih ustanovah in javnih knjižnicah. Višina nadomestila se v tem primeru določi glede na način in obseg uporabe naprave, ki je verjetna glede na okoliščine, zlasti glede na lokacijo in siceršnjo uporabo naprave. Zavezanci za plačilo nadomestila morajo mesečno poročati o vrstah in številu uvoženih naprav. Če te obveznosti ne izpolnijo ali jo izpolnijo nepravilno ali nepopolno, lahko upravičenec zahteva dvojni znesek nadomestila. Enako velja, če zavezanci za plačilo nadomestila (uvoznik, proizvajalec in trgovec) avtorju na njegovo zahtevo ne predložijo podatkov (ali jih predložijo napačno ali nepopolno) o vrsti in številu prodanih naprav in medijev za shranjevanje podatkov oziroma danih v promet. Trgovec mora sporočiti še podatke o dobavitelju. Avtor lahko te podatke zahteva tudi sam in se lahko napove na kontrolni obisk tja, kjer se opravlja dejavnost fotokopiranja.

Do 1. 1. 2008 je višino pavšalnih zneskov nadomestil predpisoval zakonodajalec, po tem datumu pa se kolektivne organizacije s proizvajalci in uvozniki dogovarjajo o višini tarife s skupnimi sporazumi. Če pogajanja spodletijo, lahko kolektivne organizacije mimo zakona izdajo tarife za privatno reproduciranje šele na podlagi empiričnih raziskav o dejanski uporabi. Tarife za posamezne vrste naprav in praznih nosilcev zvoka ter slike so posebej določene na spletni strani.

Finski zakon v določa, da je mogoče reproducirati objavljeno delo s fotokopiranjem ali na podlagi drugega ustreznega načina v skladu z razširjeno licenco. Zakon še določa (12. člen), da lahko vsakdo naredi posamezne kopije za privatno uporabo del, ki so bila priobčena javnosti. Tako narejene kopije ne smejo biti uporabljene v drugačen namen. Dovoljeno je tudi, da jih naredi tretja oseba za privatno uporabo osebe, ki jih naroči, vendar ne za reprodukcijo glasbenih, kinematografskih del, uporabnih del ali kipov ali za reprodukcijo drugih umetniških del z umetniškimi sredstvi. Ta člen ne velja za računalniške programe, za kopijo računalniške baze podatkov ali za gradnjo arhitekturnega dela. Ni dovoljena reprodukcija dela, ki je bilo narejeno ali dano na voljo javnosti v nasprotju z določbami zakona ali če so se v nasprotju z zakonom zaobšla tehnična sredstva, ki varujejo delo.

Višina nadomestila se določi z vladno uredbo na podlagi mnenja Ministrstva za transport in komuniciranje in Ministrstva za trgovino in industrijo. Pred sprejetjem vladne uredbe se Ministrstvo za izobraževanje pogaja z organizacijami, ki zastopajo proizvajalce in uvoznike, ter organizacijami, ki zastopajo avtorje, in organi za varstvo potrošnikov o višini nadomestila. Višina se določi na ravni, ki zagotavlja primerno nadomestilo za reprodukcijo dela za privatno uporabo. Določitev nadomestila se opravi na podlagi obstoječih podatkov o pogostnosti uporabe za privatno reprodukcijo in obsega, v katerem so bili za javno objavljena dela uporabljeni tehnološki ukrepi, da se prepreči privatna reprodukcija. Upošteva se tudi, v kakšnem obsegu se lahko posamezen tip naprave uporabi za reprodukcijo del, ki so zaščitena s tehnološkimi ukrepi, in za nezaščitena dela.

Nadomestilo mora plačati proizvajalec ali uvoznik audio- ali videotraku ali druge naprave, na katero je mogoče snemati zvok ali sliko in ki je v veliki meri uporabljena za reprodukcijo del za

privatno uporabo. Osebe, ki preprodajajo take naprave, morajo dokazati, da je bilo nadomestilo že plačano, če to zahteva organizacija, pristojna za pobiranje nadomestila. Zavezanci lahko zahtevajo vračilo nadomestila za naprave, ki se izvozijo, ki se uporabljajo za profesionalno reprodukcijo ali reprodukcijo gradiva, ki je varovano na podlagi zakona o avtorski pravici, za izobraževalne ali znanstvene namene, ki se uporabljajo za produkcijo avdio- ali videoposnetkov, namenjenih invalidnim osebam, ali ki se uporabljajo za obdelavo ali shranjevanje podatkov v poslovni dejavnosti.

Ministrstvo za izobraževanje določi organizacijo, ki zastopa več avtorjev del, ki se uporabljajo na Finskem, za največ pet let. Za eno obdobje se lahko imenuje samo ena organizacija. Imeti mora primerne finančne in organizacijske zmožnosti, da upravlja zadeve v skladu z odločbo o podelitvi te naloge. Organizacija ministrstvu letno poroča o ukrepih, ki jih je sprejela v skladu z odločbo o podelitvi. Zavezati se mora, da bo del prihodkov, ki ga letno skupaj določita z ministrstvom, namenila kot neposredno nadomestilo avtorjem za njihove skupne cilje v skladu z načrtom, ki ga vsako leto potrdi ministrstvo. Stroški upravljanja se odštejejo od nadomestila.

Ministrstvo za izobraževanje lahko določi natančnejša pravila za upravljanje nadomestil. Razveljavi lahko odločbo o podelitvi, če organizacija ne ravna v skladu z navodili, ki jih je prejela, ali načrtom za uporabo sredstev ali če ne predloži podatkov, potrebnih za nadzor, ali če resno ali bistveno krši ali opusti svojo dolžnost v nasprotju z odločbo o podelitvi in če na podlagi opominov ali opozoril, ki so ji bila dana, niso odpravljene pomanjkljivosti v delovanju. Vladna uredba o avtorski pravici (št. 574 z dne 21. aprila 1995), ki je bila večkrat dopolnjena, določa, da bo organizacija, ki bo pobirala nadomestilo, to zbirala na posebnem računu. Ministrstvo za izobraževanje lahko preveri računovodstvo, upravljanje in uporabo sredstev organizacije, če je to povezano z nalogo pobiranja nadomestila.

– Izjava o skladnosti predloga zakona s pravnimi akti Evropske unije in korelacijska tabela, če gre za prenos direktive

Izjava o skladnosti (pdf. format) – izvoz iz baze RPS.

Korelacijska tabela (pdf. format) – izvoz iz baze RPS.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

– Razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes, ki naj bi se s tem dosegel.

Med predlaganimi ukrepi, ki naj zagotovijo preglednejše delovanje kolektivne organizacije, je določba, da se lahko po pridobitvi dovoljenja za kolektivno upravljanje pravic akt o ustanovitvi pravne osebe - kolektivne organizacije spremeni le s predhodnim soglasjem pristojnega organa. Za kolektivno organizacijo je to novo administrativno breme. Ker se postopek nanaša le na kolektivne organizacije, ki jih je v Republiki Sloveniji zdaj pet, bodo posledice njegove uvedbe oziroma nova administrativna bremena zanemarljiva. Predlagani postopek je v korist imetnikov pravic in uporabnikov varovanih del, saj bo preprečeno sedanje nesprejemljivo stanje, ko lahko kolektivna organizacija celo takoj po pridobitvi dovoljenja spremeni svoj statut in deluje celo v nasprotju z ZASP, odprava te nepravilnosti pa lahko skupaj z upravnim sporom traja tudi več let. V vmesnem času pa kolektivna organizacija deluje v nasprotju z ZASP, kar ni v korist imetnikov pravic in tudi ne uporabnikov varovanih del ali države. S predhodnim soglasjem pristojnega organa k spremembi temeljnega akta bo zagotovljena stalna skladnost temeljnega akta kolektivne organizacije z določbami ZASP, kar je skladno s širšim javnim interesom.

Predlagane so tudi nove obveznosti kolektivne organizacije in ukrepi pristojnega organa, da se zagotovi večja preglednost delovanja kolektivne organizacije (npr. pošiljanje dokumentacije pristojnemu organu, omogočanje vpogleda v poslovne knjige, vabljenje na seje njenih organov). Za kolektivne organizacije je to novo administrativno breme, ki pa je nujno, sicer ne bo mogoče nadzorovati njihovega delovanja. V javnem interesu je, da kolektivne organizacije delujejo pregledno, da zbirajo in delijo avtorske honorarje in nadomestila v skladu z zakonom in pravili delitve ter pri tem spoštujejo davčne in druge predpise.

- Ukinitvev postopka ali odprava administrativnih bremen

Predlagani zakon ne odpravlja postopkov. Zaradi spremembe načina določanja nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje in prepustitve tega vprašanja skupnim sporazumom pa je mogoče pričakovati, da se bosta reprezentativno združenje zavezancev in kolektivna organizacija dogovorila za enostavnejše izpolnjevanje obveznosti zavezancev, s čimer se bodo zmanjšala njihova sedanja administrativna bremena. Zaradi nekaterih predlaganih sprememb se zmanjšujejo administrativna bremena uporabnikov varovanih del, pri čemer niso prizadeti interesi imetnikov pravic, npr. podaljšano obdobje poročanja za izračun nadomestila za privatno in drugo lastno reproduciranje s četrletja na polletje, določena obveznost elektronskega poslovanja kolektivnih organizacij z imetniki pravic in uporabniki varovanih del, izdaja skupnega računa pri določeni uporabi varovanih del.

- Spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj izvajanja dejavnosti oziroma obveznosti

Načelo »vse na enem mestu« je spoštovano, saj bodo vsi postopki tekli pri enem pristojnem organu – uradu, ki ima svoje prostore le na enem mestu v Ljubljani.

- Podatki oziroma dokumenti, potrebni za izvedbo postopka, ki jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti in način pridobivanja

Pristojni organ že zdaj sam pridobiva potrebne podatke iz javnih evidenc, druge dokumente, ki niso v javnih evidencah, pa morajo predložiti vložniki zahtev sami.

- Ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitvev obstoječih organov

Ni takih posledic.

- Ali bo izvajanje postopkov in dejavnosti zahtevalo nove kadre, ali so izvajalci primerno usposobljeni ali bo potrebno dodatno usposabljanje ter finančna in materialna sredstva

Ni takih posledic.

- Ali bo ukinitvev postopkov in dejavnosti imela za posledico zmanjšanje kadrov ter finančnih in materialnih sredstev

Ni takih posledic;

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

- Dokumentacija, ki jo je stranka dolžna predložiti, povečanje ali zmanjšanje obsega dokumentacije z navedbo razlogov

S predlaganim zakonom se ne spreminja obseg dokumentacije, ki jo mora stranka – pravna oseba, ki želi pridobiti dovoljenje za kolektivno upravljanje pravic – predložiti pristojnemu organu, le jasneje je navedeno, kaj mora predložiti: akt o ustanovitvi in druge notranje akte; repertoar, ki vključuje seznam avtorjev, ki so pooblastili pravno osebo za upravljanje svojih avtorskih pravic na avtorskih delih, pod pogojem, da ji bo izdano dovoljenje, seznam avtorskih del, na katerih bo upravljala avtorske pravice, in seznam avtorskih pravic na teh delih; dokazila o sredstvih, osebju in opremi, s katerimi namerava pravna oseba kolektivno upravljati pravice, vključno s prostori za izvajanje te dejavnosti, ter pisma o nameri ali pogodbe o medsebojnem zastopanju, sklenjene s tujimi kolektivnimi organizacijami ali mednarodnimi združenji, če zahteva dovoljenje za upravljanje pravic, ki se upravljajo obvezno kolektivno.

V manjšem delu se spreminja obseg dokumentacije oziroma se natančneje določa vsebina dokumentacije, ki jo mora obstoječa kolektivna organizacija pripraviti za imetnike, katerih pravice upravlja. Imetnikom pravic je namreč treba zagotoviti čim popolnejši vpogled v njeno delovanje. Te podatke mora predložiti tudi pristojnemu organu. Ker bi morala kolektivna organizacija že zdaj razpolagati z vsemi podatki o svojem delovanju, vključno s podatki o sodnih sporih, zanjo to ne bi smelo biti bistveno novo administrativno breme.

- Stroški, ki jih bo imela stranka, ali razbremenitev stranke
- Ni takih posledic.

- Čas, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo

Zaradi jasnejše določitve pogojev za pridobitev dovoljenja za kolektivno upravljanje pravic je mogoče pričakovati skrajšanje trajanja postopka.

6.2 Presoja posledic za okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Ni takih posledic.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

– Posledice na poslovne stroške in poslovanje

Pri pripravi sprememb so bili, kolikor je to mogoče, upoštevani predlogi Gospodarske zbornice Slovenije, Trgovinske zbornice Slovenije in Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije za odpravo administrativnih ovir. S predlaganimi spremembami ZASP se povečuje preglednost delovanja kolektivnih organizacij in krepi nadzor nad njim, s čimer se v korist imetnikov avtorske in sorodnih pravic, pa tudi uporabnikov varovanih del vzpostavljajo nove administrativne obremenitve predvsem za kolektivne organizacije. Kolikor je mogoče, se s predlaganim zakonom odpravljajo administrativne ovire za gospodarske subjekte, npr. pri privatnem reproduciranju in določitvi elektronskega poslovanja. Določbe ZASP že zdaj omogočajo vzpostavitev skupne strokovne službe za več kolektivnih organizacij (nekateri kolektivne organizacije se odločajo za sodelovanje, npr. za Združenje ZAMP in SAZOR GIZ opravlja administrativno-tehnične naloge ista gospodarska družba, Zavod IPF opravlja administrativno-tehnične naloge tudi za Zavod AIPA). To bo pomenilo zmanjšanje administrativnih bremen za uporabnike in tako omogočilo večjo konkurenčnost slovenskega gospodarstva.

Predlagani zakon bo vplival na poslovne stroške in poslovanje kolektivnih organizacij, ki imajo različne statusne oblike (društvo, zavod, gospodarsko interesno združenje). Pričakovano je povečanje preglednosti poslovanja kolektivnih organizacij, tudi zaradi okrepljenega nadzora imetnikov, katerih pravice upravlja kolektivna organizacija, in pristojnega državnega organa. Zaradi izboljšane vpogleda v delovanje kolektivne organizacije in zagotovljenega sodelovanja pri njenem upravljanju je mogoče pričakovati, da se bo povečal nadzor imetnikov nad porabo sredstev kolektivne organizacije za njeno poslovanje, zaradi česar bi se stroški poslovanja lahko znižali. Tako pa bi se povečal delež zbranih sredstev, ki se deli med upravičene imetnike pravic. Za vse imetnike pravic pomeni to višji prihodek iz avtorske in sorodnih pravic.

– Posledice za premoženjske pravice

Pričakovan je pozitiven vpliv na premoženjske pravice posameznih imetnikov avtorske in sorodnih pravic. Zaradi pričakovanega učinkovitejšega nadzora nad delovanjem kolektivnih organizacij bi se morala povečati preglednost zbiranja nadomestil, preglednost stroškov kolektivne organizacije in preglednost delitve zbranih nadomestil. Ker je glavno merilo delitve dejanska uporaba del (kjer je to mogoče ugotoviti in je to ekonomsko upravičeno), bi morali imetniki avtorske ali sorodnih pravic, katerih dela so bila uporabljena, zdaj prejeti delež, ki jim pripada. Zato je mogoče pričakovati, da se bo povečalo število imetnikov pravic, ki bodo prejeli ustrezen delež zbranih nadomestil.

– Posledice na inovacije in raziskave

Ni takih posledic.

– Posledice za potrošnike in gospodinjstva

Ni takih posledic.

– Posledice za določene regije in sektorje

Predlagani zakon nima posledic za regije, saj kolektivne organizacije delujejo po vsej državi.

Predlagani zakon bo vplival na kolektivne organizacije, ki imajo različne statusne oblike (društvo, zavod, gospodarsko interesno združenje). Zdaj je v Republiki Sloveniji pet kolektivnih organizacij, ki upravljajo pravice na glasbenem, literarnem in avdiovizualnem področju. Pričakovano je povečanje preglednosti njihovega poslovanja, tudi zaradi okrepljenega nadzora imetnikov, katerih pravice upravlja kolektivna organizacija, in pristojnega državnega organa. Zaradi izboljšane nadzora nad poslovanjem kolektivne organizacije ter zaradi predpisanega

deleža zbranih nadomestil in honorarjev, ki ga mora razdeliti med upravičene imetnike avtorskih pravic, je mogoče pričakovati znižanje stroškov njenega poslovanja ter občutno povečanje nadomestil oziroma prihodkov, ki jih bodo prejeli upravičenci.

– Posledice za druge države in mednarodne odnose

Ni takih posledic.

– Posledice za makroekonomsko okolje

Ni takih posledic.

– Presoja posledic za mala in srednja podjetja:

Ni takih posledic.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

– Posledice za zaposlenost in trg dela

Ni takih posledic.

– Posledice za standarde in pravice v zvezi s kakovostjo dela

Ni takih posledic.

– Posledice za socialno vključenost in zaščito določenih skupin

S predlaganim zakonom se izrecno določa zahteva po odprtosti kolektivne organizacije za včlanitev vsem imetnikom pravic, zato bo morala kolektivna organizacija omogočiti včlanitev in sodelovanje pri upravljanju vsem imetnikom pravic s področja njene dejavnosti, tudi če bo to zahteval imetnik pravic le na enem delu. S tem se zagotavlja večja vključenost v kolektivno organizacijo tudi imetnikov pravic z manjšim obsegom varovanih del in avtorjev del, ki niso množično uporabljena.

– Posledice za pravice iz starševskega varstva in družinskih prejemkov ter družinska razmerja

Ni takih posledic.

– Posledice za enakost spolov

Ni takih posledic.

– Posledice za enako obravnavo družbenih skupin glede na različne osebne okoliščine (nediskriminacija)

S predlaganim zakonom se izrecno določa zahteva po odprtosti kolektivne organizacije za včlanitev vsem imetnikom pravic pod enakimi pogoji, s čimer se onemogoča članstvo le nekaterim, npr. tistim, ki bi bili imetniki pravic na določenem številu del ali ki bi dosegli določen prihodek z upravljanjem avtorske ali sorodnih pravic.

Izrecno je tudi določeno, da mora kolektivna organizacija pravice, ki jih upravlja brez pogodbe z avtorjem (pri ohranjenem monopolu in obstoju dejanskega monopola), upravljati enako kakor pravice svojih članov in mora storiti vse, kar je glede na okoliščine mogoče, da pridobi podatke, potrebne za izplačilo avtorskih honorarjev in nadomestil.

– Posledice za sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin

Zaradi dveh manj zahtevnih predlaganih sprememb, s katerima se omogoča reševanje sporov v zvezi s sklenitvijo skupnega sporazuma tudi zunaj Sveta in odpira možnost mediacije za reševanje vseh vrst sporov med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem uporabnikov, se bodo spori lahko rešili izvensodno, s čimer se bo zmanjšala obremenitev sodišč. Predlagani zakon sicer ne posega v sodno varstvo avtorske in sorodnih pravic.

– Posledice za upravljanje, udeležbo, dobro asimilacijo, dostop do sodišč, medije in etiko

Predlagani zakon omogoča večjo vključenost imetnikov pravic v kolektivno organizacijo (odprtost za včlanitev vsem imetnikom pravic), njihovo sodelovanje pri upravljanju kolektivne

organizacije (vsi njeni člani morajo imeti pravico glasovanja), dobro informiranost o delovanju kolektivne organizacije (vpogled v vse najpomembnejše podatke o njenem delu, obravnava in soodločanje o letnem poročilu in drugem gradivu) ter okrepljen nadzor nad delovanjem kolektivne organizacije (možnost izrednega pregleda poslovanja).

– Posledice za javno zdravje

Ni takih posledic.

– Posledice za zdravstveno varstvo

Ni takih posledic.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona ne bo imel posledic na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

Pristojni organ bo sprejeti zakon predstavil širši javnosti na svoji spletni strani in javnih predstavitevah področja intelektualne lastnine, namenjenih predvsem kolektivnim organizacijam (Združenje SAZAS, Združenje ZAMP, Zavod IPF, Zavod AIPA, SAZOR GIZ), reprezentativnim združenjem uporabnikov, kakršna so Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in Trgovinska zbornica Slovenije, ter stanovskim združenjem imetnikov avtorske in sorodnih pravic.

Izvajanje sprejetega zakona bodo tako kakor do zdaj spremljali predvsem imetniki avtorske in sorodnih pravic, njihova stanovska združenja, reprezentativna združenja uporabnikov in posamezni uporabniki. Spremljal ga bo tudi pristojni organ, in sicer s proučitvijo letnih poročil in drugih dokumentov o delu kolektivne organizacije, odzivov imetnikov pravic, njihovih stanovskih združenj, kolektivnih organizacij, reprezentativnih združenj uporabnikov in posameznih uporabnikov.

Za spremljanje izvajanja učinkov sprejetega zakona se lahko uporabijo ta merila:

- število in teža kršitev delovanja kolektivne organizacije, ki jih ugotovi revizijska družba ali pooblaščen revizor;
- število in teža kršitev določb ZASP kolektivne organizacije, ki jih ugotovi pristojni organ;
- število zahtev za izredni pregled poslovanja, ki jih bodo vložili imetniki pravic, in ugotovitve teh pregledov.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Ni drugih pomembnih okoliščin.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo in 68/08) se drugi odstavek 1. člena spremeni tako, da se glasi:

»(2) Ta zakon vsebinsko povzema naslednje direktive:
- Direktivo Sveta 91/250/EGS z dne 14. maja 1991 o pravnem varstvu računalniških programov (UL L št. 122 z dne 17. 5. 1991, str. 42), zadnjič spremenjeno z Direktivo 2009/24/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o pravnem varstvu računalniških programov (UL L št. 111 z dne 5. 5. 2009, str. 16),
- Direktivo Sveta 92/100/EGS z dne 19. novembra 1992 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski, na področju intelektualne lastnine (UL L št. 346 z dne 27. 11. 1992, str. 61), zadnjič spremenjeno z Direktivo 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski, na področju intelektualne lastnine (UL L št. 376 z dne 27. 12. 2006, str. 28),
- Direktivo Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (UL L št. 248 z dne 6. 10. 1993, str. 15),
- Direktivo Sveta 93/98/EGS z dne 29. oktobra 1993 o uskladitvi trajanja varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L št. 290 z dne 24. 11. 1993, str. 9), zadnjič spremenjeno z Direktivo 2011/77/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2011 o spremembi Direktive 2006/116/ES o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L št. 265 z dne 11. 10. 2011, str. 1),
- Direktivo 96/9/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 1996 o pravnem varstvu baz podatkov (UL L št. 077 z dne 27. 3. 1996, str. 20),
- Direktivo 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL L št. 167 z dne 22. 6. 2001, str. 10),
- Direktivo 2001/84/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2001 o sledni pravici v korist avtorja izvirnega umetniškega dela (UL L št. 272 z dne 13. 10. 2001, str. 32) ter
- Direktivo 2004/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine (UL L št. 195 z dne 2. 6. 2004, str. 16).«.

2. člen

V 32.a členu se črta besedilo »ali da se delo pošlje posamezniku na podlagi ponudbe, ki je namenjena javnosti«.

3. člen

37. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Pravica do nadomestila

37. člen

(1) Avtor ima pravico do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje in za fotokopiranje svojega dela, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe iz 50. člena tega zakona.

(2) Nadomestilo iz prejšnjega odstavka za tonsko in vizualno snemanje se plačuje:

1. pri prvi prodaji novih naprav za tonsko in vizualno snemanje, in
2. pri prvi prodaji novih praznih nosilcev zvoka ali slike.

(3) Nadomestilo iz prvega odstavka tega člena za fotokopiranje se plačuje:

1. pri prvi prodaji novih naprav za fotokopiranje, in
2. od fotokopij narejenih za prodajo, in sicer mesečno glede na njihovo verjetno število.

(4) S fotokopiranjem po tem členu so izenačene druge podobne tehnike reproduciranja, z napravami za tonsko in vizualno snemanje so izenačene druge naprave, ki omogočajo isti učinek.

(5) Pravica do nadomestila iz prvega odstavka tega člena ne more biti predmet odpovedi, razpolaganja med živimi in izvršbe.«.

4. člen

38. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Zavezanci

38. člen

(1) Zavezanci za nadomestila iz prejšnjega člena so: proizvajalci naprav za tonsko in vizualno snemanje, proizvajalci naprav za fotokopiranje, proizvajalci praznih nosilcev zvoka ali slike ter imetniki naprav, ki ponujajo odplačno fotokopiranje. Poleg proizvajalcev so solidarno zavezani tudi uvozniki naprav in nosilcev, razen če je uvoz namenjen za privatno in nekomercialno uporabo kot del njihove osebne prtljage.

(2) Zavezanci iz prejšnjega odstavka niso zavezanci za plačilo nadomestila za tiste nove naprave oziroma nosilce, ki:

1. se izvozijo, ali
2. so namenjeni komercialnemu reproduciranju avtorskih del, pri katerem je treba pridobiti dovoljenje imetnikov pravic, ali
3. so namenjeni reproduciranju avtorskih del v korist invalidnih oseb, če je to neposredno povezano z njihovo invalidnostjo.

(3) Za namen tega zakona se kot izvoz šteje izvoz blaga v skladu s carinskimi predpisi Evropske skupnosti ter iznos iz ozemlja Republike Slovenije v druge države članice Evropske unije. Za namen tega zakona se kot uvoz šteje sprostitev blaga v prost promet v skladu s carinskimi predpisi Evropske skupnosti ter vsak vnos na ozemlje Republike Slovenije iz drugih držav članic Evropske unije.

(4) Zavezanci iz prvega odstavka tega člena morajo kolektivni organizaciji, ki uveljavlja nadomestilo iz prejšnjega člena, ob koncu vsakega polletja sporočiti podatke o vrsti in številu prodanih naprav in nosilcev iz prejšnjega člena ter podatke o prodanih fotokopijah, ki so potrebni za izračun dolžnega nadomestila, razen če je s skupnim sporazumom drugače določeno. Pridobljene podatke lahko kolektivna organizacija uporabi le za namen, za katerega so bili dani, in jih nepooblaščenim osebam ne sme razkriti.«.

5. člen

Prvi odstavek 39. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Višino nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje, ki pripadajo skupno vsem upravičencem po tem zakonu, skupno določita kolektivna organizacija, ki ima dovoljenje za kolektivno upravljanje pravice do nadomestila iz 37. člena tega zakona, in reprezentativno združenje zavezancev, ob smiselni uporabi določb tega zakona o sklenitvi skupnega sporazuma in določitve tarif«.

V drugem odstavku se beseda »Zneski« nadomesti z besedo »Nadomestila« ter črta vejica in besedilo »za vsako napravo za snemanje, pri kateri niso potrebni fonogrami ali videogrami (v dvakratni višini od običajnih)«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Pri določitvi višine nadomestila se upošteva zlasti:

1. pričakovan obseg uporabe naprav in nosilcev iz prejšnjega odstavka za privatno ali drugo lastno reproduciranje ter njihov cenovni razred;
2. zmanjšan obseg prihodkov avtorja zaradi dovoljenega privatnega ali drugega lastnega reproduciranja;
3. stopnja uporabe tehničnih ukrepov iz 166.a člena tega zakona za varstvo avtorskih del ali predmetov sorodnih pravic;
4. obseg ponujanja avtorskih del pod pogoji, s katerimi se v določenih okoliščinah dovoljuje uporaba avtorskega dela brez plačila avtorskega honorarja ali nadomestila.«.

6. člen

V prvem odstavku 48. člena se napovedni stavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Za namene obveščanja javnosti je prosto:«.

7. člen

Doda se nov 48.a člen, ki se glasi:

»Javna priobčitev na terminalih

48.a člen

Za namene raziskave ali zasebnega študija lahko javni arhivi, javne knjižnice, muzeji ter izobraževalne ustanove posameznim pripadnikom javnosti prosto priobčijo dela iz svojih zbirk, ki niso urejena s prodajnimi ali licenčnimi pogoji, po temu namenjenih terminalih, ki se nahajajo v njihovih prostorih.«.

8. člen

V 60. členu se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Če sta pri glasbenem delu z besedilom glasba in besedilo ustvarjena posebej za to glasbeno delo z besedilom z namenom, da se uporabita skupaj, varstvo glasbenega dela z besedilom preneha 70 let po smrti zadnjega preživelega avtorja glasbe ali avtorja besedila, ne glede na to, ali sta določena kot soavtorja.«.

9. člen

Za 122. členom se dodajo novi 122.a, 122.b. in 122.c člen, ki se glasijo:

»Preklic pogodbe o prenosu pravic

122.a člen

(1) Če izvajalec zahteva preklic pogodbe o prenosu materialnih pravic po 83. členu tega zakona, ker proizvajalec fonogramov v 50 letih od zakonite izdaje fonograma ali, če ta ni bil izdan, v 50 letih od njegove zakonite priobčitve javnosti ni v zadostni količini ponudil primerkov fonogramov za prodajo ali ni omogočil dostopa do njih po žici ali brezžično na način, da lahko javnost kadar koli in kjer koli dostopa do njih, znaša dodatni rok iz tretjega odstavka 83. člena tega zakona eno leto.

(2) Če proizvajalec fonogramov v roku iz prejšnjega odstavka ne izvede obeh načinov izkoriščanja, lahko izvajalec uveljavi preklic pogodbe o prenosu materialnih pravic.

Dodatno letno nadomestilo

122.b člen

(1) Izvajalec, ki ima po pogodbi o prenosu materialnih pravic na proizvajalca fonogramov pravico zahtevati nadomestilo v enkratnem znesku, ima pravico do dodatnega letnega nadomestila od proizvajalca fonograma za vsako polno leto takoj po izteku 50. leta od zakonite izdaje fonograma ali, če ta ni bil izdan, po izteku 50. leta od njegove zakonite priobčitve javnosti. Pravici do tega nadomestila se izvajalec ne more odpovedati.

(2) Skupni znesek, ki ga mora proizvajalec fonogramov nameniti za plačilo letnega dodatnega nadomestila iz prejšnjega odstavka, znaša 20 % prihodkov, ki jih je prejel v letu pred letom, za katero se zagotovi navedeno nadomestilo, za reproduciranje, distribuiranje in dajanje na voljo javnosti fonogramov, takoj po izteku 50. leta od zakonite izdaje fonograma ali, če ta ni bil izdan, po izteku 50. leta od njegove zakonite priobčitve javnosti.

(3) Proizvajalci fonogramov posredujejo izvajalcem, ki so upravičeni do dodatnega letnega nadomestila iz prvega odstavka tega člena, na njihovo zahtevo vse podatke, ki so lahko potrebni za zagotovitev plačila tega nadomestila.

Ponavljajoče se nadomestilo

122.c člen

Če je izvajalec po pogodbi o prenosu materialnih pravic upravičen do ponavljajočih se nadomestil, se mu pri njihovih izplačilih, izvedenih po 50. letu od zakonite izdaje fonograma ali, če ta ni bil izdan, po 50. letu od njegove zakonite priobčitve javnosti, ne smejo odbiti predplačila ali odšteti kakršni koli pogodbeno določeni odbitki.«.

10. člen

V 127. členu se v drugem stavku za besedo »izvedbe« doda besedilo »drugače kot na fonogramu« in na koncu doda stavek, ki se glasi:

»Če je bil v tem času posnetek izvedbe na fonogramu zakonito izdan ali zakonito priobčen javnosti, trajajo pravice izvajalcev 70 let od tiste prve izdaje ali tiste prve priobčitve javnosti, ki se je pripetila najprej.«.

11. člen

Za 131. členom se doda nov 131.a člen, ki se glasi:

»Pravica do nadomestila pri dajanju fonogramov v najem

131.a člen

(1) Kadar je avtor ali izvajalec na proizvajalca fonogramov prenesel pravico dajanja v najem fonogramov s svojim avtorskim delom ali izvedbo, mu mora proizvajalec fonogramov plačati pravično nadomestilo.

(2) Avtor in izvajalec se pravici do pravičnega nadomestila ne moreta odpovedati.«.

12. člen

V 132. členu se v drugem in tretjem stavku število »50« nadomesti s številom »70«.

13. člen

143. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Individualno in kolektivno upravljanje

143. člen

Avtorske pravice se upravljajo individualno, to je za vsako posamezno avtorsko delo posebej, ali kolektivno, če avtorske pravice upravlja kolektivna organizacija.«.

14. člen

V prvem odstavku 146. člena se v napovednem stavku besedi »pristojnega organa« nadomestita z besedilom »urada, pristojnega za področje avtorskega prava (v nadaljnjem besedilu: pristojni organ)«.

Za 2. točko se doda nova 3. točka, ki se glasi:

»3. se pogajajo z uporabniki o določitvi tarife;«.

Dosedanje 3. do 8. točka postanejo 4. do 9. točka.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Kolektivna organizacija lahko pooblasti drugo kolektivno organizacijo, gospodarsko družbo ali samostojnega podjetnika posameznika za opravljanje administrativno tehničnih nalog iz 6. do 9. točke prejšnjega odstavka.«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Kolektivna organizacija mora omogočiti elektronsko poslovanje s svojimi člani, z imetniki pravic, katerih pravice upravlja, ter drugimi kolektivnimi organizacijami in uporabniki avtorskih del iz svojega repertoarja.«.

15. člen

147. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Kolektivno upravljanje

147. člen

(1) Avtor se prosto odloča, ali bo avtorske pravice upravljal individualno ali bo za upravljanje svojih pravic pooblastil katero od kolektivnih organizacij.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko avtor v naslednjih primerih upravlja svoje pravice glede že objavljenih avtorskih del le prek kolektivne organizacije (obvezno kolektivno upravljanje):

1. priobčitev javnosti neodrskih glasbenih del, razen pravice dajanja na voljo javnosti iz 32.a člena tega zakona;
2. priobčitev javnosti neodrskih pisanih del, razen pravice dajanja na voljo javnosti iz 32.a člena tega zakona;
3. reproduciranje avtorskih del za privatno in drugo lastno uporabo ter njihovo fotokopiranje prek obsega iz 50. člena tega zakona;
4. kabelska retransmisija avtorskih del, razen pri lastnih oddajanjih RTV organizacij, ne glede na to, ali gre za njihove lastne pravice ali pa so te nanje prenesli drugi imetniki pravic;
5. pravica do dodatnega letnega nadomestila iz 122.b člena tega zakona.«.

16. člen

148. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Zahteva za izdajo dovoljenja

148. člen

(1) Zahteva za izdajo dovoljenja za kolektivno upravljanje avtorskih pravic se vloži pri pristojnem organu. V njej se navedejo podatki o pravni osebi, ki vloga zahtevo, avtorske pravice in vrsta avtorskih del, na katere se zahteva nanaša.

(2) Zahtevi za izdajo dovoljenja za kolektivno upravljanje avtorskih pravic je treba priložiti:

1. akt o ustanovitvi in druge notranje akte, ki urejajo delovanje pravne osebe, vključno s pravili delitve;
2. repertoar, ki vključuje seznam avtorjev, ki so pooblastili pravno osebo za upravljanje svojih avtorskih pravic na avtorskih delih, pod pogojem, da bo pravna oseba dobila zahtevano dovoljenje, ter seznam teh pravic in del;
3. dokazila o sredstvih, osebju in opremi, s katerimi namerava pravna oseba kolektivno upravljati pravice, vključno s prostori za izvajanje te dejavnosti;
4. v primerih iz drugega odstavka 147. člena tega zakona pisma o nameri ali pogodbe o medsebojnem zastopanju, sklenjene s tujimi kolektivnimi organizacijami ali mednarodnimi združenji.

(3) Za namen tega zakona se kot akt o ustanovitvi šteje kateri koli akt, ki ureja ustanovitev in delovanje pravne osebe.

(4) Pristojni organ objavi na svoji spletni strani podatke o vloženi zahtevi za izdajo dovoljenja, kot so:

1. datum prejema zahteve za izdajo dovoljenja;

2. ime, sedež in poslovni naslov pravne osebe;
3. avtorske pravice in vrsto avtorskih del, na katere se nanaša zahteva.«.

17. člen

149. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Akt o ustanovitvi

149. člen

(1) Ne glede na druge predpise akt o ustanovitvi kolektivne organizacije določa tudi:

1. ime in sedež kolektivne organizacije ter njen poslovni naslov;
2. vrste avtorskih del in vrste avtorskih pravic, ki jih na teh delih upravlja kolektivna organizacija;
3. pogoje za včlanitev v kolektivno organizacijo, ki morajo biti določeni tako, da se pod enakimi pogoji lahko včlanijo vsi imetniki pravic;
4. način zbiranja podatkov o avtorskih delih in pravicah, ki jih po pooblastilu avtorja ali po tem zakonu upravlja kolektivna organizacija, način vodenja repertoarja avtorskih del in način vpogleda v ta repertoar;
5. pravice članov in način njihovega sodelovanja v organih kolektivne organizacije, vključno z enakopravnim zastopanjem posameznih kategorij imetnikov avtorskih pravic v vsakem organu in glasovalnimi pravicami, ki morajo biti določene tako, da imajo pravico glasovanja vsi člani;
6. obveznosti članov glede sporočanja podatkov o avtorskih delih in pravicah, ki jih upravlja kolektivna organizacija, ter podatkov, potrebnih za izplačilo avtorskih honorarjev in nadomestil;
7. način zagotavljanja varstva osebnih podatkov imetnikov pravic;
8. načela delitve zbranih avtorskih honorarjev in nadomestil;
9. oblikovanje morebitnih skladov iz 153.a člena tega zakona;
10. organe upravljanja in nadzora, skupščino in druge organe kolektivne organizacije ter njihovo sestavo, način konstituiranja, sklicevanja in delovanja ter njihova medsebojna razmerja, pristojnosti in odgovornosti;
11. obveznosti organov kolektivne organizacije do njenih članov in avtorjev, ki jih zastopa, zlasti poročanje o načinu in pogojih upravljanja njihovih avtorskih pravic, skupnem znesku zbranih avtorskih honorarjev in nadomestil, stroških kolektivne organizacije, podatkih o dejanski uporabi avtorskih del za posameznega imetnika avtorskih pravic, zbranih avtorskih honorarjih in nadomestilih za njegov račun ter njihovi delitvi;
12. način nadzora članov nad delovanjem kolektivne organizacije;
13. način reševanja sporov med članom in kolektivno organizacijo ter med njo in uporabnikom.
14. osebe, ki so pooblaščenice za zastopanje kolektivne organizacije, način njihovega imenovanja in odpoklica;
15. pogoje za obnavljanje in prenehanje članstva v kolektivni organizaciji, vključno s predčasnim prenehanjem članstva ter predčasnim preklicem pooblastila za določene pravice ali določena avtorska dela;
16. način delitve premoženja ob prenehanju kolektivne organizacije, pri čemer vsak avtor prejme sorazmeren delež glede na višino avtorskih honorarjev in nadomestil, ki jih je prejel v času, ko je kolektivna organizacija upravljala njegove pravice.

(2) Če kolektivna organizacija upravlja različne pravice avtorjev na različnih vrstah avtorskih del ali različne pravice različnih imetnikov pravic, mora akt o ustanovitvi zagotoviti, da vsaka skupina avtorjev ali imetnikov pravic odloča le o tistih vprašanjih, ki se nanašajo na kolektivno upravljanje avtorskih pravic na njihovih delih in o skupnih vprašanjih kolektivnega upravljanja avtorskih pravic.

(3) Po pridobitvi dovoljenja se lahko akt o ustanovitvi in drugi notranji akti kolektivne organizacije, ki urejajo njeno delovanje, vključno s pravili delitve, spremenijo le s predhodnim soglasjem pristojnega organa. Akte, h katerim je pristojni organ podal soglasje, morajo kolektivne organizacije po sprejetju v obliki, primerni za objavo na spletu, posredovati pristojnemu organu, ki jih v roku pet delovnih dni od prejema objavi na svoji spletni strani.«.

18. člen

150. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Dovoljenje za kolektivno upravljanje

150. člen

(1) Pristojni organ izda dovoljenje za kolektivno upravljanje avtorskih pravic na podlagi zahteve iz 148. člena tega zakona, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. da so akt o ustanovitvi in drugi notranji akti pravne osebe, ki urejajo delovanje kolektivne organizacije, vključno s pravili delitve, v skladu s tem zakonom in da omogočajo kolektivno upravljanje avtorskih pravic na avtorskih delih, za katere se zahteva dovoljenje;

2. da pravna oseba razpolaga z repertoarjem, ki vključuje: seznam avtorjev, ki so pooblastili pravno osebo za upravljanje svojih avtorskih pravic na avtorskih delih, seznam avtorskih del, na katerih bo upravljala avtorske pravice, in seznam pravic, ki jih bo upravljala;

3. da pravna oseba razpolaga s sredstvi, osebjem in opremo, vključno s prostori za izvajanje dejavnosti, ki so potrebni za kolektivno upravljanje avtorskih pravic;

4. da ima v primerih iz drugega odstavka 147. člena tega zakona s tujimi kolektivnimi organizacijami ali mednarodnimi združenji podpisana pisma o nameri ali sklenjene pogodbe o medsebojnem zastopanju.

(2) Dovoljenje za kolektivno upravljanje istih avtorskih pravic na isti vrsti avtorskih del se lahko izda več pravnim osebam, razen v primerih obveznega kolektivnega upravljanja avtorskih pravic iz drugega odstavka 147. člena tega zakona, ko se dovoljenje izda le eni kolektivni organizaciji.

(3) Če je v primerih iz drugega odstavka 147. člena tega zakona že izdano dovoljenje za kolektivno upravljanje avtorskih pravic, pristojni organ izda dovoljenje drugi pravni osebi, če ta dokaže, da bo zagotovila učinkovitejše, preglednejše in gospodarnejše upravljanje avtorskih pravic. Z izdajo dovoljenja novi kolektivni organizaciji se dotedanje dovoljenje delno ali v celoti razveljavi.

(4) V postopku izdaje dovoljenja se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek. Zoper odločbo ali sklep pristojnega organa ni dovoljena pritožba, mogoča pa je tožba v upravnem sporu, o kateri odloča upravno sodišče na svojem sedežu.

(5) Pristojni organ objavi dokončno dovoljenje na svoji spletni strani. Obvestilo o pravnomočnem dovoljenju se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

19. člen

151. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Pogodba z avtorjem

151. člen

(1) Kolektivna organizacija upravlja avtorske pravice na podlagi pogodbe z avtorjem, ki vsebuje avtorjevo pooblastilo za upravljanje njegovih pravic, vrsto del in pravic, ki jih upravlja za avtorja, ter trajanje pogodbe. S pooblastitvijo kolektivne organizacije postane avtor njen član, pod pogojem, da izpolnjuje pogoje za članstvo iz akta o ustanovitvi in se s članstvom strinja.

(2) Avtor lahko prekliče pooblastilo pred iztekom pogodbe. Preklic pooblastila začne učinkovati s pričetkom novega koledarskega leta.

(3) Avtor lahko za upravljanje določene pravice na določenem delu pooblasti le eno kolektivno organizacijo.

(4) Pristojna kolektivna organizacija lahko upravlja pravice iz drugega odstavka 147. člena tega zakona tudi brez pogodbe z avtorjem.

(5) Dokler je kolektivno upravljanje avtorskih pravic po zakonu ali pogodbi z avtorjem preneseno na kolektivno organizacijo, jih avtor ne more upravljati individualno.

(6) Ne glede na četrty odstavek tega člena kolektivna organizacija ne sme upravljati pravic iz 1. ali 2. točke drugega odstavka 147. člena tega zakona, če se je avtor izrecno in za vselej odpovedal določeni pravici za določene načine uporabe določenega neodrskega glasbenega ali pisanega dela. Odpoved pravici učinkuje od dneva, ko jo je kolektivna organizacija prejela.

(7) Ne glede na četrty in peti odstavek tega člena lahko avtor izjemoma individualno upravlja:

1. pravico javnega izvajanja (2. točka 26. člena) svojega določenega neodrskega glasbenega dela in javnega prenašanja svoje žive izvedbe tega neodrskega glasbenega dela (27. člen), če je hkrati imetnik vseh materialnih avtorskih pravic na tem delu in izvajalec, ter pod pogojem, da

je kolektivni organizaciji za obdobje, ki ne sme biti krajše od treh let, izrecno prepovedal upravljanje teh pravic na tem delu;

2. pravico javnega predvajanja določenega neodrskega glasbenega dela z določenim fonogramom (28. člen), če je imetnik vseh materialnih avtorskih in sorodnih pravic za ta način uporabe, ter pod pogojem, da je vsem pristojnim kolektivnim organizacijam, za vselej prepovedal upravljanje pravice javnega predvajanja tega dela na tem fonogramu.

Prepoved upravljanja navedenih pravic učinkuje od dneva, ko jo je kolektivna organizacija prejela.

(8) Kolektivna organizacija mora avtorske pravice, ki jih upravlja brez pogodbe z avtorjem, upravljati enako kakor avtorske pravice svojih članov in mora storiti vse, kar je glede na okoliščine mogoče, da pridobi podatke, potrebne za izplačilo avtorskih honorarjev in nadomestil. Če je kolektivna organizacija upravljala pravice brez pogodbe z avtorjem, ima avtor do kolektivne organizacije enake zahteve, kot če bi upravljala njegove pravice po pogodbi, razen v primerih iz šestega in prejšnjega odstavka.«.

20. člen

152. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Dolžnost sprejema pravic v kolektivno upravljanje

152. člen

(1) Kolektivna organizacija ne sme zavrniti zahteve za včlanitev v kolektivno organizacijo ali odkloniti upravljanja avtorskih pravic s področja svoje dejavnosti, če to zahteva avtor, ki je državljan Republike Slovenije ali države članice Evropske unije ali ima stalno prebivališče oziroma sedež v Republiki Sloveniji in ki izpolnjuje pogoje za članstvo.

(2) Kolektivna organizacija iz svojega članstva ne sme izključiti avtorja, ki je državljan Republike Slovenije ali države članice Evropske unije ali ima stalno prebivališče oziroma sedež v Republiki Sloveniji in ki izpolnjuje pogoje za članstvo.

(3) Kolektivna organizacija za članstvo ne sme postavljati pogojev števila avtorskih del, višine avtorskih honorarjev ali nadomestil ali drugih diskriminacijskih pogojev.

(4) Kolektivna organizacija, ki upravlja pravice iz drugega odstavka 147. člena tega zakona, za članstvo ne sme postaviti pogoja plačila članarine.«.

21. člen

153. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Pravila o delitvi prihodka

153. člen

(1) Kolektivna organizacija lahko od zneska vseh zbranih avtorskih honorarjev in nadomestil ter drugih prihodkov iz svoje dejavnosti, določene s 146. členom tega zakona, odšteje le znesek dejanskih stroškov kolektivnega upravljanja avtorskih pravic, preostali znesek pa razdeli avtorjem v skladu z vnaprej določenimi pravili delitve, ki jih sprejme skupščina.

(2) Pravila delitve morajo izključevati vsako arbitrarnost in temeljiti na dejanski uporabi avtorskega dela, kjer je to, upošteva naravo uporabe avtorskega dela, mogoče in ekonomsko upravičeno glede na stroške spremljanja dejanske uporabe.

(3) Kolektivna organizacija opravi delitev zbranih avtorskih honorarjev in nadomestil najmanj enkrat letno. Vsak avtor ima pravico zahtevati od kolektivne organizacije avtorski honorar in nadomestilo, ki mu pripada po opravljeni delitvi, ob upoštevanju prejšnjega odstavka.

(4) Če kolektivna organizacija ne more ugotoviti, kateremu avtorju pripadajo zbrana sredstva, ali če avtor ne predloži podatkov, potrebnih za izplačilo, mora kolektivna organizacija ta sredstva hraniti na posebnem računu pet let od dneva obveznosti za izplačilo.

(5) Če tudi po preteku roka iz prejšnjega odstavka ni mogoče izvesti izplačila avtorskega honorarja, se ta sredstva prenesejo v sklade iz 153.a člena tega zakona. Če takšnih skladov ni, se sredstva razdelijo avtorjem v skladu s prvim odstavkom tega člena.«.

22. člen

Za 153. členom se doda se nov 153.a člen, ki se glasi:

»Skladi

153.a člen

(1) Ne glede na prvi odstavek prejšnjega člena kolektivna organizacija lahko v skladu s svojim aktom o ustanovitvi oblikuje različne sklade za namene spodbujanja kulturnoumetniškega ustvarjanja, pri čemer morajo večino teh sredstev prejeti še neuveljavljeni avtorji, ali za namene pomoči socialno ogroženim avtorjem. Sklad ni pravna oseba.

(2) Sklad je oblikovan kot ločeno premoženje. Višina vseh sredstev, odvedenih v takšne sklade, ne sme preseči 10 % vseh zbranih avtorskih honorarjev in nadomestil v tekočem letu. Na premoženje sklada ni dovoljena izvršba.

(3) Kolektivna organizacija mora odpreti poseben denarni račun, prek katerega se opravljajo denarna izplačila in sprejemajo denarna vplačila za sklad.

(4) Sklad se ustanovi s sklepom skupščine, ki določa pravila delovanja sklada. Za uveljavitev in spremembo teh pravil je potrebno soglasje pristojnega organa v skladu s tretjim odstavkom 149. člena. Pravila določajo:

- ime sklada;
- namen ustanovitve sklada;
- višino sredstev, ki se odvajajo v sklad;
- pravila delitve sredstev sklada, ki vsebujejo jasne cilje, pogoje, kriterije za delitev in način delitve;
- postopek spremembe pravil delovanja sklada;
- notranji nadzor nad delovanjem sklada;
- poročanje o delovanju sklada;
- postopek prenehanja sklada.

(5) Stroški delovanja sklada bremenijo kolektivno organizacijo in se štejejo med stroške iz prvega odstavka 153. člena tega zakona.

(6) Sklad preneha na podlagi sklepa skupščine. Sredstva, ki jih ima sklad ob prenehanju se razdelijo avtorjem v skladu s 153. členom tega zakona«.

23. člen

155. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Dolžnost obveščanja

155. člen

(1) Kolektivna organizacija mora na svoji spletni strani za javnost prosto dostopno objaviti:

1. dovoljenje za kolektivno upravljanje avtorskih pravic;
2. repertoar svojih članov;
3. seznam avtorjev, ki so se v skladu s šestim odstavkom 151. člena tega zakona odpovedali svojim pravicam, navedbo pravice in avtorskega dela, na katerem se je avtor odpovedal pravici;
4. seznam avtorjev, ki so kolektivni organizaciji v skladu s sedmim odstavkom 151. člena tega zakona prepovedali upravljanje svojih pravic, navedbo pravice in avtorskega dela ter trajanje prepovedi;
5. pogoje za včlanitev v kolektivno organizacijo in vzorec pogodbe z avtorjem;
6. morebitne skupne sporazume, sklenjene z reprezentativnimi združenji uporabnikov;
7. vzorec pogodbe z uporabnikom in tarifo za posamezne načine uporabe;
8. morebitne sporazume, sklenjene z domačimi ali tujimi kolektivnimi organizacijami;
9. podatke o morebitnem članstvu kolektivne organizacije v mednarodnih združenjih;
10. akt o ustanovitvi in druge notranje akte, vključno s pravili delitve;
11. podatke o osebah, ki so pooblaščenec za zastopanje kolektivne organizacije;
12. seznam oseb, ki so člani organov kolektivne organizacije, razen skupščine;
13. obvestilo o napovedanih sejah skupščine in vseh drugih organov, skupaj z gradivom, ki bo obravnavano, najmanj osem dni pred sejo;

14. zapisnike sej skupščin kolektivne organizacije, skupaj z gradivom, ki je bilo obravnavano;
  15. gradivo iz 161. člena tega zakona;
  16. seznam oseb, zaposlenih v kolektivni organizaciji;
  17. seznam avtorjev ali avtorskih del, za katere zaradi pomanjkljivih podatkov ni mogoče izplačati avtorskega honorarja ali nadomestila;
  18. začasne tarife iz 156. člena tega zakona;
  19. pravnomočne odločbe v sodnem postopku, v katerem je bila kolektivna organizacija stranka, ob upoštevanju varstva osebnih podatkov.
- (2) Kolektivna organizacija mora vsakomur omogočiti vpogled v repertoar avtorskih del in na zahtevo vsakogar dati podatke, pod kakšnimi pogoji upravlja pravice avtorja na določenih delih.«.

24. člen

156. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Tarifa

156. člen

- (1) S tarifo za uporabo avtorskih del se določita višina in način izračunavanja avtorskega honorarja ali nadomestila, ki ga mora posamezni uporabnik plačati kolektivni organizaciji za uporabo avtorskega dela iz repertoarja kolektivne organizacije.
- (2) Tarifa se določi s skupnim sporazumom med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem uporabnikov ali, če to ni mogoče, z odločbo Sveta za avtorsko pravo (v nadaljnjem besedilu: Svet). Do drugačne pravnomočne odločbe Sveta se šteje, da so tarife, določene z veljavnim skupnim sporazumom, primerne.
- (3) Tarifa mora odražati ekonomsko vrednost pravic, ki so predmet skupnega sporazuma, naravo in obseg uporabe avtorskih del ter ekonomsko vrednost storitve, ki jo zagotavlja kolektivna organizacija, pri čemer se glede na okoliščine posameznega primera lahko upoštevajo zlasti:
  1. prihodek, ki se doseže z uporabo avtorskega dela, ali, če to ni mogoče, stroški, povezani s to uporabo;
  2. pomen avtorskega dela za dejavnost uporabnika;
  3. razmerje med varovanimi in nevarovanimi avtorskimi deli, ki so uporabljena;
  4. razmerje med pravicami, ki se upravljajo kolektivno ali individualno;
  5. posebna zahtevnost kolektivnega upravljanja pravic zaradi določene uporabe avtorskih del;
  6. primerljivost predlagane tarife s tarifami istovrstnih kolektivnih organizacij v drugih državah Evropske unije, ob upoštevanju bruto domačega proizvoda na prebivalca v enoti kupne moči.
- (4) Če za neko vrsto uporabe avtorskih del tarifa še nikoli ni bila določena, lahko kolektivna organizacija sama določi začasno tarifo, tako da:
  1. od izbranih tarif desetih držav članic Evropske unije za istovrstne avtorske pravice, istovrstna avtorska dela in njihove istovrstne načine uporabe izloči tri tarife, ki po višini najbolj odstopajo navzgor;
  2. določi povprečje tarif preostalih izbranih sedmih držav članic Evropske unije za istovrstne avtorske pravice, istovrstna avtorska dela in njihove istovrstne načine uporabe;
  3. kot korekcijski faktor določenega povprečja tarif upošteva razmerje med povprečjem bruto domačega proizvoda na prebivalca v enoti kupne moči v preostalih izbranih sedmih državah članicah Evropske unije in bruto domačim proizvodom na prebivalca v enoti kupne moči v Republiki Sloveniji, vse glede na koledarsko leto pred določitvijo začasne tarife.
- (5) Kolektivna organizacija mora obrazložiti, kako je določila začasno tarifo. Začasna tarifa, ki ni obrazložena, je nična.
- (6) Kolektivna organizacija začasno tarifo skupaj z obrazložitvijo in vabilom k pogajanju za sklenitev skupnega sporazuma objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.
- (7) Kolektivna organizacija začasno tarifo skupaj z obrazložitvijo in vabilom k pogajanju za sklenitev skupnega sporazuma posreduje pristojnemu organu v obliki, primerni za objavo na spletu. Pristojni organ objavi začasno tarifo na svoji spletni strani v roku pet delovnih dni od njenega prejema.«.

25. člen

V prvem odstavku 157. člena se na koncu doda stavek, ki se glasi:

»Za reprezentativno združenje uporabnikov se šteje tudi neregistrirano združenje uporabnikov, ki uspe dokazati, da zajema večino uporabnikov na področju določene dejavnosti ali načina uporabe oziroma zastopa največ uporabnikov na področju določene dejavnosti ali načina uporabe.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Kolektivna organizacija mora prvo vabilo k pogajanju za sklenitev skupnega sporazuma objaviti v Uradnem listu Republike Slovenije in ga posredovati pristojnemu organu v obliki, primerni za objavo na spletu, najmanj 20 delovnih dni pred začetkom pogajanj. Pristojni organ objavi posredovano vabilo na svoji spletni strani v roku pet delovnih dni od njegovega prejema. Kolektivna organizacija na pogajanja povabi tudi pristojni organ in ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, ki se imata pravico udeležiti pogajanj kot opazovalca.«.

26. člen

158. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Dolžnost sklepanja pogodb

158. člen

(1) Kolektivna organizacija mora vse istovrstne uporabnike obravnavati enako.

(2) Uporabnik del iz repertoarja kolektivne organizacije lahko kadar koli zahteva sklenitev pogodbe o neizključnem prenosu pravic za uporabo teh del v skladu z veljavnim skupnim sporazumom. Kolektivna organizacija take zahteve ne sme zavrniti.

(3) Če pogodba o neizključnem prenosu pravic za uporabo varovanih del ni sklenjena, se šteje, da je ustrezna pravica prenesena, če uporabnik položi na račun kolektivne organizacije ali pri sodišču oziroma notarju znesek, ki ga po tarifi, vključno z začasno tarifo, zaračunava kolektivna organizacija.«.

27. člen

Drugi odstavek 159. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Prireditelji kulturnometniških in zabavnih prireditev ob prijavi prireditve po predpisih, ki urejajo javno zbiranje, predložijo tudi:

1. seznam avtorskih del, ki bodo predvidoma uporabljena na prireditvi,
2. dovoljenje pristojne kolektivne organizacije za uporabo avtorskih del iz tega seznama ali
3. dovoljenje posameznega avtorja za uporabo njegovih avtorskih del s tega seznama, če so izpolnjeni pogoji iz 1. točke sedmega odstavka 151. člena tega zakona.

Če prireditelj kulturnometniških in zabavnih prireditev tega ne stori, pristojna policijska postaja prepove uporabo avtorskih del na prireditvi.«.

28. člen

160. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Nadzor imetnikov pravic

160. člen

(1) Vsak avtor lahko za obdobje zadnjih petih let od vložitve zahteve od kolektivne organizacije, ki kolektivno upravlja njegove avtorske pravice, zahteva, da v osmih dneh od vložitve zahteve dobi vpogled v:

1. dokumente iz 155. člena tega zakona, če ti niso objavljeni na spletni strani kolektivne organizacije;
2. poslovne knjige kolektivne organizacije;
3. zapisnike sej vseh organov in vse gradivo, ki je bilo obravnavano na sejah organov kolektivne organizacije;

4. katere koli podatke, ki se nanašajo na kolektivno upravljanje njegovih avtorskih pravic.
(2) Vsak avtor lahko na svoje stroške zahteva kopije dokumentov iz prejšnjega odstavka.«.

29. člen

Za 160. členom se dodajo novi 160.a, 160.b, 160.c in 160.č členi, ki se glasijo:

»Izredni pregled poslovanja

160.a člen

- (1) Najmanj ena desetina članov kolektivne organizacije lahko pri kolektivni organizaciji vloži zahtevo za izredni pregled njenega poslovanja, ki se opravi na njene stroške. V zahtevi določijo revizijsko družbo ali pooblaščenega revizorja, ki naj opravi izredni pregled poslovanja, in obseg tega pregleda.
- (2) Član kolektivne organizacije, ki je član organa upravljanja, nadzora ali drugega organa kolektivne organizacije, razen skupščine, ne more sodelovati pri vložitvi zahteve iz prejšnjega odstavka.
- (3) Zahteva za izredni pregled poslovanja ni dovoljena, če je bil na podlagi tega člena v tekočem letu tak pregled že opravljen, razen če obseg pregleda ni bil zajet že v zahtevi za izredni pregled poslovanja iz prvega odstavka.
- (4) Kolektivna organizacija mora v osmih dneh od prejema zahteve iz prvega odstavka tega člena omogočiti začetek izvedbe pregleda.

Načelo finančne preglednosti

160.b člen

Kolektivna organizacija zagotavlja jasno in primerno ločevanje kolektivnega upravljanja, če upravlja različne pravice avtorjev na različnih vrstah avtorskih del ali različne pravice različnih imetnikov pravic.

Poslovne knjige in letno poročilo

160.c člen

- (1) Kolektivna organizacija mora voditi poslovne knjige in pripraviti letno poročilo v skladu z zakonom, ki določa njeno statusno obliko, slovenskimi računovodskimi standardi ali mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, če ta zakon ne določa drugače.
- (2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka mora letno poročilo kolektivne organizacije vsebovati računovodsko poročilo s računovodskimi izkazi in prilogami s pojasnili k računovodskim izkazom ter poslovno poročilo.
- (3) Poslovno poročilo mora vsebovati podatke o:
- vseh zbranih avtorskih honorarjih in nadomestilih ter morebitnih drugih prihodkih in njihovih delitvi, pri čemer morajo biti vsi ti podatki razdeljeni po vrsti avtorskih pravic in posameznih postavkah ter natančno obrazloženi;
  - skupnem številu vseh avtorskih del in avtorjev, zajetih v delitvi;
  - poslovanju kolektivne organizacije, vključno s stroški poslovanja in naložbami, razdeljenimi po vrsti avtorskih pravic in posameznih postavkah;
  - razporeditvi avtorskih honorarjev in nadomestil v morebitne sklade iz 153.a člena tega zakona ter porabi sredstev teh skladov z navedbo podatkov o prejemniku sredstev in višini sredstev;
  - avtorskih honorarjih in nadomestilih, nagradah, stroških sejin, potnih stroških, nadomestilih za vodenje ali drugih izplačilih posameznim članom organov kolektivne organizacije razen skupščine, ki jih določa akt o ustanovitvi;
  - posameznih izplačilih, razen avtorskih honorarjev in nadomestil, posameznim pravnim in fizičnim osebam, ki letno skupno presegajo znesek ene povprečne mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji v preteklem koledarskem letu, z navedbo vrste izplačila in prejemnika;
  - izvajanju skupnih sporazumov z reprezentativnimi združenji uporabnikov, sporazumov s tujimi kolektivnimi organizacijami in aktivnosti v združenjih kolektivnih organizacij;
  - skupni znesek izplačil posamezni tuji kolektivni organizaciji ali mednarodnemu združenju;

- številu članov kolektivne organizacije in številu avtorskih del ter drugih pomembnih informacijah o njenem delovanju;
  - uveljavljanju avtorskih pravic pred sodišči in drugimi državnimi organi;
  - ukrepih, če je pristojni organ ugotovil nepravilnosti v delovanju kolektivne organizacije.
- (4) Določbe tega člena in členov od 160.a do 162.a tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za kolektivne organizacije in gospodarske družbe iz drugega odstavka 146. člena tega zakona.

Revidiranje

160.č člen

Letno poročilo kolektivne organizacije mora pregledati revizor na način in pod pogoji, določenimi z zakonom, ki ureja revidiranje, če ta zakon ne določa drugače.«.

30. člen

161. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Obravnava in sprejem letnega poročila

161. člen

Skupščina kolektivne organizacije mora za vsako poslovno leto v roku šestih mesecev po njegovem zaključku obravnavati in sprejeti:

1. letno poročilo;
2. poročilo organa nadzora o izvajanju nadzora, ugotovitvah in sprejetih ukrepih;
3. revizorjevo poročilo o opravljenem revidiranju računovodskega poročila in pregledu poslovnega poročila kolektivne organizacije, skupaj z mnenjem revizorja o pravilnosti in skladnosti finančnega poslovanja z veljavno zakonodajo, notranjimi akti kolektivne organizacije in sporazumi, ki jih je ta sklenila;
4. mnenje organov upravljanja in nadzora o poročilu in mnenju iz prejšnje točke;
5. ukrepe in roke za njihovo izvedbo, če je revizor ugotovil nepravilnosti v poslovanju kolektivne organizacije;
6. predlog finančnega načrta kolektivne organizacije za naslednje leto, ki vključuje tudi načrt stroškov njenega poslovanja in morebitne naložbe.«.

31. člen

162. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Nadzor pristojnega organa

162. člen

- (1) Pristojni organ po uradni dolžnosti nadzira, ali kolektivna organizacija opravlja naloge v skladu s tem zakonom. Tretje osebe, ki pri pristojnem organu vložijo pobude za ukrepanje zoper kolektivno organizacijo, niso stranke v postopku.
- (2) Pristojni organ ni pristojen za odločanje o sporih med imetniki pravic in kolektivno organizacijo ter med uporabniki in kolektivno organizacijo.
- (3) Pristojni organ v okviru nadzora lahko:
  1. zahteva od kolektivne organizacije katere koli informacije ali dokumente o njej ali njenem poslovanju, tudi če ti vsebujejo osebne ali druge varovane podatke;
  2. zahteva od članov organov upravljanja in nadzora kolektivne organizacije ter oseb, ki v njej opravljajo katere koli naloge, ustno ali pisno pojasnilo o dejstvih ali dokumentih, ki se nanašajo na delovanje kolektivne organizacije;
  3. vpogleda v poslovne knjige in druge dokumente kolektivne organizacije, tudi če ti vsebujejo osebne ali druge varovane podatke.
- (4) Pristojni organ lahko zahteva, da pooblaščen revizor na stroške kolektivne organizacije in v obsegu, ki ga določi pristojni organ, pregleda njeno poslovanje.

(5) Kolektivna organizacija mora v petih dneh od nastanka okoliščine ali dokumenta ali njegove pridobitve predložiti pristojnemu organu:

1. vabila na seje skupščine in drugih organov kolektivne organizacije, vključno z gradivom;
2. podatke o spremembi oseb, ki so v skladu z zakonom in aktom o ustanovitvi pooblaščenega zastopati kolektivno organizacijo;
3. veljavni akt o ustanovitvi in druge notranje akte;
4. vabilo k pogajanju za sklenitev skupnega sporazuma z reprezentativnim združenjem uporabnikov;
5. skupne sporazume z reprezentativnimi združenji uporabnikov;
6. začasne tarife;
7. sporazume s tujimi kolektivnimi organizacijami;
8. zapisnik sej skupščine kolektivne organizacije in vse gradivo iz prejšnjega člena;
9. pravnomočne odločbe v sodnem ali drugem uradnem postopku, v katerem je bila stranka, razen v upravnem sporu zoper odločbe pristojnega organa.

(6) Pristojni organ se lahko udeležuje sej skupščine in drugih organov kolektivne organizacije s pravico do besede, vendar brez pravice glasovanja.

(7) Predstavnik pristojnega organa in ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, lahko kot opazovalca sodelujeta pri pogajanjih za sklenitev skupnega sporazuma med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem uporabnikov.«.

32. člen

V prvem odstavku 162.a člena se besedi »s sklepom« nadomestita z besedilom »po uradni dolžnosti z odločbo«.

V drugem odstavku se za 1. točko doda nova 2. točka, ki se glasi:

»2. kolektivna organizacija tudi po ponovni odredbi, da naj odpravi isto kršitev, te ne odpravi;«.

Dosedanji 2. in 3. točka postaneta 3. in 4. točka.

Spremeni se prvi stavek tretjega odstavka tako, da se glasi: »Pristojni organ lahko z odločbo o odvzemu dovoljenja hkrati izreče, da se odvzem dovoljenja ne bo izvršil, če bo kolektivna organizacija v določenem roku odpravila ugotovljene kršitve in če v določenem roku, ki ne sme biti krajši od enega in ne daljši od treh let, ne bo storila nove kršitve, zaradi katere je mogoče odvzeti dovoljenje.«.

33. člen

V prvem odstavku 163. člena se črta besedilo »o kabelski retransmisiji radiodifuzno oddajanih del«.

34. člen

V prvem odstavku 184. člena se napovedni stavek spremeni tako, da se glasi:

»Z globo od 1.000 do 50.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba:«.

V 1. točki se črta besedilo »sekundarno radiodifuzno oddaja,«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Z globo od 1.000 do 25.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Z globo od 200 do 5.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.«.

Doda se nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Z globo od 200 do 2.500 eurov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek, dosedanji peti odstavek se črta.

35. člen

V prvem odstavku 185. člena se napovedni stavek spremeni tako, da se glasi:

»Z globo od 1.000 do 50.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba.«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Z globo od 1.000 do 25.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Z globo od 200 do 5.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.«.

Doda se nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Z globo od 200 do 2.500 eurov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.«.

36. člen

V prvem odstavku 186. člena se črta drugi stavek.

37. člen

Za 186. členom se doda novi 186.a člen, ki se glasi:

»186.a člen

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje prepisane globe, določene s tem zakonom.«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

38. člen

Do sklenitve skupnega sporazuma iz prvega odstavka 39. člena zakona ali določitve tarife z odločbo Sveta se nadomestila za privatno in drugo lastno reproduciranje plačujejo po začasni tarifi, ki jo kolektivna organizacija iz prvega odstavka 39. člena zakona določi v skladu s četrtem odstavkom 156. člena zakona.

39. člen

(1) Določbe 8. do 11. člena tega zakona se uporabljajo za posnetke izvedb in fonograme, na katerih izvajalec in proizvajalec fonogramov 1. novembra 2013 še uživata varstvo po do sedaj veljavnih določbah zakona, ter za posnetke izvedb in fonograme, ki bodo nastali po tem datumu.

(2) Če ni v pogodbi o prenosu materialnih pravic izvajalca na proizvajalca fonogramov jasno določeno drugače, se domneva, da ta pogodba, sklenjena pred 1. novembrom 2013, velja tudi če izvajalec po do sedaj veljavnih določbah zakona na dan 30. oktobra 2011 ne bi bil več varovan.

(3) Določbi 1. in 6. člena tega zakona se uporabljata za glasbena dela z besedilom, pri katerih sta glasba ali besedilo 1. novembra 2013 varovana v vsaj eni državi članici in za glasbena dela z besedilom, nastala po tem datumu.

(4) Prejšnji odstavek ne posega v nobeno dejanje uporabe, storjeno pred 1. novembrom 2013. Osebe, ki so pred 1. novembrom 2013 v dobri veri pridobile pravice na glasbenem delu z besedilom, obdržijo te pravice še naprej.

40. člen

(1) Kolektivne organizacije v enem letu od uveljavitve tega zakona uskladijo svoje delovanje z njegovimi določbami.

(2) Pri odločanju o zahtevah za izdajo dovoljenja za kolektivno upravljanje avtorskih pravic, o katerih na dan uveljavitve tega zakona še ni bila izdana dokončna odločba, se uporabljajo določbe do sedaj veljavnega zakona.

41. člen

Postopki, ki na dan uveljavitve tega zakona tečejo zaradi prekrška po 1. točki 184. člena zakona v primeru sekundarnega radiodifuznega oddajanja, se ustavijo.

42. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati Uredba o zneskih nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje (Uradni list RS, št. 103/06) in Uredba o arbitraži v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami (Uradni list RS, št. 65/06).

43. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITVE ČLENOV

K 1. členu

Gre le za nomotehnične popravke člena tako, da se poleg prve direktive navede tudi njena zadnja sprememba.

K 2. členu

Definicija pravice dajanja na voljo javnosti v 32.a členu ZASP se uskladi z definicijo iz prvega odstavka 3. člena Direktive 2001/29, tako da se črta odvečno besedilo, ki ga Direktiva 2001/29 ne vsebuje.

K 3. členu

Če se v nacionalni zakonodaji določi omejitev avtorske in sorodne pravice za privatno in drugo lastno reproduciranje, kot to določa 50. člen ZASP, so v skladu z Direktivo 2001/29 imetniki pravic upravičeni do pravičnega nadomestila. S predlagano spremembo se spreminja čas nastanka obveznosti plačila nadomestila zaradi dovoljenega privatnega in drugega lastnega reproduciranja. Čas nastanka obveznosti se za zavezance za plačilo nadomestila, to je proizvajalce in uvoznike, izenači tako, da se določi, da obveznost nastane ob prvi prodaji. Tako bodo tudi uvozniki zavezani za plačilo nadomestila šele ob prvi prodaji in ne že ob uvozu naprav in nosilcev, ki jih uvažajo.

K 4. členu

Zavezanci za plačilo nadomestila so v skladu s prvim odstavkom 38. člena ZASP proizvajalci naprav za tonsko in vizualno snemanje, proizvajalci naprav za fotokopiranje, proizvajalci praznih nosilcev zvoka ali slike ter imetniki naprav, ki ponujajo odplačno fotokopiranje. Poleg proizvajalcev so solidarno zavezani tudi uvozniki naprav in nosilcev, razen če je uvoz namenjen za privatno in nekomercialno uporabo kot del njihove osebne prtljage.

S predlagano spremembo se izenačujeta obe kategoriji zavezancev (proizvajalci in uvozniki) in določa obveznost glede na končno dejansko uporabo v Republiki Sloveniji, kar je tudi podlaga za plačilo nadomestila. V nasprotnem primeru je lahko ista naprava ali nosilec dvakrat obremenjen, in to celo v EU, kjer velja načelo prostega pretoka blaga – prvič v državi uvoznici, kjer ne nastane dokončna uporaba, temveč se to blago preproda končnim uporabnikom v drugi državi, in drugič v državi, v katero je uvoženo, saj se tam še enkrat plača nadomestilo iz navedenega naslova. Z novim tretjim odstavkom se po vzoru določbe četrtega odstavka 37. člena ZASP o uvozu za namene tega zakona določa, da se kot izvoz šteje izvoz blaga v skladu s carinskimi predpisi Evropske unije ter iznos iz ozemlja Republike Slovenije v druge države članice Evropske unije. Zaradi izenačitve položaja različnih zavezancev se izrecno določa, da zavezanci niso dolžni plačati nadomestila za naprave in nosilce, ki se izvozijo.

Na predlog upravičencev je določeno, da so zavezanci sami dolžni poročati kolektivni organizaciji in ne šele na njen poziv. Zaradi zmanjšanja administrativnih bremen zavezancem je predlagano, da ti sporočajo dolžne podatke ob koncu vsakega polletja namesto vsako četrletje, kakor določa veljavni ZASP. S skupnim sporazumom je mogoče določiti tudi drugačne pogoje poročanja.

K 5. členu

Predlagano je, da se višina pravičnega nadomestila iz 37. člena zakona namesto z uredbo Vlade Republike Slovenije določi ob smiselni uporabi pravil tega zakona za sklenitev skupnega sporazuma in določitve tarif. Omogočeno je, da se nadomestila določijo v odstotkih in ne le v fiksnih zneskih. Nadomestila za privatno in drugo lastno reproduciranje, ki pripadajo skupno vsem upravičencem po tem zakonu, bosta po novem s skupnim sporazumom določili kolektivna organizacija, ki ima dovoljenje za kolektivno upravljanje te avtorske pravice, in reprezentativno združenje zavezancev. Predlog sledi predlogu kolektivnih organizacij in zavezancev.

V drugem odstavku je predlagano črtanje nepotrebnega besedila »za vsako napravo za snemanje, pri kateri niso potrebni fonogrami ali videogrami (v dvakratni višini od običajnih)«, ker v praksi ni takih primerov, saj snemanje brez fonograma in videograma ni mogoče.

Dodan je nov tretji odstavek z bistvenimi merili, ki jih bo treba upoštevati pri določitvi višine zneskov nadomestila. Izrecno je določeno, da se upošteva škoda (zmanjšani obseg prihodkov), ki je povzročena avtorju zaradi dovoljene privatne ali druge lastne uporabe iz 50. člena ZASP. Pri tem predlog upošteva sodbo Sodišča EU z dne 21. 10. 2010 v zadevi C-467/08. Prav tako je določeno, da se pri določitvi višine upošteva stopnja uporabe tehničnih ukrepov, kar določa Direktiva 2001/29. Pri določitvi višine nadomestila se bo upošteval tudi obseg ponujanja avtorskih del pod pogoji, s katerimi se v določenih okoliščinah dovoljuje uporaba avtorskega dela brez plačila avtorskega honorarja ali nadomestila. V praksi postaja razširjena uporaba t.i. prostih licenc, kjer imetniki pravic dovoljujejo prosto uporabo svojih del pod določenimi pogoji, npr. uporabo dela za nekomercialne namene.

K 6. členu

Predlagana je redakcijska sprememba zaradi uskladitve z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 in 117/06). Namen ZASP je namreč drugačen od pridobivanja informacij javnega značaja, na kar je opozoril Informacijski pooblaščenec.

K 7. členu

Uvedena je nova izjema, ki jo omogoča Direktiva 2001/29 v točki (n) tretjega odstavka 5. člena. Tako lahko brez prenosa ustrezne materialne avtorske pravice in posledično brez plačila avtorskega honorarja ali nadomestila javni arhivi, javne knjižnice, muzeji ter izobraževalne ustanove v namen raziskave ali zasebnega študija posameznim pripadnikom javnosti (prosto) priobčijo dela iz svojih zbirk, ki niso urejena s prodajnimi ali licenčnimi pogoji, po temu namenjenih terminalih, ki se nahajajo v njihovih prostorih. Izjema je določena zelo ozko, zato je poseg v avtorske in sorodne pravice manjši. S takšnim posegom v avtorske in sorodne pravice se omogoča prosta uporaba v določenih javnih ustanovah v raziskovalne in zasebne študijske namene. Določene javne ustanove bodo lahko dostop do del omogočile na terminalih, torej računalniških zaslonih, ne pa tudi na takšnih napravah, s katerih bi bilo mogoče delo reproducirati na nosilec, npr. zgoščenko.

K 8. členu

S predlagano spremembo se ZASP usklajuje z Direktivo 2011/77, ki v 1. točki 1. člena posebej ureja trajanje varstva avtorske pravice na glasbenih delih z besedilom, če sta bila besedilo in glasba ustvarjena posebej za to skladbo z besedilom, torej z namenom, da se uporabita skupaj. V teh primerih preneha avtorskopravno varstvo 70 let po smrti zadnjega preživelega avtorja, to je avtorja glasbe ali avtorja besedila. Avtorskopravno varstvo bo torej teklo enotno za avtorja besedila in avtorja glasbe, ne glede na to, ali sta navedena kot soavtorja. Če besedilo in glasba nista bila ustvarjena posebej za isto delo, se ta določba ne uporabi in teče avtorsko pravno varstvo za vsakega avtorja posebej.

K 9. členu

Z novo določbo 122.a člena se ZASP usklajuje s podtočko c 2. točke 1. člena (novi odstavek 2a.) Direktive 2011/77, ki izvajalcu omogoča, da od proizvajalca fonogramov, ki teh ni zadostno izkoriščal, pridobi nazaj materialne pravice do posnetka (t. i. določba »uporabi ali izgubi«). Predpogoj za preklic materialnih pravic torej je, da je izvajalec na proizvajalca s pogodbo prenesel ustrezne materialne pravice, npr. pravico dajanja na voljo javnosti. Veljavni ZASP že vsebuje določbo 83. člena, ki omogoča preklic materialne avtorske pravice, če izključni imetnik, ki je pravice pridobil od avtorja, teh pravic ne izvršuje ali jih izvršuje v nezadostni meri. Ker se določba 83. člena ZASP smiselno uporablja tudi za sorodne pravice (drugi odstavek 4. člena ZASP), se s predlagano novo določbo urejajo le tiste dodatne okoliščine, ki so določene z navedeno določbo direktive. Predlagana določba se v skladu z navedeno direktivo nanaša na obdobje 50 let od zakonite izdaje fonograma ali, če ta ni bil izdan, na obdobje 50 let od njegove zakonite priobčitve. Če v tem obdobju fonogram ni bil zadostno izkoriščen, mora izvajalec

proizvajalcu fonogramov omogočiti, da to stori v enem letu od obvestila, da namerava izvajalec preklicati pogodbo o prenosu materialnih pravic (tretji odstavek 83. člena ZASP določa le obveznost določitve primerne dodatnega roka za izvedbo zadostnega izvrševanja pravice). V tem roku mora po izrecni določbi direktive proizvajalec izvesti oba načina izkoriščanja, torej ponujanje zadostne količine primerkov fonogramov za prodajo javnosti in zagotovitev dostopa javnosti do fonogramov po žici ali brezžično, tako da javnost lahko dostopa do njih kadar koli in kjer koli (npr. po spletu). Če tega ne bo storil, lahko izvajalec uveljavi preklic pogodbe o prenosu materialnih pravic. Z uveljavitvijo preklica materialna sorodna pravica imetnika - v tem primeru proizvajalca fonograma – ugasne (četrti odstavek 83. člena ZASP, drugi odstavek 4. člena ZASP). V preostalih primerih morebitnega preklica pogodbe se uporabijo določbe 83. člena ZASP.

Z novo določbo 122.b člena se v ZASP prenaša določba v podtočki c 2. točke 1. člena (novi odstavek 2b., 2c. in 2d.) Direktive 2011/77. Z novo določbo se tistim izvajalcem, ki so s pogodbo prenesli (izključne) materialne pravice na proizvajalca fonogramov in od njega v zameno prejeli neponavljajoče se nadomestilo (nadomestilo v enkratnem znesku), zagotavlja dodaten vir prihodkov, in sicer dodatno letno nadomestilo. Izvajalec se temu nadomestilu ne more odpovedati. Novo nadomestilo plača izvajalcu proizvajalec fonogramov, in sicer vsako leto po 50. letu od zakonite izdaje fonograma ali, če ta ni bil izdan, po izteku 50. leta od njegove zakonite priobčitve javnosti. Nadomestilo znaša 20 % prihodkov (prihodki, ki jih dobi proizvajalec fonogramov pred odbitkom stroškov), ki jih je proizvajalec fonogramov dosegel v letu pred letom, za katero se zagotovi navedeno nadomestilo, iz reproduciranja, distribuiranja in dajanja na voljo javnosti fonogramov, takoj po izteku 50. leta od zakonite izdaje fonograma ali, če ta ni bil izdan, po izteku 50. leta od njegove zakonite priobčitve javnosti. Da bi se zagotovilo izvajanje te določbe, je v tretjem odstavku 122.b člena določeno, da proizvajalci fonogramov vsem izvajalcem, ki so upravičeni do dodatnega letnega nadomestila, na njihovo zahtevo posredujejo vse podatke, ki so lahko potrebni za zagotovitev plačila tega nadomestila. Pravico do dodatnega letnega nadomestila obvezno kolektivno upravlja kolektivna organizacija (1(2.(c)) člen Direktive 2011/77 - novi odstavek 2d.), kar je določeno v 15. členu predloga zakona (nova 5. točka 147. člena).

Z novo določbo 122.c člena se v ZASP prenaša določba v podtočki c 2. točke 1. člena (novi odstavek 2e.) Direktive 2011/77. Določba se nanaša na tiste izvajalce, ki so se s pogodbo o prenosu materialnih pravic na proizvajalca fonogramov dogovorili, da bodo prejeli ponavljajoča se nadomestila, in zato niso upravičeni do dodatnega letnega nadomestila po 122.b členu. Tem izvajalcem mora proizvajalec fonogramov v obdobju podaljšanega trajanja varstva, torej po 50. letu od zakonite izdaje fonograma ali, če ta ni bil izdan, po 50. letu od njegove zakonite priobčitve javnosti, izplačati nadomestilo brez odbitka morebitno prej dogovorjenih predplačil ali kakršnih koli prej dogovorjenih odbitkov. Z določbo se posega v pogodbeno razmerje med izvajalcem in proizvajalcem fonogramov, in sicer v korist izvajalcev. Tem se omogoča »nov začetek«, saj bodo v obdobju podaljšanega trajanja prejeli dogovorjeno nadomestilo brez kakršnih koli odbitkov, kakršni so predplačilo ali drugi pogodbeno določeni odbitki. Izvajalec in proizvajalec fonogramov lahko vedno skleneta dodatek k obstoječi pogodbi.

K 10. členu

S predlagano spremembo se ZASP usklajuje z Direktivo 2011/77, ki v podtočki a 2. točke 1. člena spreminja trajanje pravic izvajalcev glede posnetka izvedbe, ki je na fonogramu; če je bil posnetek izvedbe drugače kot na fonogramu (npr. na videogramu, ne pa tudi na fonogramu) zakonito izdan ali zakonito priobčen javnosti, trajajo pravice izvajalcev, tako kakor zdaj, 50 let od prve izdaje ali priobčitve javnosti, odvisno od tega, kaj je bilo prej; če je posnetek izvedbe na fonogramu, ki je bil zakonito izdan ali zakonito priobčen javnosti, pa se pravice izvajalcev podaljšajo in trajajo 70 let od prve izdaje ali priobčitve javnosti, odvisno od tega, kaj je bilo prej.

K 11. členu

S predlagano spremembo se ZASP dodatno usklajuje z Direktivo 2006/115, ki v 5. členu določa, da avtor in izvajalec obdržita pravico do pravičnega nadomestila, če sta na proizvajalca fonograma prenesla izključno pravico dajanja v najem fonogramov s svojim avtorskim delom ali

izvedbo. Pravici do pravičnega nadomestila se avtor in izvajalec ne moreta odpovedati, kar jima zagotavlja vir prihodkov iz uporabe fonogramov.

K 12. členu

S predlagano spremembo se ZASP usklajuje z Direktivo 2011/77, ki v podtočki b 2. točke 1. člena podaljšuje trajanje varstva pravic proizvajalcev fonogramov na fonogramu s 50 na 70 let.

K 13. členu

Namen spremembe je jasnejša definicija individualnega in kolektivnega upravljanja. Kolektivno upravljanje pravic je določeno kot upravljanje prek kolektivne organizacije.

K 14. členu

V napovednem stavku je predlagana redakcijska sprememba, in sicer jasna določitev pristojnega organa, ki izda dovoljenje za kolektivno upravljanje. V prvem odstavku se z novo 3. točko jasno določa dolžnost kolektivne organizacije, da se pogaja z uporabniki o določitvi tarife. Zaradi dodane nove 3. točke se kasnejše ustrezno preštevilčijo.

S spremembo drugega odstavka se določa, da kolektivna organizacija lahko pooblasti drugo kolektivno organizacijo, gospodarsko družbo ali samostojnega podjetnika posameznika za opravljanje administrativno tehničnih nalog iz 6. do 9. točke prvega odstavka. Tako lahko kolektivne organizacije na drugo osebo prenesejo le naloge s področja nadzora nad uporabo avtorskih del, izterjavo plačil, delitev zbranih sredstev ter uveljavljanje pravic pred sodišči in drugimi državnimi organi, in ne več vseh nalog, kot zdaj določa ZASP. Določba omogoča združitev opravljanja enakih nalog na enem mestu, saj lahko npr. vse kolektivne organizacije pooblastijo isto gospodarsko družbo, ki nato zanje po pooblastilu izvede navedene naloge. Takšna združitev opravljanja enakih nalog na enem mestu lahko zniža stroške kolektivnih organizacij.

Zaradi zmanjšanja administrativnih bremen imetnikom pravic in uporabnikom varovanih del je predlagana vzpostavitev dolžnosti kolektivne organizacije, da mora omogočiti elektronsko poslovanje s svojimi člani, imetniki pravic, katerih pravice upravlja, drugimi kolektivnimi organizacijami in uporabniki del iz svojega repertoarja. Namen predlagane določbe je, da mora kolektivna organizacija elektronsko poslovanje omogočiti posamezni član, imetnik pravice, druga kolektivna organizacija ali uporabnik pa se bo lahko odločil, ali bo uporabil možnost elektronskega poslovanja, ali pa bo s kolektivno organizacijo posloval na drug način (npr. z navadno pošto, osebno). Elektronsko poslovanje pomeni poslovanje, ki zajema poslovanje v elektronski obliki z uporabo informacijske tehnologije, kot ga določa zakon, ki ureja elektronsko poslovanje in elektronski podpis.

K 15. členu

S spremenjenim 147. členom se jasneje določa kolektivno upravljanje avtorskih pravic. Avtor oziroma imetnik pravic se prosto odloča, ali bo avtorske pravice upravljal individualno (osebno ali po zastopniku) ali kolektivno. Kolektivno upravljanje avtorskih pravic je lahko prostovoljno ali obvezno. Pri prostovoljnem kolektivnem upravljanju avtorskih pravic je zdaj omogočeno, da isto vrsto avtorskih pravic na isti vrsti avtorskih del upravlja več kolektivnih organizacij. Repertoar kolektivne organizacije je pri prostovoljnem kolektivnem upravljanju znan, saj kolektivne organizacije upravljaajo pravice le na podlagi avtorjevega pooblastila. Pri prostovoljnem kolektivnem upravljanju avtorskih pravic se bo avtor torej lahko odločil, kateri kolektivni organizaciji bo zaupal upravljanje svojih avtorskih pravic, uporabnik pa se bo glede na repertoar kolektivne organizacije odločil, s katero kolektivno organizacijo bo posloval.

Enako kot zdaj je za najbolj množične primere uporabe avtorskih del določeno obvezno kolektivno upravljanje avtorskih pravic, torej upravljanje pravic le prek kolektivne organizacije. V primerjavi z veljavnim 147. členom ZASP je obvezno kolektivno upravljanje avtorskih pravic ohranjeno pri štirih primerih uporabe avtorskih del: priobčitvi javnosti neodrskih glasbenih in pisanih del (t. i. male pravice), razen pri pravici dajanja na voljo javnosti iz 32.a člena ZASP,

reproduciranju avtorskih del za privatno in drugo lastno uporabo ter fotokopiranju prek obsega iz 50. člena in kabelski retransmisiji avtorskih del, razen pri lastnih oddajanjih RTV organizacij, ne glede na to, ali so pravice njihove lastne ali so jih prenesli nanje drugi imetniki pravic (obvezno kolektivno upravljanje avtorskih pravic v primeru kabelske retransmisije avtorskih del določa Direktiva 93/83). Pri priobčitvi javnosti neodrskih glasbenih in pisanih del (nova 1. in 2. točka drugega odstavka 147. člena) je potrebno pravico dajanja na voljo javnosti izvzeti iz obveznega kolektivnega upravljanja zaradi njene narave, ki omogoča učinkovito individualno upravljanje. Ker lahko imetniki pravic sami učinkovito upravljajo svojo pravico dajanja na voljo javnosti in sami odločijo, ali bodo neko delo objavili na svetovnem spletu, ni utemeljeno, da se jih omeji na obvezno kolektivno upravljanje te pravice po kolektivni organizaciji. Če bodo želeli, bodo imetniki pravic še vedno lahko prostovoljno kolektivno upravljali to pravico po kolektivni organizaciji, ki jo bodo izbrali in za to pooblastili.

Za ponovno prodajo izvirkov likovnih del (sledna pravica) ni več predvideno obvezno kolektivno upravljanje avtorskih pravic, saj kolektivno upravljanje te pravice ni zaživel, zaradi česar so avtorji to pravico že zdaj upravljali individualno (četrti odstavek 189. člena ZASP). Avtorji bodo lahko sledno pravico enako kot zdaj upravljali sami (individualno) ali prostovoljno kolektivno, na podlagi avtorjevega pooblastila, če bodo ustanovili svojo kolektivno organizacijo. Pri sledni pravici je individualno upravljanje v praksi izvedljivo, saj je npr. galeriji znano, kdo je avtor dela, ki ga je prodala.

Nov primer obveznega kolektivnega upravljanja pravic se nanaša na pravico do dodatnega letnega nadomestila, uvedenega zaradi prenosa določb Direktive 2011/77, ki določa obvezno kolektivno upravljanje.

V primerih obveznega kolektivnega upravljanja (drugi odstavek spremenjenega 147. člena) je ohranjen monopolni položaj kolektivne organizacije (drugi odstavek spremenjenega 150. člena), zato bodo reprezentativna združenja še naprej sklepala skupne sporazume le z eno kolektivno organizacijo.

K 16. členu

Izraz »vloga« je bil zamenjan z natančnejšim izrazom »zahteva«. V skladu s prvim odstavkom 63. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. [24/2006](#) – uradno prečiščeno besedilo, [105/2006-ZUS-1](#), [126/2007](#), [65/2008](#), [47/2009](#) Odl.US: U-I-54/06-32 ([48/2009](#) popr.), [8/2010](#)) je vloga širši pojem, ki vključuje zahteve in tudi druge vloge.

Člen določa vsebino zahteve za izdajo dovoljenja za kolektivno upravljanje avtorskih pravic in priloge, ki jih mora kolektivna organizacija priložiti. V primerjavi z veljavno določbo ZASP so formalne zahteve ločene od vsebinskih. Pravna oseba mora predložiti akt o ustanovitvi in morebitne druge notranje akte, ki urejajo delovanje kolektivne organizacije, ter repertoar, dokazila o sredstvih, osebju in opremi, s katerimi namerava kolektivno upravljati pravice, vključno s prostori za opravljanje te dejavnosti, in morebitna pisma o nameri ali pogodbe o medsebojnem zastopanju, sklenjene s tujimi kolektivnimi organizacijami ali mednarodnimi združenji. Ko predloži vse navedene dokumente, pristojni organ začne vsebinsko presojo pogojev za podelitev dovoljenja za kolektivno upravljanje avtorskih pravic.

Natančno je določen pojem repertoarja, in sicer vključuje seznam avtorjev, ki so pooblastili kolektivno organizacijo za upravljanje svojih avtorskih pravic na avtorskih delih, seznam teh avtorskih pravic in seznam avtorskih del, na katerih se avtorske pravice upravljajo.

V primerjavi z ZASP je na željo uporabnikov varovanih del dodana nova obveznost pristojnega organa, da na spletni strani objavi osnovne podatke o vloženi zahtevi za izdajo dovoljenja za kolektivno upravljanje. Objava teh podatkov bo pozitivno vplivala na obveščenost zainteresirane javnosti (uprabniki, imetniki pravic, druge kolektivne organizacije), ki se bo zato lažje pripravila na začetek delovanja nove kolektivne organizacije.

K 17. členu

Ker zaradi določb Direktive 2006/123 ni mogoče določiti statusne oblike kolektivne organizacije, je na podlagi izkušenj z delom kolektivnih organizacij v Republiki Sloveniji, zaradi nerešenih vprašanj in potrebe po učinkovitem upravljanju avtorske pravice predlagano, da se v aktu o ustanovitvi kolektivne organizacije uredijo tista vprašanja, za katera se je pokazalo, da so ključna za njeno učinkovito delovanje.

ZASP-95 je že vseboval določbo z bistvenimi vsebinami statuta, a je bila z ZASP-B črtana. Ker se je to v praksi izkazalo za pomanjkljivo, je v tem členu ponovno predlagano, da se z zakonom določi bistvena vsebina, ki jo je treba urediti v aktu o ustanovitvi kolektivne organizacije, pri čemer so ponekod določene tudi smernice. Akt o ustanovitvi je treba razlagati tako, da obsega kateri koli akt, ki ureja ustanovitev in delovanje pravne osebe (npr. temeljni akt društva, akt o ustanovitvi zavoda, statut gospodarske družbe). Ta akt bo zaradi posebnosti dejavnosti kolektivnega upravljanja pravic urejal predvsem organizacijo in delovanje kolektivne organizacije, razmerja med člani kolektivne organizacije, ki so skladno s tem aktom pooblastili kolektivno organizacijo za upravljanje svojih pravic in se s tem včlanili vanjo, ter drugimi imetniki, katerih pravice upravlja kolektivna organizacija, pa se vanjo niso včlanili. Tako bodo morali biti npr. pogoji za včlanitev v kolektivno organizacijo določeni tako, da bo pod enakimi pogoji odprta vsem imetnikom pravic, glasovalne pravice članov pa bodo morale biti določene tako, da bodo imeli pravico glasovanja vsi člani, kar pa ne pomeni, da se za vse člane zahteva enaka glasovalna pravica. Zaradi posebnosti kolektivnega upravljanja imajo kolektivne organizacije poleg organov upravljanja in nadzora ter skupščine tudi druge organe, kot npr. različne strokovne odbore in delovne skupine, katerih sestava in pristojnosti bodo tudi morale biti določene v aktu o ustanovitvi. Hkrati z določbami ZASP bo moral akt o ustanovitvi vsebovati tudi druge določbe, ki jih določa matični zakon (npr. zakon o društvih ali zakon o zavodih).

Namen predlaganega drugega odstavka je preprečiti, da bi imetniki pravic odločali o vprašanih, ki se ne nanašajo na njihove pravice ali njihova dela, kadar se v isti kolektivni organizaciji združijo različni imetniki pravic, npr. avtorji in imetniki sorodnih pravic, ali avtorji različnih vrst avtorskih del, npr. glasbenih in literarnih. To pomeni, da npr. avtorji glasbenih del ne morejo odločati o vprašanih kolektivnega upravljanja literarnih del in obratno. Seveda pa skupaj odločajo o vprašanih, ki so skupna vsem članom.

Ker akt o ustanovitvi in drugi notranji akti kolektivne organizacije (vključno s pravili delitve) bistveno vplivajo na opravljanje njenih nalog in je njihova skladnost z ZASP pogoj za izdajo dovoljenja, je treba določiti, da mora kolektivna organizacija po pridobitvi dovoljenja za vsako spremembo akta o ustanovitvi ali drugega notranjega akta predhodno pridobiti soglasje pristojnega organa. Poleg tega mora kolektivna organizacija sprejete akte, h katerim je pristojni organ podal svoje soglasje, v primerni obliki posredovati pristojnemu organu v objavo. S tem bo dosežen večji pregled nad spremembami notranjih aktov kolektivnih organizacij, saj bodo vsi ti akti objavljeni na spletni strani pristojnega organa, ne le na spletnih straneh kolektivnih organizacij.

K 18. členu

Dovoljenje bo pristojni organ izdal, če bodo izpolnjeni pogoji, nujno potrebni za učinkovito upravljanje pravic. Ti pogoji so jasno določeni in upoštevajo predlagani 148. člen ZASP, kar pripomore k pravni varnosti. Drugače od veljavnega 149. člena ZASP, ki je določal, kdaj pristojni organ ne izda dovoljenja, predlagani 150. člen določa, kdaj se izda. Dovoljenje se izda, če so temeljni akt in drugi notranji akti, ki urejajo delovanje kolektivne organizacije, v skladu z ZASP in če omogočajo kolektivno upravljanje avtorskih pravic na avtorskih delih, za katere se zahteva dovoljenje; če pravna oseba razpolaga z repertoarjem, viri, ki omogočajo kolektivno upravljanje avtorskih pravic; in v primerih obveznega kolektivnega upravljanja pravic, če ima pravna oseba podpisana pisma o nameri ali sklenjene pogodbe o medsebojnem zastopanju s tujimi kolektivnimi organizacijami ali mednarodnimi združenji.

V primerih obveznega kolektivnega upravljanja (drugi odstavek spremenjenega 147. člena) je enako kot zdaj predvideno, da se dovoljenje za kolektivno upravljanje istih pravic na isti vrsti avtorskih del izda le eni pravni osebi (ohranitev monopolnega položaja kolektivne organizacije). V drugih primerih kolektivnega upravljanja pravic se dovoljenje za kolektivno upravljanje istih

pravic na isti vrsti avtorskih del lahko izda več pravnim osebam, saj bodo te upravljale pravice na podlagi avtorjevega pooblastila in bo repertoar kolektivne organizacije vedno znan.

Po zgledu 3. točke prvega odstavka 149. člena veljavnega ZASP je za primere, pri katerih obstaja monopolna organizacija, določeno, da pristojni organ izda dovoljenje drugi pravni osebi, če ta dokaže, da bo zagotovila učinkovitejše, preglednejše in gospodarnejše upravljanje pravic. Z izdajo dovoljenja novi kolektivni organizaciji se delno ali v celoti razveljavi dovoljenje dotedanji kolektivni organizaciji.

Določba četrtega odstavka je usklajena s petim odstavkom 162.a člena ZASP, ki določa smiselno uporabo določb zakona, ki ureja splošni upravni postopek. Takšna določba ni bila sporna.

Zaradi stroškovne učinkovitosti je v spremembi predlagano, da pristojni organ objavi dokončno dovoljenje na svoji spletni strani v Uradnem listu RS pa obvestilo o pravnomočnem dovoljenju. S tem bo prav tako kot do sedaj zadovoljeno načeloma pravne varnosti in transparentnosti.

K 19. členu

Kolektivna organizacija praviloma upravlja pravice na podlagi pogodbe z avtorjem, ki mora vsebovati vsaj njegovo pooblastilo za upravljanje pravic, vrsto del in pravic ter trajanje pogodbe. S pooblastitvijo kolektivne organizacije postane avtor njen član, pod pogojem, da izpolnjuje pogoje za članstvo iz akta o ustanovitvi. Izrecno je določeno, da lahko avtor preklic pooblastilo, preden se pogodba izteče. Zaradi posebnosti kolektivnega upravljanja bo preklic pooblastila začel učinkovati s pričetkom novega koledarskega leta in ne že takoj.

Razen v primerih obveznega kolektivnega upravljanja pravic (drugi odstavek 147. člena) je omogočeno, da se dovoljenje za kolektivno upravljanje istih avtorskih pravic na isti vrsti avtorskih del izda več kolektivnim organizacijam. Te bodo pravice upravljale na podlagi avtorjevega pooblastila, vendar pa lahko avtor za upravljanje določene pravice na določenem delu pooblasti le eno kolektivno organizacijo, za drugo delo in drugo pravico na tem delu pa drugo kolektivno organizacijo; ne more pa za isto delo ali isto pravico na enem delu pooblastiti več kolektivnih organizacij, sicer bi uporabniki večkratno plačali za uporabo istega dela. Tako bodo imele kolektivne organizacije lahko v svojem repertoarju iste avtorje in ista avtorska dela, vendar ne tudi istih pravic na istih avtorskih delih. Uporabniki bodo v primerih kolektivnega upravljanja pravic, ki niso obseženi z obveznim, sklepali sporazume in pogodbe s tisto kolektivno organizacijo, ki bo imela v repertoarju tista dela, ki jih uporabljajo.

Pri obveznem kolektivnem upravljanju pravic ima kolektivna organizacija monopolni položaj. Zato lahko enako kot po veljavnem ZASP kolektivna organizacija upravlja pravice tudi brez pogodbe z avtorjem, na podlagi samega zakona, saj kot edina kolektivna organizacija zastopa ves svetovni repertoar.

Peti odstavek ustreza zdajšnjemu drugemu odstavku 151. člena ZASP.

V primerjavi z zdajšnjo ureditvijo je predlagano, da se avtorju neodrskega glasbenega dela in avtorju neodrskega literarnega dela omogoči, da se lahko izrecno za vselej odpove določeni pravici za določen način uporabe določenega dela. To pomeni, da se tak avtor za vselej odpove določeni pravici na svojem delu in za določen način uporabe, kolektivna organizacija pa zato te pravice na tem delu ne sme upravljati. V primerih odpovedi pravice torej te pravice na tem delu ne bo individualno upravljal avtor in tudi ne kolektivno kolektivna organizacija. V praksi se namreč pojavljajo primeri, ko da avtor svoje delo že vnaprej vsem prosto na razpolago pod določenimi pogoji, npr. za nekomercialno rabo, in ne želi, da bi sam ali kolektivna organizacija upravljala pravico na tem delu. S predlagano določbo novega šestega odstavka 151. člena se zato takšnemu avtorju omogoča, da tudi v primerih javne priobčitve neodrskih glasbenih in literarnih del, ko je predvideno obvezno kolektivno upravljanje (1. in 2. točka drugega odstavka spremenjenega 147. člena), lahko kolektivni organizaciji ustrezno sporoči, da se odpoveduje svoji pravici in s tem prepreči, da bi kljub njegovi drugačni volji kolektivna organizacija upravljala njegove pravice na tem delu. Kolektivna organizacija mora biti o takšni odpovedi pravočasno obveščena, sicer ne bo mogla pravočasno ravnati v skladu s predlagano določbo. Na svoji

spletni strani bo morala objaviti seznam avtorjev, ki so se odpovedali svojim pravicam in druge potrebne podatke (3. točka prvega odstavka spremenjenega 155. člena).

Poleg tega je omogočeno, da se v določenih zelo omejenih primerih avtor oziroma imetnik pravice odloči, da bo sam (individualno) upravljal svoje pravice, kljub določitvi obveznega kolektivnega upravljanja pravic priobčitve javnosti neodrskih glasbenih del (razen dajanja na voljo javnosti). Pri izvajanju ZASP se je izkazalo, da nekateri avtorji želijo sami upravljati svoje pravice, npr. še neuveljavljeni glasbeniki ali pa zelo uveljavljeni glasbeniki, ki se lahko dogovorijo za višje avtorske honorarje in nadomestila kot v sistemu kolektivnega upravljanja. Predlagana določba 1. točke sedmega odstavka je namenjena prav tem. Podobno kot zdajšnja izjema od obveznega kolektivnega upravljanja iz četrtega odstavka 151. člena ZASP omogoča avtorju oziroma tistemu, ki je imetnik vseh materialnih avtorskih pravic na glasbenem delu in hkrati izvajalec tega dela, da individualno upravlja s svojo pravico javnega glasbenega izvajanja in javnega prenašanja svoje žive izvedbe, npr. na koncertu in prenosu tega koncerta po zvočniku ali zaslonu. Takšno izjemo bo mogoče uporabiti le, če se je avtor glasbenega dela, ki je hkrati izvajalec svojega dela odločil za individualno upravljanje za obdobje vsaj treh let in če je o tem ustrezno obvestil kolektivno organizacijo. Kolektivni organizaciji bo moral sporočiti, na katerih delih in katero izmed dveh pravic bo individualno upravljal. Prepoved kolektivnega upravljanja pravic bo učinkovala od dneva, ko jo bo kolektivna organizacija prejela, ustrezne podatke pa bo morala kolektivna organizacija objaviti na svoji spletni strani (4. točka prvega odstavka spremenjenega 155. člena).

Predlagana je še ena izjema od obveznega kolektivnega upravljanja v korist imetnikov pravic, ki so pridobili vse materialne avtorske in sorodne pravice, ki so potrebne za javno predvajanje določenega glasbenega dela na fonogramu, npr. v več trgovinah istega podjetja. Imetnik teh pravic bo moral poskrbeti, da pridobi vse potrebne avtorske in sorodne pravice in da prepoved kolektivnega upravljanja javnega predvajanja določenega glasbenega dela na določenem fonogramu sporoči vsem pristojnim kolektivnim organizacijam. Prepoved kolektivnega upravljanja pravic bo učinkovala od dneva, ko jo bo kolektivna organizacija prejela, ustrezne podatke pa bo morala kolektivna organizacija objaviti na svoji spletni strani (4. točka prvega odstavka spremenjenega 155. člena).

V preostalih primerih obveznega kolektivnega upravljanja pravic posamezni avtor ne bo smel individualno upravljati svojih pravic in se jim tudi ne bo smel odpovedati.

Kolektivna organizacija, ki ima monopolni položaj (kar je v primerih obveznega kolektivnega upravljanja), bo torej upravljala pravice vseh imetnikov pravic na določenih delih, tudi če je niso pooblastili, uporabniki varovanih del pa bodo sklepali pogodbo samo z eno kolektivno organizacijo. Le v prej navedenih izjemnih primerih bodo uporabniki lahko v primeru glasbene prireditve vse pravice uredili neposredno z avtorjem - izvajalcem, vendar le, če se bo ta odločil za individualno upravljanje, določil časovno obdobje takšne ureditve in kolektivni organizaciji sporočil, na katerih svojih delih bo individualno upravljal svojo pravico iz 26. oziroma 27. člena ZASP). Podobno bo lahko imetnik vseh materialnih avtorskih in sorodnih pravic, ki je pogosto tudi uporabnik teh del, in torej v takšnem primeru priobčuje javnosti delo, na katerem ima vse materialne pravice, pristojnim kolektivnim organizacijam prepovedal upravljanje njegovih pravic, če jih bo o tem ustrezno obvestil.

S predlaganimi rešitvami šestega in sedmega odstavka se predvsem sledi različnim predlogom imetnikov pravic, ki zaradi različnih vzrokov ne želijo, da se njihove pravice obvezno kolektivno upravljajo, pa po zdaj veljavnem ZASP tega ne morejo preprečiti.

Predlagan je nov osmi odstavek, ki pri upravljanju pravic brez pogodbe z avtorjem (četrti in peti odstavek 151. člena) določa obvezno enakopravno obravnavanje vseh imetnikov pravic ne glede na to, ali so člani kolektivne organizacije ali ne. Avtor, ki ni sklenil pogodbe s kolektivno organizacijo za upravljanje svojih pravic in ni njen član, ima do nje enake zahteve, kot bi jih imel, če bi bil njen član. Takšnih zahtevkov pa nima imetnik pravice, ki se je odločil za odpoved svoji pravici, in tudi ne imetnik, ki je kolektivni organizaciji prepovedal kolektivno upravljanje.

K 20. členu

Predlagani prvi odstavek ustreza določbi veljavnega 152. člena ZASP, dodan je le pogoj, da mora avtor izpolnjevati pogoje za članstvo v kolektivni organizaciji v katero se želi včlaniti.

Predlagan je nov drugi odstavek, ki kolektivni organizaciji prepoveduje, da bi iz svojega članstva izključila avtorja, ki je državljan Republike Slovenije ali države članice Evropske unije ali ima stalno prebivališče oziroma sedež v Republiki Sloveniji in ki izpolnjuje pogoje za članstvo. S tem se želi preprečiti, da bi izključila člane, ki ji niso po godu.

Predlagani novi tretji odstavek preprečuje kolektivni organizaciji, da bi za članstvo postavljala pogoj, da je imetnik pravice ustvaril določeno število avtorskih del ali da je v preteklosti že prejel neko višino avtorskih honorarjev ali nadomestil, ali druge diskriminacijske pogoje.

Nekatere kolektivne organizacije želijo članom zaračunati tudi članarino, kar pa ni združljivo z obveznim kolektivnim upravljanjem. Pogoja plačila članarine zato ne more postaviti kolektivna organizacija, ki upravlja pravice iz drugega odstavka 147. člena na podlagi zakona, torej obvezno kolektivno. Lahko pa pogoj plačila članarine postavi kolektivna organizacija, ki prostovoljno kolektivno upravlja pravice, saj jih v takšnem primeru upravlja izključno na podlagi pooblastila avtorja.

K 21. členu

Zbrani prihodki se morajo praviloma deliti med tiste imetnike pravic, katerih dela so bila uporabljena. Bistvo kolektivne organizacije je, da se sredstva čim hitreje in s čim nižjimi stroški poberejo in razdelijo tistim avtorjem, katerih dela so bila uporabljena. Pravila delitve morajo izključevati vsako arbitrarnost in temeljiti na dejanski uporabi avtorskega dela, kjer je to, upošteva naravo uporabe avtorskega dela, mogoče in ekonomsko upravičeno glede na stroške spremljanja dejanske uporabe. Ob tem kolektivna organizacija lahko določi tudi druge cilje, za katere porabi del zbranih honorarjev in nadomesti; oblikuje lahko sklade za namene socialne pomoči ali spodbujanja kulturnometniškega ustvarjanja.

Predlagano je, da mora kolektivna organizacija delitev zbranih avtorskih honorarjev in nadomestil opraviti najmanj enkrat na leto. Vsak avtor lahko zahteva od kolektivne organizacije avtorski honorar in nadomestilo, ki mu pripada. Če kolektivna organizacija ne more ugotoviti, kateremu avtorju pripadajo zbrana sredstva, ali če avtor ne predloži podatkov, potrebnih za izplačilo, mora kolektivna organizacija ta sredstva pet let od dneva obveznosti za izplačilo hraniti na posebnem računu. V ta namen je s predlagano 17. točko spremenjenega 155. člena določeno, da mora na svoji spletni strani objaviti seznam avtorjev ali avtorskih del, za katera zaradi pomanjkljivih podatkov ni mogoče izplačati avtorskega honorarja ali nadomestila. Če ga ni mogoče izplačati niti po preteku tega roka, se sredstva prenesejo v sklade iz predlaganega 153.a člena oziroma če teh skladov ni, se sredstva razdelijo avtorjem v skladu z vnaprej določenimi pravili delitve.

K 22. členu

Predlagana sprememba natančneje ureja delovanje morebitnih skladov za namene socialne pomoči ali spodbujanja kulturnometniškega ustvarjanja, ki jih lahko oblikuje kolektivna organizacija. Višina vseh zneskov, odvedenih v takšne sklade, ne sme preseči 10 % vseh zbranih avtorskih honorarjev in nadomestil v tekočem letu. Sklad se ustanovi s sklepom skupščine kolektivne organizacije. Določena morajo biti jasna pravila delovanja sklada, h katerim daje soglasje pristojni organ. S tem je zagotovljena dodatna varovalka za zakonito delovanje skladov. Ti skladi niso pravne osebe, oblikovani pa so kot ločeno premoženje kolektivne organizacije. Namen tega je bolj pregledno vodenje teh skladov in možnost večjega nadzora nad porabo sredstev v njih. Na premoženje skladov prav tako ni dovoljena izvršba, s čimer se dodatno varuje namen, za katerega so bili ustanovljeni. To tudi preprečuje prevailitev stroškov delovanja kolektivne organizacije na tak sklad. Stroške delovanja sklada nosi kolektivna organizacija. Sklad preneha na podlagi sklepa skupščine. Sredstva, ki jih ima sklad ob prenehanju se razdelijo avtorjem v skladu s 153. členom.

K 23. členu

Delovanje kolektivne organizacije mora biti pregledno. Imetnikom pravic in uporabnikom varovanih del se mora omogočiti čim lažja medsebojna komunikacija in čim boljša obveščenost o delovanju kolektivne organizacije. Od obveščenosti imetnikov pravic je odvisno tudi, koliko bodo lahko nadzorovali delovanje kolektivne organizacije, v katero so včlanjeni. V predlaganem 155. členu so primeroma naštetih najpomembnejši podatki in dokumenti, ki jih mora v ta namen kolektivna organizacija objaviti na svoji spletni strani.

Drugi odstavek ustreza sedanji določbi 155. člena ZASP.

K 24. členu

Prvi in drugi odstavek ustrežata sedanjemu prvemu in drugemu odstavku 156. člena ZASP.

V zvezi z določitvijo tarife je dodano splošno napotilo, da mora tarifa odražati ekonomsko vrednost pravic, ki so predmet skupnega sporazuma, naravo in obseg uporabe avtorskih del ter ekonomsko vrednost storitve, ki jo zagotavlja kolektivna organizacija. Glede na okoliščine posameznega primera se lahko upoštevajo zlasti kriteriji, ki jih določa že zdaj veljavni tretji odstavek 156. člena ZASP. V primerjavi z veljavno določbo so predlagane manjše spremembe pri določitvi kriterija iz 1. in 6. točke, s katerimi so se strinjali uporabniki in kolektivne organizacije. Drugi kriteriji za določitev tarife ostajajo enaki.

Če za neko vrsto uporabe avtorskih del tarifa še nikoli ni bila določena, lahko kolektivna organizacija sama določi začasno tarifo. S četrtem odstavkom predlagan način določitve začasne tarife je bil določen z uporabniki in kolektivnimi organizacijami. Ob upoštevanju tega načina določitve bo začasna tarifa primerljiva s povprečjem izbranih sedmih držav članic Evropske unije in ustrezno prilagojena glede na bruto domači proizvod na prebivalca v enoti kupne moči v izbranih sedmih državah članicah Evropske unije in v Republiki Sloveniji.

Kolektivna organizacija mora obrazložiti začasno tarifo, sicer je ta nična. Kolektivna organizacija začasno tarifo skupaj z obrazložitvijo in vabilom k pogajanju za sklenitev skupnega sporazuma objavi v Uradnem listu Republike Slovenije ter posreduje pristojnemu organu v obliki, primerni za objavo na spletu. Pristojni organ objavi tarifo na svoji spletni strani v roku pet delovnih dni od prejema. Skladno s 155. členom se začasna tarifa objavi tudi na spletni strani kolektivne organizacije.

K 25. členu

Predlagana sprememba prvega odstavka omogoča združenju uporabnikov, ki sicer niso organizirani v formalno združenje (torej niso registrirani kot zbornica, gospodarsko-interesno združenje ali podobno) in dokazano predstavljajo večino uporabnikov na področju določene dejavnosti oziroma načina uporabe ali zastopa največ uporabnikov na področju določene dejavnosti ali načina uporabe, da sklenejo skupni sporazum s kolektivno organizacijo. S tem se odpravlja administrativna ovira ustanovitve in registracije združenja za namen sklepanja skupnega sporazuma, pa tudi vložitev zahteve pred Svetom za avtorsko pravo.

Predlagana sprememba tretjega odstavka določa postopek objave prvega vabila k pogajanju za sklenitev skupnega sporazuma ter omogoča pristojnemu organu in ministrstvu, pristojnemu za gospodarstvo, da se udeležita pogajanj kot opazovalca. To dodatno prispeva k transparentnosti kolektivnega upravljanja, saj omogoča pristojnemu organu in ministrstvu neposredno seznanitev s potekom pogajanj in z morebitnimi vzroki za neuspeh le-teh.

K 26. členu

Predlagani novi prvi odstavek 158. člena izrecno določa, da morajo kolektivne organizacije vse istovrstne uporabnike obravnavati enako.

V primerjavi z dosedanjo ureditvijo kolektivna organizacija ne more več zavrniti sklenitve pogodbe o neizključnem prenosu pravic s posameznim uporabnikom, tudi če bi ta v preteklosti kršil pravice imetnikov. Če ni plačeval avtorskih honorarjev ali nadomestil, jih mora kolektivna

organizacija izterjati po sodni poti, ne more pa mu onemogočiti, da za naprej uredi razmerje s kolektivno organizacijo.

Tretji odstavek vsebinsko ustreza drugemu odstavku obstoječega 158. člena ZASP, z izrecno navedbo začasne tarife, ki jo določi kolektivna organizacija.

K 27. členu

Zdajšnje določbe drugega odstavka 159. člena ZASP o prepovedi prireditve ali uporabe nekega varovanega dela v praksi ni mogoče izvajati. Predlagano je, da morajo prireditelji kulturnoumetniških in zabavnih prireditev ob prijavi prireditve po predpisih, ki urejajo javno zbiranje, predložiti tudi seznam avtorskih del, ki bodo predvidoma uporabljena na prireditvi, in dovoljenje pristojne kolektivne organizacije za uporabo avtorskih del iz tega seznama, ali dovoljenje posameznega avtorja za uporabo njegovih avtorskih del s tega seznama, če so izpolnjeni pogoji iz 1. točke sedmega odstavka 151. člena tega zakona. Če prireditelj tega ne stori, pristojna policijska postaja prepove uporabo avtorskih del na prireditvi, ne pa tudi prireditve same.

Ta določba je pomembna za avtorje in imetnike avtorske pravice, ne pa tudi za imetnike sorodnih pravic. Izvajalci lahko že zdaj sami uredijo svoje pravice s prirediteljem, proizvajalci fonogramov pa imajo v primeru javne priobčitev fonograma poplačilno (130. člen ZASP) in ne izključno pravico, zato za javno priobčitev fonograma prirediteljem po določbah ZASP ni potrebno predhodno pridobiti dovoljenja za javno priobčitev fonograma.

Predlagana določba drugega ne vpliva na ustavno varovano pravico do združevanja in zbiranja, saj se ne zahteva prepovedi celotne prireditve, ampak prepoved uporabe avtorskih del na tej prireditvi, če prireditelj ne predloži seznama del, ki bodo uporabljena, in dovoljenja za uporabo teh del. Predlagana določba zagotavlja učinkovito varstvo izključnih avtorskih pravic na avtorskih delih, za katere je potrebno vedno vnaprej dobiti soglasje za njihovo uporabo, zdajšnja ureditev pa takšnega varstva ne zagotavlja. Predlagana določba ne določa zahtevne obveznosti za prireditelja, saj bo ta v praksi seznam del pridobil od izvajalca. Ker se pravice v primeru priobčitev javnosti neodrskih glasbenih in pisanih del na prireditvi obvezno kolektivno upravljajo, bo prireditelj dobil dovoljenje za uporabo del pri kolektivni organizaciji, ki zastopa pravice avtorjev glasbenih del oziroma avtorje literarnih del, odvisno od tega, katera dela bodo predvidoma uporabljena. V primeru izjeme od obveznega kolektivnega upravljanja iz predlagane 1. točke sedmega odstavka 151. člena bo prireditelj dovoljenje dobil od posameznega avtorja, kar bo v praksi predvidoma zelo redko.

K 28. členu

S predlagano spremembo 160. člena se omogoča vsem avtorjem oziroma imetnikom avtorskih pravic kot njihovim pravnim naslednikom in ne le članom kolektivne organizacije, da dobijo vpogled v vse njeno najpomembnejše gradivo in podatke o upravljanju njihovih pravic, vse za zadnjih pet let. Avtorji lahko na svoje stroške zahtevajo tudi kopije dokumentov. Tako je zagotovljena njihova obveščенost, kar je osnovni pogoj za izvajanje njihovega nadzora nad delom kolektivne organizacije, ki upravlja njihove pravice. Ker gre za upravljanje zasebne pravice, je nujno, da ima njen imetnik dostop do vseh informacij, ki so potrebne za učinkovit nadzor.

K 29. členu

Dodajo se novi 160.a, 160.b, 160.c in 160.d člen.

160.a člen omogoča desetini članov kolektivne organizacije, da zahtevajo izredni pregled poslovanja kolektivne organizacije, kar povečuje nadzor članov nad njenim delovanjem. Izrecno je določeno, da član organa upravljanja, nadzora ali drugega organa (razen skupščine) kolektivne organizacije ne sme vložiti zahteve za izredni pregled poslovanja, s čimer se želi preprečiti, da bi ti člani zlorabili pravico v zvezi z izrednim pregledom, zato da bi drugim članom kolektivne organizacije preprečili izvedbo takega nadzora. Člani organov imajo namreč že zaradi svoje funkcije popoln vpogled v poslovanje kolektivne organizacije, drugim njenim

članom pa je z izrednim pregledom omogočen nadzor nad delovanjem teh organov, če se pojavi sum nepravilnosti v delovanju kolektivne organizacije, ki jih redni pregled ni odkril. Zahteva za izredni pregled poslovanja ni dovoljena, če je bil v tekočem letu pregled že opravljen, razen če obseg pregleda ni bil zajet že v zahtevi za izredni pregled poslovanja iz prvega odstavka. V zahtevi morata biti opredeljena revizijska družba ali pooblaščen revizor in obseg pregleda. Kolektivna organizacija mora omogočiti začetek pregleda v osmih dneh od prejema zahteve. Kolektivna organizacija nosi tudi stroške pregleda.

V 160.b členu je kolektivnim organizacijam naloženo, da zagotovijo jasno in primerno ločevanje kolektivnega upravljanja, ko upravljajo različne pravice avtorjev na različnih vrstah avtorskih del ali različne pravice različnih imetnikov pravic.

160.c člen vsebuje splošno napotilo kolektivnim organizacijam, da vodijo poslovne knjige in pripravljajo letna poročila skladno z zakonom, ki določa njihovo statusno obliko, slovenskimi računovodskimi standardi ali mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Letno poročilo sestavljata računovodsko poročilo in poslovno poročilo. Računovodsko poročilo za dejavnost kolektivnega upravljanja mora biti ločeno od računovodskega poročila morebitnih drugih dejavnosti. Navedena pravila o računovodstvu kot tudi določbe členov od 160.c do 162.a tega zakona veljajo tudi za kolektivno organizacijo ali gospodarsko družbo iz drugega odstavka 146. člena, ki je pooblaščen za opravljanje določenih nalog kolektivne organizacije.

Poslovno poročilo mora vsebovati najmanj podatke o zbranih avtorskih honorarjih in nadomestilih, morebitnih drugih prihodkih in njihovi delitvi; skupnem številu vseh avtorskih del in avtorjev, ki so zajeti v delitvi; poslovanju kolektivne organizacije; razporeditvi avtorskih honorarjev in nadomestil v sklade ter porabi sredstev sklada; avtorskih honorarjih in nadomestilih, nagradah, stroških sejin, potnih stroških, nadomestilih za vodenje in drugih izplačilih posameznim članom organov kolektivne organizacije z izjemo skupščine; posameznih izplačilih (ne izplačilih avtorskih honorarjev in nadomestil) posameznim pravnim in fizičnim osebam, ki na letni ravni presegajo znesek povprečne mesečne bruto plače v preteklem koledarskem letu; izvajanju skupnih in drugih sporazumov, znesku izplačil posamezni tuji kolektivni organizaciji ali mednarodnemu združenju; številu članov kolektivne organizacije in številu avtorskih del ter drugih pomembnih informacijah o delovanju kolektivne organizacije; uveljavljanju avtorskih pravic pred sodišči in drugimi državnimi organi ter o ukrepih, če je pristojni organ ugotovil nepravilnosti v delovanju kolektivne organizacije.

Skladno s 160.d členom mora biti letno poročilo kolektivne organizacije pregledano s strani revizorja in sicer na način in pod pogoji, ki so določeni v zakonu, ki ureja revidiranje, razen, kadar ta zakon določa drugače.

K 30. členu

V spremenjenem 161. členu se ureja obravnava in sprejem letnega poročila, poročila organa nadzora in drugih dokumentov na skupščini kolektivne organizacije.

Skupščina kolektivne organizacije je dolžna v roku šestih mesecev po zaključku poslovnega leta obravnavati in sprejeti letno poročilo, poročilo organa nadzora, revizorjevo poročilo in mnenje, mnenje organov upravljanja in nadzora o revizorjevem poročilu in mnenju, v primeru, da je revizor odkril nepravilnosti, tudi ukrepe in roke za izvedbo ukrepov ter predlog finančnega načrta kolektivne organizacije za naslednje leto.

K 31. členu

V spremenjenem 162. členu se natančneje določajo pristojnosti pristojnega organa za nadzor nad delovanjem kolektivne organizacije. Ker so se v praksi v zvezi s tem pokazale nekatere nejasnosti, je predlagano, da se te pristojnosti določijo natančneje. Pristojni organ izvaja nadzor po uradni dolžnosti. Pobudniki za ukrepanje zoper kolektivno organizacijo niso stranke v postopku. Izrecno je določeno, da pristojni organ ni pristojen za odločanje o sporih med imetniki pravic in kolektivno organizacijo ter med uporabniki in kolektivno organizacijo, saj je to v pristojnosti civilnih sodišč. Avtorska in sorodne pravice spadajo med zasebne pravice, zato jih morajo njihovi imetniki sami uveljavljati. Pristojni organ izvaja nadzor z vidika celotnega sistema

delovanja kolektivne organizacije v javnem interesu in ne z vidika interesa posameznega imetnika pravice ali uporabnika.

V primerjavi z veljavno ureditvijo je črtana zahteva po obrazloženi in natančni zahtevi za pregled predmeta, določenega v zahtevi. Taka določba namreč preprečuje učinkovit nadzor nad delovanjem kolektivne organizacije, kar se je pokazalo tudi v praksi. Nadzorovana kolektivna organizacija mora pristojnemu organu predložiti katere koli dokumente ali informacije o sebi ali svojem poslovanju, tudi če vsebujejo osebne ali druge varovane podatke. Dodatno je določeno, da lahko pristojni organ zahteva ustno ali pisno pojasnilo članov organov upravljanja in nadzora kolektivne organizacije ter oseb, ki upravljajo katere koli naloge v kolektivni organizaciji. Podobno kakor do zdaj, lahko pristojni organ vpogleda v poslovne knjige in druge dokumente kolektivne organizacije ne glede na to, ali vsebujejo osebne ali druge varovane podatke.

Tako kakor lahko izredni pregled poslovanja zahtevajo člani kolektivne organizacije, lahko tudi pristojni organ zahteva, da pooblaščen revizor na stroške kolektivne organizacije in v obsegu, ki ga določi pristojni organ, pregleda njeno delovanje.

V petem odstavku je v primerjavi z veljavno ureditvijo bistvena sprememba v določitvi petdnevnega roka, v katerem mora kolektivna organizacija predložiti dokumente ali obvestiti pristojni organ o nastanku navedenih okoliščin ali najpomembnejših dokumentov.

S predlaganim šestim odstavkom se predstavniku pristojnega organa ponovno omogoči, da se lahko udeležuje sej skupščine in drugih organov kolektivne organizacije s pravico do besede, vendar brez pravice glasovanja, kakor je bilo že določeno v ZASP-95.

Predstavnik pristojnega organa in ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, lahko kot opazovalca sodelujeta pri pogajanjih za sklenitev skupnega sporazuma med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem uporabnikov.

K 32. členu

Predlagana sprememba prvega odstavka 162.a člena je redakcijska in upošteva rešitve iz dosedanje sodne prakse Upravnega sodišča Republike Slovenije.

Z novo 2. točko v drugem odstavku 162. a člena se dodaja še en razlog, zaradi katerega se kolektivni organizaciji lahko odvzame dovoljenje, namreč če niti po ponovni odredbi ne odpravi iste kršitve.

Sprememba prvega stavka tretjega odstavka je redakcijske narave.

K 33. členu

V primerjavi z veljavno ureditvijo se razširja možnost posredovanja mediatorja glede sklenitve katerih koli skupnih sporazumov, ne le skupnega sporazuma o kabelski retransmisiji radiodifuzno oddajanih del.

K 34. členu

S predlaganimi spremembami 184. člena se znesek globe, ki je v veljavnem ZASP določen še v tolarjih, spreminja v eure, poleg tega se dodatno določa razpon predpisanih glob. Upoštevana je spodnja meja globe iz Zakona o prekrških, zgornja meja pa je nižja od najvišje dovoljene globe.

Predlagana je sprememba prekrška, določenega s 1. točko prvega odstavka 184. člena. V praksi se je namreč pokazalo, da so nekatere kolektivne organizacije na podlagi te določbe množično vlagale prijave pri TIRS, in sicer zaradi sekundarnega radiodifuznega oddajanja avtorskega dela brez prenosa ustrezne materialne pravice. Pogosto se je ugotovilo, da prijava ni bila utemeljena ter da je bila posledica nesoglasja med kolektivno organizacijo in posameznim uporabnikom, npr. gostinskim lokalom, frizerskim salonom, glede plačila avtorskih honorarjev za pretekla obdobja. Čeprav ima kolektivna organizacija na voljo več ukrepov zoper kršitelja, vključno s tožbo zaradi kršitve pravic, se je odločala za množično vlaganje prijav na

TIRS. Tako je državni organ iz sredstev davkoplačevalcev vodil postopke v dobro majhnega kroga imetnikov zasebnih pravic. Po podatkih TIRS je bilo v letu 2009 v zvezi z avtorskimi pravicami opravljenih skoraj 2000 pregledov, pri čemer je bila ugotovljena le ena petina kršitev, oziroma se je samo s tem področjem vse leto ukvarjalo deset inšpektorjev. S črtanjem dela določbe bo bistveno razbremenjeno delo TIRS v zvezi z najbolj množičnimi uporabniki avtorskih del, kjer je bilo največ neutemeljenih prijav, s čimer se bo racionalizirala poraba proračunskih sredstev, kolektivne organizacije pa bodo kljub temu imele na voljo pravna sredstva, ki ustrezajo naravi zasebnih pravic.

Namen določitve glob v razponu je, da prekrškovni organ po splošnih pravilih za odmero sankcije izreče ustrezno globo. Ker pa zakon o prekrških za izrekanje globe v hitrem postopku kot pravilo določa, da se določi najnižja predpisana mera globe, je predlagano črtanje določbe petega odstavka 184. člena, ki določa, da se o prekršku odloča po hitrem postopku. Tako bo prekrškovni organ lahko izrekel tudi višjo mero globe od najnižje predpisane.

Z globo od 1.000 do 50.000 eurov se kaznujejo za prekrške, naštet v prvem odstavku 184. člena, pravne osebe, z globo od 1.000 do 25.000 eurov pa se za takšen prekršek kaznujejo samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, ki storijo prekršek. Z globo od 200 do 5.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prvega odstavka.

Doda se nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Z globo od 200 do 2.500 eurov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.«.

K 35. členu

S predlaganimi spremembami 185. člena se znesek globe, ki je v ZASP določen še v tolarjih, spreminja v eure in se dodatno določa razpon predpisanih glob. Upoštevana je spodnja meja globe iz Zakona o prekrških, zgornja meja pa je nižja od najvišje dovoljene globe.

Namen določitve glob v razponu je, da prekrškovni organ po splošnih pravilih za odmero sankcije lahko izreče ustrezno globo. Z globo od 1.000 do 50.000 eurov se kaznujejo za prekrške, naštet v prvem odstavku 185. člena, pravne osebe, z globo od 1.000 do 25.000 eurov pa se za takšen prekršek kaznujejo samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, ki storijo prekršek. Z globo od 200 do 5.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prvega odstavka.«.

Doda se nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Z globo od 200 do 2.500 eurov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.«.

K 36. členu

S predlagano spremembo se črta določba, da TIRS obravnava zadeve kot nujne, ker ta ni več potrebna. Ta določba je bila v ZASP uvedena s spremembami leta 2001, ko so prekrške obravnavali sodniki za prekrške. Od spremembe Zakona o prekrških v letu 2005 je prekrškovni organ TIRS, tržni inšpektorji kot pooblaščené uradne osebe pa morajo po uradni dolžnosti brez odlašanja obravnavati vse zadeve, torej tudi zadeve s področja avtorske in sorodnih pravic.

K 37. členu

S predlagano določbo se omogoči, da TIRS lahko v hitrem postopku izreče globo tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene z ZASP.

K 38. členu

S predlaganim zakonom bosta nadomestila za privatno in drugo lastno reproduciranje določala kolektivna organizacija in reprezentativno združenje zavezancev s skupnim sporazumom, tako kakor velja za druge tarife, ter ne več Vlada Republike Slovenije z uredbo. Predlagano je, da se smiselno po enakih pravilih, kot veljajo za določitev druge tarife, pristojni kolektivni organizaciji iz prvega odstavka 39. člena ZASP omogoči, da sprejme začasno tarifo, ki bo veljala do sklenitve skupnega sporazuma ali določitve tarife s sodno odločbo. Uporaba zdajšnje Uredba o zneskih nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje (Uradni list RS, št. 103/06) namreč zaradi velikih tehnoloških sprememb in sprememb na trgu ni več ustrezna.

K 39. členu

Zaradi podaljšanja varstva posnetkov izvedb, fonogramov in glasbenih del z besedilom, določenega z Direktivo 2011/77, je treba opredeliti, za katere posnetke izvedb, fonograme in glasbena dela z besedilom se uporabljajo določbe, ki podaljšujejo trajanje varstva. V skladu z direktivo se varstvo podaljša vsem posnetkom izvedb, fonogramom in glasbenim delom z besedilom, ki so bili varovani na dan 1. november 2013 in uživajo varstvo po do sedaj veljavnih določbah zakona. Podaljšano varstvo uživajo tudi posnetki izvedb, fonogrami in glasbena dela z besedilom, ki bodo nastali po 1. novembru 2013.

Treba je urediti tudi razmerje med izvajalcem in proizvajalcem fonogramov v podaljšanem obdobju varstva. Vzpostavlja se domneva, da velja pogodba, ki je bila sklenjena pred 1. novembrom 2013, tudi med podaljšanim trajanjem, torej po 50. letu varstva (obdobje 50–70 let), razen če je s pogodbo jasno določeno drugače.

Ker je trajanje varstva glasbenih del z besedilom zdaj določeno glede na potek roka od smrti zadnjega preživelega od avtorjev besedila ali glasbe, je treba določiti, da ta sprememba ne vpliva na uporabe glasbenega dela z besedilom, ki so bile izvedene pred 1. novembrom 2013 (npr. če so bile pravice pridobljene le od enega od avtorjev in ne od obeh, ker nista bila oba navedena kot avtorja). Prav tako je treba zavarovati interese dobrovernih tretjih oseb, ki so pridobile pravice le od npr. avtorja glasbe, ne pa tudi od avtorja besedila, ker ta do zdaj ni bil naveden kot avtor.

K 40. členu

Ker se s predlaganim zakonom spreminjajo določbe o kolektivnem upravljanju pravic, organizaciji in poslovanju kolektivnih organizacij, je tem treba dati dovolj časa, da svoje delovanje prilagodijo spremenjenim določbam. Kolektivne organizacije bodo npr. morale spremeniti svoje notranje akte, ki urejajo njihovo delovanje, in pred njihovo registracijo pridobiti soglasje pristojnega organa. Ocenjeno je, da je eno leto primeren rok za uskladitev delovanja s spremenjenim zakonom.

Določeno je tudi, da se bodo postopki za izdajo dovoljenja, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona, pa še niso bili končani (ni bila izdana dokončna odločba), nadaljevali po določbah dosedaj veljavnega zakona, s čimer je zagotovljeno, da bodo vsi začeti postopki tekli enako.

K 41. členu

Postopki, ki na dan uveljavitve tega zakona tečejo zaradi prekrška po 1. točki 184. člena zakona v primeru sekundarnega radiodifuznega oddajanja, se ustavijo, saj navedeni primer uporabe dela ne bo več določen kot prekršek.

K 42. členu

Ker se s predlaganim zakonom drugače ureja plačevanje nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje in ker se v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami ZASP ne določa arbitražna (se pa razširja možnost mediacije), z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati dve uredbi, in sicer Uredba o zneskih nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje (Uradni list RS, št. 103/06) ter Uredba o arbitraži v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami (Uradni list RS, št. 65/06).

K 43. členu

Ta člen določa 15-dnevni rok od objave v Uradnem listu Republike Slovenije za začetek veljavnosti zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Predmet zakona

1. člen

(1) Ta zakon ureja:

1. pravico avtorjev na njihovih delih s področja književnosti, znanosti in umetnosti (avtorska pravica);

2. pravice izvajalcev, proizvajalcev fonogramov, filmskih producentov, radijskih ali televizijskih (RTV) organizacij, založnikov in izdelovalcev podatkovnih baz (sorodne pravice);

3. individualno in kolektivno upravljanje in uveljavljanje avtorske in sorodnih pravic.

(2) Ta zakon prenaša v pravni red Republike Slovenije določbe Direktive Sveta 91/250/EGS z dne 14. maja 1991 o pravnem varstvu računalniških programov (UL L št. 122 z dne 17. 5. 1991, str. 42, s spremembami), Direktive Sveta 92/100/EGS z dne 19. novembra 1992 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski, na področju intelektualne lastnine (UL L št. 346 z dne 27. 11. 1992, str. 61, s spremembami), Direktive Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (UL L št. 248 z dne 6. 10. 1993, str. 15), Direktive Sveta 93/98/EGS z dne 29. oktobra 1993 o uskladitvi trajanja varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L št. 290 z dne 24. 11. 1993, str. 9, s spremembami), Direktive 96/9/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 1996 o pravnem varstvu baz podatkov (UL L št. 077 z dne 27. 3. 1996, str. 20), Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL L št. 167 z dne 22. 6. 2001, str. 10, s spremembami), Direktive 2001/84/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2001 o sledni pravici v korist avtorja izvirnega umetniškega dela (UL L št. 272 z dne 13. 10. 2001, str. 32) ter Direktive 2004/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine (UL L št. 195 z dne 2. 6. 2004, str. 16).

Pravica dajanja na voljo javnosti

32.a člen

Pravica dajanja na voljo javnosti je izključna pravica, da se po žici ali brezžično, delo naredi dostopno javnosti na način, ki omogoča posameznikom dostop do njega s kraja in v času, ki ju sami izberejo ali da se delo pošlje posamezniku na podlagi ponudbe, ki je namenjena javnosti.

Pravica do nadomestila

37. člen

(1) Avtor ima pravico do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje in za fotokopiranje svojega dela, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe iz 50. člena tega zakona.

(2) Nadomestilo iz prejšnjega odstavka za tonsko in vizualno snemanje se plačuje:

1. pri prvi prodaji ali uvozu novih naprav za tonsko in vizualno snemanje, in

2. pri prvi prodaji ali uvozu novih praznih nosilcev zvoka ali slike.

(3) Nadomestilo iz prvega odstavka tega člena za fotokopiranje se plačuje:

1. pri prvi prodaji ali uvozu novih naprav za fotokopiranje, in

2. od fotokopij, narejenih za prodajo, in sicer mesečno glede na njihovo verjetno število.

(4) Za namen tega zakona se kot uvoz šteje sprostitvev blaga v prost promet v skladu s carinskimi predpisi Evropske skupnosti ter vsak vnos na ozemlje Republike Slovenije iz drugih držav članic Evropske unije.

(5) S fotokopiranjem po tem členu so izenačene druge podobne tehnike reproduciranja, z napravami za tonsko in vizualno snemanje so izenačene druge naprave, ki omogočajo isti učinek.

(6) Pravica nadomestila iz prvega odstavka tega člena ne more biti predmet odpovedi, razpolaganja med živimi in izvršbe.

Zavezanci

38. člen

(1) Zavezanci nadomestila iz prejšnjega člena so: proizvajalci naprav za tonsko in vizualno snemanje, proizvajalci naprav za fotokopiranje, proizvajalci praznih nosilcev zvoka ali slike ter imetniki naprav, ki ponujajo odplačno fotokopiranje. Poleg proizvajalcev so solidarno zavezani tudi uvozniki naprav in nosilcev, razen če je uvoz namenjen za privatno in nekomercialno uporabo kot del njihove osebne prtljage.

(2) Proizvajalci iz prejšnjega odstavka niso zavezanci nadomestila za tiste naprave oziroma nosilce, ki jih izvažajo.

(3) Zavezanci iz prvega odstavka tega člena niso zavezanci nadomestila za tiste naprave oziroma nosilce, ki jih prvič prodajo ali uvozijo za:

1. komercialno reproduciranje avtorskih del, pri katerem je treba pridobiti dovoljenje imetnikov pravic, ali

2. reproduciranje avtorskih del v korist invalidnih oseb, če je neposredno povezano z njihovo invalidnostjo.

(4) Zavezanci iz prvega odstavka tega člena morajo na zahtevo kolektivne organizacije ob koncu vsakega četrtletja sporočiti podatke o vrsti in številu prodanih ali uvoženih naprav in nosilcev iz prejšnjega člena ter podatke o prodanih fotokopijah, ki so potrebni za izračun dolžnega nadomestila. Pridobljene podatke lahko kolektivna organizacija uporabi le za namen, za katerega so bili dani, in jih nepooblaščenim osebam ne sme razkriti.

Višina nadomestila

39. člen

(1) Zneske nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje, ki pripadajo skupno vsem upravičencem po tem zakonu, predpiše Vlada Republike Slovenije.

(2) Zneski iz prejšnjega odstavka se določijo posebej: za vsako napravo za tonsko snemanje in napravo za vizualno snemanje, za vsako napravo za snemanje, pri kateri niso potrebni fonogrami ali videogrami (v dvakratni višini od običajnih), za vsak nosilec zvoka in nosilec slike glede na njun možni snemalni čas, za vsako napravo za fotokopiranje glede na njen učinek (število kopij na minuto) in glede na možnost barvnega fotokopiranja (v dvakratni višini od črnobelega) ter za vsako posamezno fotokopijo, narejeno za prodajo.

Pravica do obveščeniosti

48. člen

(1) Zaradi pridobitve informacije javnega značaja je prosto:

1. pri obveščanju o dnevnikih dogodkih reproducirati dela, ki se vidijo ali slišijo ob poteku tega dogodka;

2. pripraviti in reproducirati povzetke izdanih časopisnih in podobnih člankov v pregledih tiska;

3. reproducirati javne politične govore in javne govore na obravnavah pred državnimi, cerkvenimi in podobnimi organi;

4. uporabiti dnevne novice in vesti, ki imajo naravo tiskovnega poročila.

(2) Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi za javno priobčitev navedenih del.

(3) V primerih iz prejšnjih odstavkov je treba navesti vir in avtorstvo dela, če je navedeno na uporabljenem delu.

Soavtorji

60. člen

Kadar je delo ustvarilo več avtorjev, se rok trajanja iz prejšnjega člena računa od smrti soavtorja, ki je umrl zadnji.

Trajanje pravic

127. člen

Pravice izvajalca trajajo 50 let od datuma izvedbe. Če je bil v tem času posnetek izvedbe zakonito izdan ali zakonito priobčen javnosti, trajajo pravice izvajalca 50 let od tiste prve izdaje ali tiste prve priobčitve, ki se je pripetila najprej.

Trajanje pravic

132. člen

Pravice proizvajalca fonogramov trajajo 50 let, odkar je bil posnetek narejen. Če je bil fonogram v tem času zakonito izdan, trajajo pravice 50 let od take prve izdaje. V primeru, da ni bilo take izdaje, pa je bil fonogram v tem času zakonito priobčen javnosti, trajajo pravice 50 let od take prve priobčitve javnosti.

Individualno in kolektivno uveljavljanje

143. člen

Avtorske pravice se upravljajo posamično (individualno), to je za vsako posamezno avtorsko delo posebej, ali skupinsko (kolektivno), to je za več avtorskih del več avtorjev hkrati, če ta zakon tako določa.

Dejavnost kolektivnih organizacij

146. člen

(1) Kolektivne organizacije so pravne osebe, ki na podlagi dovoljenja pristojnega organa nepridobitno in kot edino dejavnost, na podlagi pooblastila avtorja oziroma tega zakona v svojem imenu in za račun avtorjev:

1. dovoljujejo uporabo del iz repertoarja varovanih del pod podobnimi pogoji za podobne vrste uporabe;

2. obveščajo uporabnike o višini nadomestil, ki jih predlagajo, in sklepajo z njimi sporazume o pogojih uporabe varovanih del;

3. objavljajo tarife za plačilo nadomestil;

4. sklepajo sporazume s tujimi kolektivnimi organizacijami;
5. nadzorujejo uporabo del iz repertoarja;
6. izterjujejo plačila nadomestil in avtorskih honorarjev;
7. delijo zbrana sredstva imetnikom pravic v skladu z vnaprej določenimi pravili delitve ter
8. uveljavljajo varstvo avtorskih pravic pred sodišči in drugimi državnimi organi, vendar morajo o tako uveljavljenih pravicah predložiti avtorju račun.

(2) Kolektivna organizacija lahko administrativno-tehnične posle v zvezi s kolektivnim upravljanjem avtorskih pravic s pogodbo zaupa drugi kolektivni organizaciji ali gospodarski družbi.

Obvezno kolektivno upravljanje

147. člen

Kolektivno upravljanje avtorskih pravic je dopustno glede že objavljenih avtorskih del in je obvezno v naslednjih primerih:

1. priobčitev javnosti neodrskih glasbenih in pisanih del (male pravice);
2. ponovna prodaja izvornikov likovnih del (sledna pravica);
3. reproduciranje avtorskih del za privatno ali lastno uporabo ter njihovo fotokopiranje prek obsega iz 50. člena tega zakona;
4. kableska retransmisija avtorskih del, razen pri lastnih oddajanjih RTV organizacij, ne glede na to, ali gre za njihove lastne pravice ali pa so te nanje prenesli drugi imetniki pravic.

Vloga za izdajo dovoljenja

148. člen

Pristojni organ izda dovoljenje iz 146. člena tega zakona na podlagi pisne vloge zainteresirane pravne osebe. Vloga mora imeti naslednje priloge:

1. statut, ki določa organe in njihova pooblastila za izvajanje nalog kolektivne organizacije iz 146. člena tega zakona;
2. navedbo oseb, ki so pooblaščenec zastopati kolektivno organizacijo;
3. izjavo o številu oseb, ki so pooblastile kolektivno organizacijo za upravljanje avtorskih pravic na njihovih delih, združenih v repertoar;
4. oceno gospodarskega pomena teh pravic za učinkovitost upravljanja.

Razlogi za zavrnitev

149. člen

(1) Pristojni organ ne izda dovoljenja, če:

1. statut kolektivne organizacije ni v skladu z določbami tega zakona,
2. materialna podlaga kolektivne organizacije ne zagotavlja napovedane učinkovitosti upravljanja avtorskih pravic ali

3. je za isto vrsto avtorskih del in za iste pravice že izdano dovoljenje za kolektivno upravljanje avtorskih pravic drugi kolektivni organizaciji, razen če pravna oseba izkaže, da bi lahko zagotovila učinkovitejše in gospodarnejše upravljanje avtorskih pravic in da bi na podlagi pogodb z avtorji upravljala obsežnejši repertoar varovanih del kakor obstoječa kolektivna organizacija. Z izdajo dovoljenja novi kolektivni organizaciji dotedanji dovoljenje preneha veljati.

(2) Pri ugotavljanju materialne podlage kolektivne organizacije iz 2. točke prejšnjega odstavka se upošteva zlasti število avtorjev, ki so pooblastili kolektivno organizacijo za upravljanje njihovih pravic, skupno število njihovih del, obseg uporabe del oziroma možno število uporabnikov, način in sredstva, s katerimi namerava kolektivna organizacija opravljati svojo dejavnost, sposobnost upravljanja pravic tujih imetnikov ter ocena o pričakovanih zbranih nadomestilih in stroških poslovanja.

Izdaja dovoljenja

150. člen

(1) V postopku izdaje dovoljenja se uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek. Zoper odločbo ali sklep pristojnega organa ni dovoljena pritožba, možna pa je tožba v upravnem sporu, o kateri odloča upravno sodišče na svojem sedežu.

(2) Obvestilo o pravnomočni odločbi o dovoljenju se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Pogodba z avtorjem

151. člen

(1) Kolektivna organizacija lahko upravlja avtorske pravice na podlagi pogodbe z avtorjem. Ta vsebuje zlasti avtorjevo pooblastilo za upravljanje njegovih pravic, vrsto del in pravic, ki jih upravlja za avtorja, ter trajanje pogodbe, ki ne sme presegati pet let. Po preteku tega roka se pogodba lahko podaljšuje za nadaljnja petletna obdobja.

(2) Dokler je kolektivno upravljanje avtorskih pravic po zakonu ali nalogu avtorja preneseno na kolektivno organizacijo, avtor ne more osebno upravljati teh pravic.

(3) Pravice iz 147. člena tega zakona lahko pristojna kolektivna organizacija upravlja brez pogodbe z avtorjem.

(4) Avtorske pravice iz 1. točke 147. člena zakona se izjemoma lahko upravljajo individualno, če je na vseh delih, ki so bila izvajana na določeni prireditvi, glavni izvajalec hkrati tudi imetnik teh avtorskih pravic.

Dolžnost sprejema pravic v kolektivno upravljanje

152. člen

Kolektivna organizacija ne sme odkloniti upravljanja avtorskih pravic s področja svoje dejavnosti, če to zahteva avtor, ki je državljan Republike Slovenije ali države članice Evropske unije ali ima stalno prebivališče oziroma sedež v Republiki Sloveniji.

Pravila o delitvi prihodka

153. člen

(1) Kolektivna organizacija mora prihodek iz svoje dejavnosti nameniti za avtorske honorarje članov in za pokrivanje stroškov poslovanja, v skladu z letnim načrtom, ki ga sprejme skupščina kolektivne organizacije.

(2) Kolektivna organizacija mora sredstva za avtorske honorarje deliti v skladu s pravili o delitvi.

(3) Načela delitve so določena v statutu kolektivne organizacije in morajo izključevati vsako arbitrarnost.

Dolžnost obveščanja

155. člen

Kolektivna organizacija mora vsakomur omogočiti vpogled v repertoar avtorskih del in na zahtevo vsakogar dati podatke, pod kakšnimi pogoji upravlja pravice avtorja na določenih delih.

Tarifa

156. člen

(1) S tarifo za uporabo avtorskih del se določita višina in način izračunavanja avtorskega honorarja ali nadomestila, ki ga mora posamezni uporabnik plačati kolektivni organizaciji za uporabo avtorskega dela iz repertoarja kolektivne organizacije.

(2) Tarifa se določi s skupnim sporazumom med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem uporabnikov ali, če to ni mogoče, z odločbo Sveta za avtorsko pravo (v nadaljnjem besedilu: Svet). Do drugačne pravnomočne odločbe Sveta se šteje, da so tarife, določene z veljavnim skupnim sporazumom, primerne.

(3) Pri določanju primerne tarife se upoštevajo zlasti:

1. celotni bruto prihodek, ki se doseže z uporabo avtorskega dela, ali, če to ni mogoče, celotni bruto stroški, povezani s to uporabo;

2. pomen avtorskega dela za dejavnost uporabnika;

3. razmerje med varovanimi in nevarovanimi avtorskimi deli, ki so uporabljena;

4. razmerje med pravicami, ki se upravljajo kolektivno ali individualno;

5. posebna zahtevnost kolektivnega upravljanja pravic zaradi določene uporabe avtorskih del;

6. primerljivost predlagane tarife s tarifami istovrstnih kolektivnih organizacij v drugih, predvsem sosednjih, državah Evropske skupnosti, ob upoštevanju bruto domačega proizvoda na prebivalca v enoti kupne moči.

(4) Če za neko vrsto uporabe avtorskih del tarifa še ni bila določena, lahko kolektivna organizacija sama, ob upoštevanju določb prejšnjega odstavka, določi začasno tarifo, ki velja do določitve tarife po drugem odstavku tega člena. Kolektivna organizacija objavi začasno tarifo v Uradnem listu Republike Slovenije.

Skupni sporazum

157. člen

(1) Skupni sporazum v pisni obliki skleneta kolektivna organizacija in reprezentativno združenje uporabnikov avtorskih del iz repertoarja kolektivne organizacije. Reprezentativna so tista združenja uporabnikov, ki predstavljajo večino uporabnikov na področju neke dejavnosti glede na njihovo število ali če jim drug zakon priznava reprezentativnost.

(2) Skupni sporazum lahko skleneta tudi kolektivna organizacija in posamezni uporabnik avtorskih del iz njenega repertoarja, če je zaradi narave svoje dejavnosti edini, ki opravlja to dejavnost. Določbe, ki se nanašajo na reprezentativno združenje uporabnikov, se smiselno uporabljajo za posameznega uporabnika po tej določbi.

(3) Kolektivna organizacija mora prvo vabilo k pogajanju za sklenitev skupnega sporazuma objaviti v Uradnem listu Republike Slovenije.

(4) Skupni sporazum določa najmanj:

1. tarifo;

2. pogoje uporabe avtorskih del glede na različne okoliščine uporabe;

3. okoliščine uporabe, zaradi katerih se plačilo avtorskega honorarja ali nadomestila po tarifi zviša, zniža ali oprosti;

4. rok in način plačila avtorskega honorarja ali nadomestila;

5. način plačila avtorskega honorarja ali nadomestila in morebitni poračun glede na začasno tarifo iz četrtega odstavka prejšnjega člena za uporabo avtorskih del do sklenitve skupnega sporazuma, če se s tem skupnim sporazumom prvič določa tarifa za neko vrsto uporabe avtorskih del.

(5) Kolektivna organizacija objavi skupni sporazum v Uradnem listu Republike Slovenije.

(6) Skupni sporazum začne veljati za vse istovrstne uporabnike avtorskih del iz repertoarja kolektivne organizacije 15. dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, ne glede na to, ali so sodelovali pri pogajanjih ali sklenitvi tega sporazuma. Uporabniki avtorskih del iz repertoarja kolektivne organizacije so dolžni s kolektivno organizacijo skleniti pogodbo v skladu z veljavnim skupnim sporazumom.

(7) Sodišča so vezana na veljavni skupni sporazum.

(8) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo za spremembe, dopolnitve ali prenehanje skupnih sporazumov.

Dolžnost sklepanja pogodb

158. člen

(1) Uporabnik del iz repertoarja kolektivne organizacije lahko kadar koli zahteva sklenitev pogodbe o neizključnem prenosu pravic za uporabo teh del v skladu z veljavno tarifo. Kolektivne organizacije lahko zavrnejo tako zahtevo, če imajo za to objektivni razlog, kot je na primer večkratno neplačevanje nadomestila s strani uporabnika.

(2) Če pogodba o neizključnem prenosu pravic za uporabo varovanih del ni sklenjena, se šteje, da je ustrezna pravica prenesena, če uporabnik položi na račun kolektivne organizacije ali pri sodišču oziroma notarju znesek, ki ga po tarifi zaračunava kolektivna organizacija.

Dolžnost uporabnikov do obveščanja

159. člen

(1) Prireditelji kulturnoumetniških in zabavnih prireditev ter drugi uporabniki varovanih del so v primerih, ko je to potrebno po tem zakonu, dolžni predhodno pridobiti pravice za javno priobčitev varovanih del, v 15 dneh po priobčitvi pa poslati pristojni kolektivni organizaciji sporede vseh uporabljenih del.

(2) Na zahtevo avtorja ali kolektivne organizacije pristojni organ za notranje zadeve prepove prireditev oziroma uporabo varovanega dela, če prireditelj ni predhodno pridobil pravic iz prejšnjega odstavka.

(3) RTV organizacije so dolžne enkrat mesečno predložiti pristojni kolektivni organizaciji sporede oddajanih varovanih del.

(4) Uporabniki varovanih del, ki ta dela uporabljajo na podlagi tega zakona brez neizključnega prenosa ustrezne pravice, so dolžni enkrat mesečno predložiti pristojni kolektivni organizaciji podatke o njihovi uporabi.

(5) Osebe iz prvega odstavka 35. člena tega zakona so dolžne predložiti pristojni kolektivni organizaciji podatke, ki so potrebni za izračun dolžnega nadomestila, kot so vrsta in število prodanih izvornikov, zavezanci in maloprodajna cena brez javnih dajatev, v 30 dneh po prodaji izvornika likovnega dela.

Nadzor članov

160. člen

(1) Vsak član kolektivne organizacije lahko zahteva, da v roku, določenem v statutu, dobi na vpogled letno finančno poročilo in poročilo njenega nadzornega odbora.

(2) Najmanj desetina rednih članov lahko zahteva, da eden ali več neodvisnih izvedencev na stroške kolektivne organizacije pregleda njeno poslovanje, razen če je bil na podlagi te določbe v tekočem letu tak pregled že opravljen.

Letno poročilo in revizija

161. člen

(1) Kolektivna organizacija mora za vsako poslovno leto v roku šestih mesecev po njegovem zaključku sprejeti oziroma pridobiti:

1. letna poročila organov upravljanja in nadzora o zbranih avtorskih honorarjih in nadomestilih, njihovi delitvi, poslovanju kolektivne organizacije, izvajanju sporazumov iz 156. člena tega zakona ter sporazumov s tujimi kolektivnimi organizacijami;

2. poročilo revizijske gospodarske družbe o opravljenem pregledu računovodskih izkazov skupaj z mnenjem pooblaščenega revizorja o pravilnosti in skladnosti poslovanja kolektivne organizacije s tem zakonom, notranjimi akti kolektivne organizacije in sporazumi, ki jih je ta sklenila z drugimi;

3. mnenje organov upravljanja in nadzora o poročilu in mnenju iz prejšnje točke;

4. ukrepe, če je pooblaščen revizor ugotovil nepravilnosti v njenem poslovanju;

5. predlog finančnega načrta kolektivne organizacije za naslednje leto, ki vključuje plan stroškov njenega poslovanja.

(2) Določbe tega člena ne vplivajo na obveznosti kolektivne organizacije, ki jih ima glede finančnih poročil in revidiranja po drugih predpisih.

Nadzor pristojnega organa

162. člen

(1) Pristojni organ nadzoruje, ali kolektivna organizacija izvaja naloge v skladu s tem zakonom.

(2) Pristojni organ lahko od kolektivne organizacije kadar koli zahteva poročila o poslovnih zadevah kakor tudi vpogled v poslovne knjige in druge poslovne dokumente v potrebnem obsegu na podlagi obrazložene in natančne pisne zahteve za pregled predmeta, določenega v zahtevi.

(3) Kolektivna organizacija je dolžna obveščati pristojni organ o vsaki spremembi oseb, ki so po zakonu in statutu pooblaščeni zastopati organizacijo.

(4) Kolektivna organizacija mora posredovati pristojnemu organu predvsem:

1. spremembe statuta,

2. skupne sporazume z združenji uporabnikov,
3. tarife in njihove spremembe,
4. sporazume s tujimi kolektivnimi organizacijami,
5. sklepe skupščine kolektivne organizacije,

6. letna poročila in poročilo revizijske gospodarske družbe skupaj z mnenjem pooblaščenega revizorja o pravilnosti in skladnosti poslovanja kolektivne organizacije s tem zakonom, notranjimi akti kolektivne organizacije in sporazumi, ki jih je kolektivna organizacija sklenila z drugimi.

Ukrepi pri kršitvah kolektivnih organizacij

162.a člen

(1) Pristojni organ s sklepom odredi kolektivni organizaciji, da v določenem roku odpravi ugotovljene kršitve določb tega zakona.

(2) Pristojni organ z odločbo odvzame izdano dovoljenje, če:

1. nastanejo okoliščine, ki bi bile razlog za zavrnitev izdaje dovoljenja,
2. kolektivna organizacija ne opravlja svoje dejavnosti v skladu s 146. členom tega zakona ali
3. kolektivna organizacija večkrat krši določbe tega zakona. Odvzem dovoljenja začne veljati 30. dan po objavi obvestila o odvzemu dovoljenja v Uradnem listu Republike Slovenije.

(3) Pristojni organ lahko z odločbo o odvzemu dovoljenja hkrati izreče, da se odvzem dovoljenja ne bo izvršil, če bo kolektivna organizacija v določenem roku, ki ne sme biti krajši od enega in ne daljši od treh let, odpravila ugotovljene kršitve in če v tem roku ne bo storila nove kršitve, zaradi katere je mogoče odvzeti dovoljenje. Pristojni organ prekliče pogojni odvzem dovoljenja in dovoljenje odvzame, če kolektivna organizacija v preizkusni dobi ne odpravi ugotovljene kršitve ali stori novo kršitev, zaradi katere ga je mogoče odvzeti.

(4) Pristojni organ ne more izdati odločbe po drugem ali tretjem odstavku tega člena, če kolektivni organizaciji pred tem ni odredil odprave ugotovljenih kršitev.

(5) V postopkih po tem členu se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek. Zoper odločbo ali sklep pristojnega organa ni dovoljena pritožba, mogoča pa je tožba v upravnem sporu, o katerem odloča upravno sodišče na svojem sedežu.

Mediacija

163. člen

(1) Kolektivna organizacija in reprezentativno združenje uporabnikov lahko na podlagi sporazuma o mediaciji predlagata posredovanje mediatorja glede sklenitve skupnega sporazuma o kabelski retransmisiji radiodifuzno oddajanih del.

(2) Posredovanje mediatorja po drugem odstavku 166.c člena tega zakona se lahko zahteva brez sporazuma o mediaciji. V teh mediacijskih postopkih se smiselno uporabljajo določbe o mediaciji med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem uporabnikov.

(3) Mediator je neodvisen, nepristranski in ni vezan na nobena navodila.

(4) Mediator stori vse, kar je potrebno, da se stranke pogajajo v dobri veri in da pogajanj ne ovirajo brez utemeljenega razloga.

(5) Mediator lahko strankam predlaga rešitev spora. Šteje se, da so predlog sprejele, če nobena od njih ne ugovarja v treh mesecih od njegove vročitve.

(6) V postopku mediacije je zagotovljena tajnost.

(7) Stranki skupaj izbereta mediatorja s seznama mediatorjev, ki jih določi Vlada Republike Slovenije na predlog ministra, pristojnega za gospodarstvo.

(8) Pristojni organ zagotavlja mediatorju administrativno pomoč.

(9) Za opravljeno mediacijo mediatorju stranke plačajo nagrado.

(10) Vlada Republike Slovenije z uredbo natančneje predpiše postopek mediacije, stopnjo in vrsto izobrazbe ter druge pogoje, ki jih mora izpolnjevati mediator.

184. člen

(1) Z globo najmanj 400.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik:

1. ki brez prenosa ustrezne materialne avtorske pravice v primerih, ko je tak prenos potreben po tem zakonu, reproducira, distribuira, da v najem, javno izvede, javno prenese, javno predvaja, javno prikaže, radiodifuzno oddaja, radiodifuzno retransmitira, sekundarno radiodifuzno oddaja, da na voljo javnosti, predela, avdiovizualno priredi ali kako drugače uporabi delo oziroma primerek dela (21. in 22. člen);

2. ki poseduje primerek računalniškega programa za gospodarske namene, za katerega se zaveda ali bi se moral in mogel zavedati, da je nedovoljen primerek (2. točka 116. člena);

3. ki brez prenosa ustrezne izključne pravice v primerih, ko je tak prenos potreben po tem zakonu, reproducira, snema, javno prenaša ali radiodifuzno oddaja živo izvedbo ali reproducira, da na voljo javnosti, distribuira ali da v najem fonogram ali videogram s svojo izvedbo ali kako drugače uporabi izvedbo (121. člen);

4. ki brez prenosa ustrezne izključne pravice v primerih, ko je tak prenos potreben po tem zakonu, reproducira, distribuira, da v najem ali na voljo javnosti ali kako drugače uporabi fonogram ali videogram (129. in 134. člen);

5. ki brez prenosa ustrezne izključne pravice v primerih, ko je tak prenos potreben po tem zakonu, radiodifuzno retransmitira, snema, reproducira, distribuira, da na voljo javnosti ali kako drugače uporabi oddajo oziroma posnetek oddaje (137. člen);

6. ki brez prenosa ustrezne izključne pravice v primerih, ko je tak prenos potreben po tem zakonu, reproducira, distribuira, da v najem ali na voljo javnosti ali kako drugače uporabi podatkovno bazo oziroma njen primerek (141.c člen);

7. ki odstrani ali spremeni elektronski podatek za upravljanje pravic (1. točka prvega odstavka 166. člena);

8. ki reproducira, distribuira, uvozi zaradi distribuiranja, da v najem ali priobči v javnosti avtorsko delo ali predmet sorodnih pravic oziroma njihov primerek, glede katerega je bil elektronski podatek za upravljanje pravic nedovoljeno odstranjen ali spremenjen (2. točka prvega odstavka 166. člena);

9. ki se izogne dejanskim tehničnim ukrepom ali proizvede, uvozi, distribuira, proda, da v najem, oglašuje za prodajo ali najem, poseduje za gospodarske namene tehnologijo, napravo, proizvod, sestavni del ali računalniški program, ali opravi storitev z namenom neupravičene izoginitve dejanskim tehničnim ukrepom v primerih iz drugega odstavka 166.a člena (prvi in drugi odstavek 166.a člena);

10. ki proizvede, uvozi, distribuira, proda, da v najem, oglašuje za prodajo ali najem ali poseduje za gospodarske namene tehnologijo, napravo, proizvod, sestavni del ali računalniški program za odstranitev ali spremembo elektronskega podatka za upravljanje pravic (četrty odstavek 166.a člena).

(2) Z globo najmanj 80.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe in samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo najmanj 80.000 tolarjev se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Predmeti, ki so nastali s prekrškom, se vzamejo.

(5) O prekršku iz tega člena se odloča po hitrem postopku.

185. člen

(1) Z globo najmanj 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik:

1. ki pristojni kolektivni organizaciji na njeno zahtevo ne pošlje v roku podatkov o vrsti in številu prodanih ali uvoženih naprav za tonsko in vizualno snemanje, naprav za fotokopiranje, praznih nosilcev zvoka ali slike ter podatkov o prodanih fotokopijah, ki so potrebni za izračun dolžnega nadomestila (četrty odstavek 38. člena);

2. ki pristojni kolektivni organizaciji ne pošlje v roku sporedov uporabljenih del (prvi, tretji in četrty odstavek 159. člena);

3. ki pristojni kolektivni organizaciji ne pošlje v roku potrebnih podatkov za izračun dolžnega nadomestila (peti odstavek 159. člena);

4. ki osebi, ki ima zakonit dostop do primerka avtorskega dela ali predmeta sorodnih pravic, ne zagotovi sredstev, ki ji omogočajo uveljavljanje vsebinskih omejitev pravic (166.c člen).

(2) Z globo najmanj 60.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe in samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo najmanj 60.000 tolarjev se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

186. člen

(1) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb, ki so sankcionirane v 184. in 185. členu tega zakona, opravlja tržna inšpekcija. Te zadeve se obravnavajo kot nujne.

(2) Kadar inšpektor ugotovi, da gre za prekršek iz prejšnjega odstavka:

1. zaseže predmete, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za prekršek ali so nastali s prekrškom, in

2. z odločbo odredi, da se v določenem roku odpravijo ugotovljene nepravilnosti.

SEZNAM UDELEŽENIH NA USKLAJEVALNIH SESTANKIH OD 5.7. DO 18.7.2013

Seznam vsebuje vse udeležence vseh sestankov, kar pomeni, da niso bili vedno prisotni vsi s tega seznama. Posamezne sezname udeležbe hrani Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Ime in priimek	Ustanova
Gašpar Gašpar Mišič	Kabinēt predsednice vlade/ Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT)
Dušan Pšeničnik	MGRT
Peter Kep	MGRT
Luka Novak	Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino (URSIL)
Mojca Pečar	URSIL
Tone Frelj	Združenje avtorjev Slovenije (ZAMP)
Rudi Zaman	Slovenska avtorska in založniška organizacija za pravice reproduciranja GIZ (SAZOR)
Gregor Štibernik	Zavod za uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov (Zavod IPF), Zavod za uveljavljanje pravic avtorjev, izvajalcev in producentov avdiovizualnih del Slovenije (Zavod AIPA)
Špela Grčar	Zavod AIPA
Danijel Hočevar	Zavod AIPA
Borut Bernik Bogataj	Zavod AIPA, Zavod IPF
Saša Lušič	Zavod IPF
Boštjan Rejc	SAZOR
Peter Lovšin	Združenje ZAPIS
Blaž Rant	Združenje skladateljev in avtorjev za zaščito avtorske pravice Slovenije (Združenje SAZAS)
Matjaž Zupan	Združenje SAZAS
Tomaž Grubar	Združenje SAZAS, Gospodarsko interesno združenje slovenskih neodvisnih avdio in video producentov (SNAVVP)
Aleš Ahčan	Ekonomska fakulteta univerze v Ljubljane, Združenje SAZAS
Gal Gjurin	Slovenska unija glasbenih ustvarjalcev (SUGU)
Jan Plestenjak	SUGU
Domen Gracej	Glasbeni forum (GF)
Miha Guštin	Sindikát glasbenikov Slovenije (SGS)
Matija Karlovšek	Založba Rokus Klett
Jelka Razpornik	Založba Rokus Klett
Maruša Kmet	Založba Rokus Klett
Maja Bogataj	Telekom Slovenije d.d., Narodna in univerzitetna knjižnica, Inštitut za novejšo zgodovino, Združenje slovenskih operaterjev digitalnih televizijskih storitev (ZSODT)
Peter Grad	Združenje kablinskih operaterjev Slovenije (ZKOS)
Jože Zrimšek	ZSODT, T-2
Jernej Valič	Trgovinska zbornica Slovenije (TZS)
Urška Brglez	TZS
Mija Lapornik	TZS
Irma Butina	TZS
Sabina Rupert	Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS)
Rina Klinar	Gospodarska zbornica Slovenije (GZS)
Franci Petek	GZS
Uroš Veber	Asociacija, Creative commons Slovenija
Leo Oblak	GIZ radiodifuznih medijev
Jošt Jakša	Gasilska zveza Slovenije
Franci Petek	Gasilska zveza Slovenije
Marko Japelj	Društvo oblikovalcev Slovenije (DOS), Združenje slovenskih filmskih scenografov, kostumografov in oblikovalcev maske (SKOM)
Alenka Nahtigal	SKOM
Metod Pevec	Društvo slovenskih režiserjev (DSR)

Korelacijska tabela

1.) Naslov predlaganega akta

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah

Prevod naslova predloga pravnega akta RS v angleščino

Act Amending the Copyright and Related Rights Act

2.) Enotna identifikacijska oznaka predloga akta (EVA)	ID predpisa	ID izjave	Datum izjave
2012-2130-0056	ZAKO6495	4 (4)	09.09.2013

3.1) Direktive, ki jih delno ali v celoti prenaša predlog akta

	CELEX oznaka	Naslov predpisa
1.	32001L0029	DIREKTIVA 2001/29/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi
2.	32006L0115	DIREKTIVA 2006/115/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (kodificirano besedilo)
3.	32011L0077	Direktiva 2011/77/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2011 o spremembi Direktive 2006/116/ES o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic

3.2) Skladnost predloga akta s predpisi EU

Nacionalni predpis	Evropski predpis	Opomba
1. člen		
2. člen	Člen 3, odstavek 1, celex 32001L0029	
3. člen		
4. člen		
5. člen		
6. člen		
7. člen	Člen 5, odstavek 3, točka n, celex 32001L0029	
8. člen	Člen 1, odstavek 1, celex 32011L0077	
9. člen	Člen 1, odstavek 2, točka c, celex 32011L0077	
10. člen	Člen 1, odstavek 2, točka a, celex 32011L0077	
11. člen	Člen 5, celex 32006L0115	
12. člen	Člen 1, odstavek 2, točka b, celex 32011L0077	
13. člen		
14. člen		
15. člen	Člen 1, odstavek 2, točka c, celex 32011L0077	
16. člen		
17. člen		
18. člen		
19. člen		
20. člen		
21. člen		
22. člen		
23. člen		
24. člen		
25. člen		
26. člen		
27. člen		
28. člen		
29. člen		

Korelacijska tabela

Nacionalni predpis	Evropski predpis	Opomba
30. člen		
31. člen		
32. člen		
33. člen		
34. člen		
35. člen		
36. člen		
37. člen		
38. člen		
39. člen		
40. člen		
41. člen		
42. člen		
43. člen		

Izjava o skladnosti predloga zakonskega ali podzakonskega akta s pravnim redom EU

1.) Naslov predlaganega akta

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah

Prevod naslova predloga pravnega akta RS v angleščino

Act Amending the Copyright and Related Rights Act

2.) Enotna identifikacijska oznaka predloga akta (EVA)

2012-2130-0056

ID predpisa

ZAKO6495

ID izjave

4 (4)

Datum izjave

09.09.2013

3.) Skladnost predloga akta s predpisi EU

3.1) Direktive, ki jih delno ali v celoti prenaša predlog akta

	CELEX oznaka direktive	Naslov direktive ter slovenski predpisi, ki se navezujejo na to direktivo	Rok za prenos direktive	Rok, na katerega se nanaša prenos	Je za navedeni rok direktiva v celoti prenesena s tem aktom? (obrazložitev)
1.	32001L0029	DIREKTIVA 2001/29/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi	01.05.2004	01.05.2004	NE Drugo: Iz zakona se briše tekst ki ga direktiva ne vsebuje
		1. 2004-01-4203 Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (uradno prečiščeno besedilo)			
2.	32006L0115	DIREKTIVA 2006/115/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 12. decembra 2006 o pravicah dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (kodicirano besedilo)	01.07.1994, 30.06.1995, 01.05.2004, 21.12.2005	21.12.2005	DA
3.	32011L0077	Direktiva 2011/77/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2011 o spremembi Direktive 2006/116/ES o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic	01.11.2013	01.11.2013	DA

4.) Ali je predlog pravnega akta tehnični predpis v smislu člena 8 direktive 31998L0034?

NE

5.) Razlogi za kreiranje nove izjave o skladnosti

Brišejo se člani 44-50